

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

2021

FAALİYET RAPORU

İletişim bilgileri:

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
Büyükdere Caddesi No:106 34394 Şişli-İstanbul-Türkiye

Tel: (212) 214 50 00

Faks: (212) 216 09 92

İnternet sitesi: www.bddk.org.tr

E-posta: stgdb@bddk.org.tr

Tasarlayan: Kübra ÇOLAK

BDDK Yıllık Faaliyet Raporu 2021'den kaynak gösterilmek suretiyle kısmen alıntı yapılabilir.

Rapor, tüm içeriği ile BDDK internet sitesinde (www.bddk.org.tr) yer almaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Yıllık Faaliyet Raporu, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri doğrultusunda ilgili mercileri ve kamuoyunu bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TABLO LİSTESİ	3
ŞEKİLLER LİSTESİ	4
GRAFİKLER LİSTESİ	4
KISALTMALAR	5
BAŞKANIN SUNUŞU	7
VİZYON VE MİSYON	10
TEMEL DEĞERLER	11
TEŞKİLAT YAPISI	12
KURUMUN ÜLKE EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ	14
2021 YILINDA RAKAMLARLA BDDK	16
1. BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU	18
2. ÖNE ÇIKAN ÇALIŞMALAR	20
2.1. Dijital Bankaların Faaliyet Esasları İle Servis Modeli Bankacılığı	20
2.2. Veri ve Sistem Yönetimine Yönelik Uygulamalar	20
2.3. Ulusal Risk Değerlendirme (URD) Projesi Çalışma Grubu Faaliyetleri	21
2.4. Banka Dışı Mali Kesime İlişkin Yapılan Denetimler	21
2.5. İSEDES Mevzuatı Güncelleme Çalışması	21
2.6. Bilgi Sistemlerine Yönelik Uygulamalar	22
2.7. Sürdürülebilir Bankacılık	23
3. DÜZENLEME FAALİYETLERİ VE ETKİ ANALİZLERİ	24
3.1. Yürürlüğe Konulan Düzenlemeler	24
3.2. Çalışması Tamamlanan ve 2022 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler	30
3.3. Önemli Kurul Kararları	31
3.4. Yürürlükten Kaldırılan Düzenlemeler	34
3.5. Hazırlıkları Sürdürülen Düzenleme Çalışmaları	34
3.6. Etki Analizleri	36
4. DENETİM FAALİYETLERİ	40
4.1. Mali Bünye Denetimi	40
4.2. Risk Yönetimi	44
4.3. Bilgi Sistemleri Denetimi	46
5. GÖZETİM FAALİYETLERİ	47
6. UYGULAMA FAALİYETLERİ	50
6.1. İzin ve Yetkilendirme İşlemleri	50
6.2. Değerlendirme ve Uygulama Faaliyetleri	54
7. FİNANSAL TÜKETİCİNİN KORUNMASI	55
8. YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ	60
8.1. Veri ve Sistem Yönetimi	60
9. SÜRDÜRÜLEBİLİR BANKACILIK	65
10. DİĞER KURULUŞLAR VE KAMUOYU İLE İLİŞKİLER	68
10.1. BDDK Kurumsal İletişim Politikası	68
10.2. Yurt İçi Kuruluşlar	68
10.3. Yurt Dışı Kuruluşlar	70
10.4. Basın ve Halkla İlişkiler	73
11. KURUM KAYNAKLARI	74
11.1. İnsan Kaynakları	74
11.2. Bilgi Kaynakları	78
11.3. Mali Kaynaklar	79
EKLER	82
EK 1: KURUMUN YETKİ ALANINDA YER ALAN KURULUŞLAR*	82

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: 2021 Yılında Rakamlarla BDDK	16
Tablo 2: Kurul Kararlarının Genel Görünümü	18
Tablo 3: Kurul Kararlarının Konularına Göre Sınıflandırılması	19
Tablo 4: Yürürlüğe Giren Düzenlemelerin Türleri İtibarıyla Dağılımı	24
Tablo 5: Denetim Kapsamındaki Kuruluşlar	43
Tablo 6: Denetimler Sonucunda Düzenlenen Raporlar	44
Tablo 7: Bilgi Sistemleri Denetimi Sonucu Düzenlenen Raporlar	46
Tablo 8: Banka Gözetim Raporları	47
Tablo 9: Sektörel Raporlar	48
Tablo 10: Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ile Yetkilendirme İşlemleri*	51
Tablo 11: Faaliyet İzinleri ve Yetkileri İptal Edilen Kuruluşlar	52
Tablo 12: Değerlendirilmekte Olan İzin ve Yetkilendirme Talepleri	52
Tablo 13: Yurt Dışında İştirak Edinimleri / Şube / Temsilcilik Ofisi Açılışları	54
Tablo 14: Kuruma 2021 Yılında Ulaşan Başvuruların Konularına Göre 2020 Yılı Verileri İle Karşılaştırılması	58
Tablo 15: Kurum Çağrı Merkezi'ne Gelen Arama Sayılarının Ay Bazında Dağılımı	59
Tablo 16: Taraf Olunan Davalar	69
Tablo 17: Yurt Dışı Muadil Otoriteler ile İmzalanan Mutabakat Zabıtları	71
Tablo 18: Konuları İtibarıyla Basın Açıklamaları	73
Tablo 19: Kurum Personel Sayısının Dağılımı	74
Tablo 20: Meslek Personelinin Kıdeme Göre Dağılımı	75
Tablo 21: Personelin Yaş Dağılımı	75
Tablo 22: Öğrenim Durumlarına Göre Personel Sayısı	76
Tablo 23: Personelin Lisans Alanları İtibarıyla Dağılımı	76
Tablo 24: Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitim Faaliyetleri	76
Tablo 25: Konularına Göre Eğitim Faaliyetleri	77
Tablo 26: Yurt Dışı Eğitim Faaliyetlerinin Düzenleyen Kurumlara Göre Dağılımı	77
Tablo 27: Yurt Dışı Yüksek Lisans Eğitimine Gönderilen Personel Sayısı	77
Tablo 28: Eğitim Giderleri	78
Tablo 29: Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmeleri	79
Tablo 30: Ödenek ve Gider Gerçekleşmeleri	79
Tablo 31: Özet Bilanço	80
Tablo 32: Genel Bütçeye Yapılan Aktarmalar	81

ŞEKİLLER LİSTESİ

- Şekil 1:** Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkanlık Teşkilatı Yapısı*
Şekil 2: Denetim Döngüsü

13
42

GRAFİKLER LİSTESİ

- Grafik 1:** Kuruma Ulaşan Başvuruların Yıl Bazında Görünümü
Grafik 2: Kuruma Ulaşan Başvuruların Kanal Bazında Dağılımı
Grafik 3: Kuruma Ulaşan Başvuruların 2021 Yılındaki Ay Bazlı Başvuru Sayıları

56
57
58

KISALTMALAR

AAOIFI	İslami Finans Kuruluşları İçin Muhasebe ve Denetim Organizasyonu, Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions
AB	Avrupa Birliği, European Union
A.Ş.	Anonim Şirket
BADES	Bağımsız Denetim Takip Sistemi
BCBS	Basel Bankacılık Denetim Komitesi, Basel Committee on Banking Supervision
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
BGYS	Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi
BRS	BDDK Raporlama Sistemi
BSCEE	Orta ve Doğu Avrupa Bankacılık Denetim Grubu, Group of Banking Supervisors From Central and Eastern Europe
BVTS	Bankacılık Veri Transfer Sistemi
CAMELS	Sermaye, Aktif, Yönetim, Karlılık, Likidite, Piyasa Risklerine Duyarlılık Analizi, Capital Adequacy, Asset Quality, Management, Earnings and Liquidity Sensitivity Analysis
CİMER	Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi
DTÖ	Dünya Ticaret Örgütü, World Trade Organization
EBA	Avrupa Bankacılık Otoritesi, European Banking Authority
EBYS	Elektronik Belge Yönetim Sistemi
FSAP	Mali Sektör Değerlendirme Programı, Financial Sector Assessment Program
FSB	Finansal İstikrar Kurulu, Financial Stability Board
GSYH	Gayri Safi Yurt İçi Hâsıla
IFSB	İslami Finansal Hizmetler Kurulu, Islamic Financial Services Board
IMF	Uluslararası Para Fonu, International Monetary Fund
İSEDES	İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci
İTMK	İpotek Teminatlı Menkul Kıymetler
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği
KKTC	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler

MASAK	Mali Suçları Araştırma Kurulu
MEDAS	Merkezi Dağıtım Sistemi
OECD	Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı, Organisation for Economic Co-operation and Development
RG	Resmi Gazete
RİP	Resmi İstatistik Programı
SOME	Siber Olaylara Müdahale Ekibi
SPK	Sermaye Piyasası Kurulu
SREP	Denetim Otoritesinin İnceleme ve Değerlendirme Süreci, Supervisory Review and Evaluation Process
SYR	Sermaye Yeterlilik Rasyosu
TBB	Türkiye Bankalar Birliği
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
THP	Tek Düzen Hesap Planı
TKBB	Türkiye Katılım Bankaları Birliği
TL	Türk Lirası
TMK	Teminatlı Menkul Kıymetler
TMSF	Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
USOM	Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi
WB	Dünya Bankası, World Bank

BAŞKAN'IN SUNUŞU

2021 yılı ülkemiz ekonomisinin ve finansal piyasalarımızın küresel ekonomik sorunların etkisi altında geçirdiği bir yıl olmuştur. Öncelikle 2020 yılının ilk aylarında başlayan Covid-19 pandemisinin neden olduğu ekonomik daralma ve bunu takip eden tedarik zinciri sorunları tüm dünyayı olduğu gibi ülkemizi de olumsuz şekilde etkilemiştir. İzleyen dönemde pandeminin etkilerinin azaltılması için uygulanan genişletici politikaların tetiklediği enflasyonist süreç, küresel çapta emtia ve enerji fiyatlarının aşırı şekilde yükselmesine neden olmuştur. Enflasyon ile mücadele için gelişmiş ülkelerce uygulanan sıkı para politikaları ise sermaye hareketlerine, özellikle de gelişmekte olan ülkelere sermaye çıkışına yol açmıştır. 2021 yılsonuna gelindiğinde söz konusu küresel ekonomik dalgalanmaların çözümüne ilişkin belirgin bir iyileşme henüz gözlemlenmemiştir. Buna ilave olarak, 2022 yılı Şubat ayında Rusya'nın Ukrayna'ya karşı başlatmış olduğu askeri harekât, küresel tedarik zincirindeki sorunların ve enflasyonun yanı sıra politik gerilimlerin de ekonomi üzerinde potansiyel olumsuz etkiler yaratmasına yol açmıştır. Yaşanan gelişmeler, 2022 yılının ülkemiz ekonomisi ve finansal piyasaları açısından doğabilecek risklere karşı temkinli ve proaktif olunması gerektiğine işaret etmektedir.

Küresel risklerin giderek arttığı bu süreçte ülkemiz ekonomisinin en önemli güvenlik çıplarından birini bankacılık sektörü oluşturmaktadır. Bankacılık sektörü, kredi piyasasının etkin bir şekilde çalışması ve reel sektörün finansal ihtiyaçlarının karşılanmasında kritik bir rol oynamaktadır. Bu durum sektörün finansal sağlamlığının da önemli bir göstergesidir. Türk bankacılık sektörünün aktif büyüklüğü yaşanan uluslararası dalgalanmalara rağmen 2021 yılında %51 oranında artarak 9.215 milyar TL'ye, 2021

yılsonu itibarıyla sektörün toplam mevduat ve kredi büyüklüğü 2020 yılsonuna göre sırasıyla %53 ve %37 oranında artarak 5.303 milyar TL ve 4.901 milyar TL seviyelerine ulaşmıştır. Sektörün toplam aktif büyüklüğünün gayrisafi yurtiçi hasılaya oranı %122'den %128'e yükselmiştir. Bankaların sermaye yeterlilik oranı %18,39 olarak gerçekleşmiş, net dönem karı ise bir önceki yıla göre %59 artarak 93 milyar TL'ye ulaşmıştır.

Kurumumuz, 2021 yılında da risklerin etkin yönetimine dayalı ihtiyati bakış açısıyla düzenleme, denetim ve uygulama faaliyetlerine devam etmiştir. Diğer taraftan, 2020 yılında ortaya çıkan Covid-19 pandemisinin ekonomik ve finansal etkilerini azaltmaya yönelik olarak alınan tedbirler kapsamında düzenlemelerde sağlanan esneklikler, salgının seyri de göz önünde bulundurularak 2021 yılında kademeli olarak kaldırılmıştır. Kurumumuz, 2021 yılında ulusal ve uluslararası piyasalarda yaşanan gelişmelere paralel olarak, bankacılık sektörünün ve kredi piyasasının sağlıklı bir şekilde işlemesi için birçok önemli adımı atmış bulunmaktadır.

Dünyada ve ülkemizde gerçekleşmekte olan dijital dönüşüm, bankacılık sektöründe finansal inovasyonun ve rekabetin teşvik edilmesi, finansal kapsayıcılığın artırılması ve bankacılık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması yoluyla finansal sektörün ve ulusal ekonominin sağlıklı şekilde geliştirilmesine imkân sağlamaktadır. Bu amaçla, sadece dijital kanallar üzerinden hizmet veren şubesiz bankaların faaliyet esaslarının ve bankacılık hizmetlerinin finansal teknoloji şirketleri ve diğer işletmelere bir servis modeli olarak sunulabilmesine ilişkin şartların belirlenmesine yönelik olarak hazırlanan "Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik" Resmi

Gazetede yayımlanmıştır. 2022 yılı başında yürürlüğe giren Yönetmeliğin şube olmaksızın sadece dijital kanallar üzerinden hizmet verecek dijital bankaların hayata geçmesine ve servis bankacılığı yoluyla çok farklı inovatif iş modellerine imkân sağlayacağı ve ülkemizin finans sektörü ve “fintek” ekosisteminin gelişimi için önemli bir dönüm noktası olacağı değerlendirilmektedir.

2021 yılında Kurumumuz görev alanını genişleten yasal bir düzenleme de yapılmıştır. Bu kapsamda, 6361 sayılı Kanun, 04.03.2021 tarih ve 7292 sayılı Kanun ile değiştirilerek “Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu” ismini almıştır. Söz konusu Kanunla, tasarruf finansman faaliyetlerinin ve şirketlerinin düzenleme ve denetim altına alınması amacıyla söz konusu faaliyetlerde bulunan şirketler Kurumumuz denetim ve gözetim çatısı altına alınmıştır. Bu şirketler için ayrı bir lisans türü ihdas edilmiş, lisans verilenler dışındaki kişi veya kurumların tasarruf finansmanı sisteminde bulunmaları yasaklanmış ve yaptırıma bağlanmış; lisans şartlarına, izin verilen faaliyetlere, şirketlerin organizasyon yapılarına, özkaynak ve likiditelerine ilişkin kısıtlamalar ile müşterilerin ve toplanan fonların korunması amaçlanmıştır. Ayrıca, 6361 sayılı Kanun’da yapılan söz konusu değişiklikler doğrultusunda hazırlanan “Tasarruf Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik” 07.04.2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Keza, tasarruf finansman şirketlerinin muhasebe uygulamaları, finansal tabloları ve tekdüzen hesap planlarına ilişkin hususların düzenlenmesi için ilgili yönetmeliklerde değişiklikler yapılmıştır. Söz konusu düzenlemeler kapsamında, Kurumumuza intibak başvurusunda bulunan 35 adet tasarruf finansman şirketinin denetimi 2021 yılında tamamlanmıştır. Bu şirketlerden 21 tanesinin intibak planı yeterli görülmemeye zorunlu tasfiyesine, 6 şirketin iradi tasfiyeye yönlendirilmesine ve kalan 8 şirketten bazılarının birleşmesi sonucu oluşan 6 şirketin intibak süreçlerinin devam ettirilmesine karar verilmiştir.

12.03.2021 tarihinde açıklanan Ekonomi Reform Paketi kapsamında, bankacılık sektörünün kredi tahsis ve izleme süreçlerinin etkinliğinin

artırılmasına yönelik olarak hazırlanan Kredi Tahsis ve İzleme Süreçlerine İlişkin Rehber ve bankacılık sektörünün aktif kalitesinin artırılmasına yönelik olarak hazırlanan Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi 29.06.2021 tarihinde yayımlanmıştır. “Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi”ne dayanak teşkil eden “Bankaların Kredi İşlemleri Hakkında Yönetmelik”te yapılan değişikliklerle, anılan Yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde bankalarca çözümleme birimleri kurulması ve sorunlu alacak çözümleme stratejisi ile operasyonel planların hazırlanması yükümlülüğü getirilmiştir. Ayrıca, 2021 yılı Temmuz ve Ağustos aylarında Düzce, Rize, Artvin, Bartın, Kastamonu ve Sinop illerinde meydana gelen sel felaketleri nedeniyle bu illerde yerleşik kişiler açısından, geçici süreler için kredi vade sınırlarının uygulanmamasına ve kredi kartı taksitlendirme sürelerinin bir kata kadar artırılmasına imkân tanınmıştır.

2021 yılında ülkemizde sürdürülebilir bankacılığın geliştirilmesi ve buna ilişkin risk yönetim altyapısının tesis edilmesi amacıyla da önemli adımlar atılmıştır. Sürdürülebilir bankacılık alanında yapılan çalışmalarla, Paris İklim Anlaşması kapsamındaki karbon emisyonu azaltım hedeflerine ulaşılması ve AB Yeşil Mutabakatının yaratacağı koşullara uyum sağlanması amacıyla yeşil ekonomik dönüşümün finansmanına katkı sunulması hedeflenmektedir. Söz konusu hedef doğrultusunda, 16.07.2021 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe konulan “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” kapsamında, ülkemizde yeşil finansmanın gelişimini sağlayacak ekosistemin geliştirilmesi amacıyla Kurumumuzca sürdürülebilir bankacılığın geliştirilebilmesine yönelik bir yol haritasının belirlenmesi öngörülmüştür. Bu çerçevede, ilgili tüm tarafların görüş ve önerileri dikkate alınarak hazırlanan “Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı (2022-2025)” 24.12.2021 tarihinde kamuoyu ile paylaşılmıştır. Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı, AB Yeşil Mutabakatı ve “55’e Uyum Paketi” uyarınca sınırdaki karbon düzenleme mekanizmasının mali yükümlülükler doğurmaya başlayacağı ve ülkemiz ekonomik ve finansal sistemi için önemli

bir geçiş tarihi olan 2026 yılından önce bankacılık sektörümüzün gerekli adaptasyonu sağlamasını teminen 2022-2025 dönemini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Söz konusu Plan, iklimle ilgili risklerin etkin şekilde yönetilmesine, sürdürülebilir bir ekonomiye geçiş için ihtiyaç duyulan finansmanın geliştirilmesine ve ilgili taraflar arasındaki işbirliğinin artırılmasına yönelik stratejik amaçlar üzerine inşa edilmiştir. 2022 yılında Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planının amaçları çerçevesinde iklim değişikliğine dayalı finansal risklerin analizi için gerekli nitelik ve kapsamda veri altyapısının oluşturulması ve bankaların iklim riski yönetim kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir.

Kurumumuz e-Devlet kapısı üzerinden finansal tüketicilere sunulan hizmetlerin kapsamını genişletmeye devam etmektedir. Bu çerçevede, vatandaşların e-Devlet üzerinden hangi bankalarda mevduat hesaplarının bulunduğunu takip edebilmesine ilişkin hizmete eklemeler yapılmıştır. Kiralık kasa verilerinin alınması amacıyla alt yapı güncellenmiş ve bankalar entegre edilmiştir. Vatandaşların varis-muris sorgulaması yapmalarını sağlayacak hizmetler

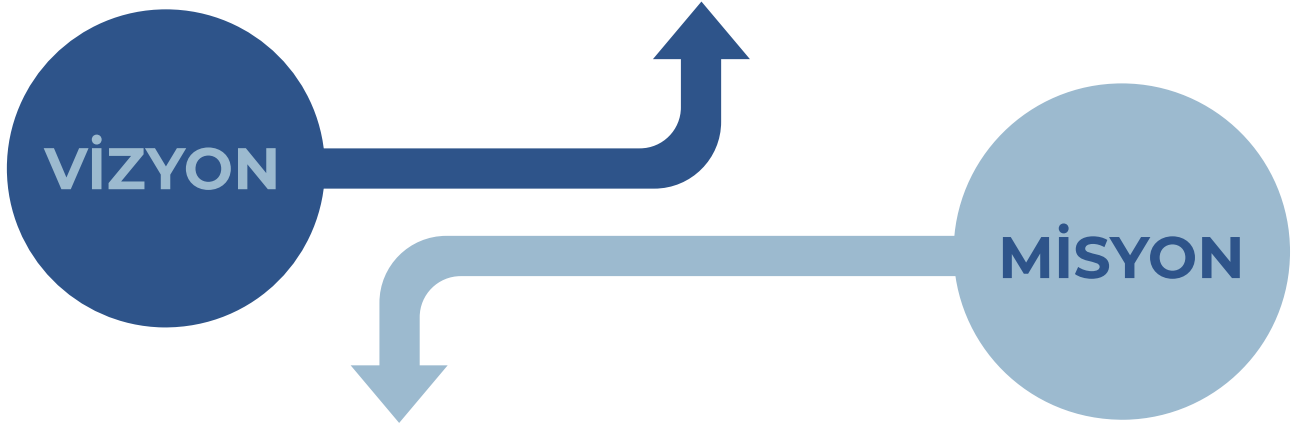
de e-Devlet'e eklenmiş olup, bu hizmetin 2022 yılı içerisinde kullanıma açılması planlanmaktadır. Söz konusu uygulamalar ile kamu hizmetlerinin vatandaş odaklı bir bakış açısıyla elektronik ortama taşınması, finansal kuruluşlar ile finansal tüketiciler arasındaki ilişkilerde şeffaflığın artırılması ve finansal tüketici haklarının daha etkin şekilde korunması amaçlanmaktadır.

Ülkemizin G20 üyeliği nedeniyle Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası (WB) tarafından yürütülmekte olan "Finansal Sektör Değerlendirme Programı" (FSAP) çalışmaları 2021 yılında dördüncü kez (diğerleri 2006, 2011 ve 2016) başlamış olup çalışmaların 2022 yılında tamamlanması beklenmektedir. Kurum olarak yıllık faaliyet raporlarını, şeffaflığın ve hesap verebilirliğin etkili bir aracı olarak görmekteyiz. Bu anlayışla hazırlanan "BDDK 2021 Yılı Faaliyet Raporu"nu herkes için faydalı olması temennisiyle kamuoyunun bilgisine sunar, gayretli çalışmalarından dolayı mesai arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Mehmet Ali AKBEN
Başkan

KURUM VİZYONU

Kurumun vizyonu; finansal piyasalara, kuruluşlara ve tüketicilere yönelik uluslararası standartlarda düzenlemeyi, denetimi ve risk yönetimini ulusal ihtiyaçlar ve gereklilikler çerçevesinde uygulayan örnek bir otorite olmaktır.

KURUM MİSYONU

Kurumun misyonu; Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer düzenlemelerde belirtilen görev ve yetkileri çerçevesinde düzenleme ve denetimi kapsamındaki kuruluşların faaliyetlerini güvenli ve sağlam şekilde gerçekleştirmesini, kredi sisteminin etkin şekilde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunmasını sağlamak ve bu sayede finansal piyasaların gelişmesine ve finansal istikrara katkıda bulunmaktır.

TEMEL DEĞERLER

İhtiyatlılık

Kurumun yetkileri dahilinde olan düzenleme ve politika araçlarını, denetime tabi kuruluşların faaliyetlerini güvenli ve sağlam şekilde sürdürmesi için ekonomik konjonktüre uygun olarak kullanması ve gerektiğinde önlem almasıdır.

Bağımsızlık

Kurumun görev ve yetkilerini yerine getirirken herhangi bir makamdan talimat almaması, kendisine tahsis edilen kaynakları kendi bütçesinde belirlenen usul ve esaslar dahilinde serbestçe kullanması ve kararlarının yerindelik denetimine tabi tutulamamasıdır.

Güvenilirlik

Kurum faaliyetlerinin kamu yararı gözetilerek ilgili tüm taraflar açısından eşit, adil, tutarlı ve öngörülebilir şekilde yürütülmesi, şeffaflığın ve hesap verebilirliğin sağlanmasıdır.

Katılımcılık

Kurum faaliyetlerinin ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla aktif iş birliği ve dayanışma içinde ve söz konusu kuruluşların görüş ve önerilerinin dikkate alınması suretiyle yürütülmesidir.

Etkinlik

Kurum faaliyetlerinin zamanında ve fayda/maliyet yaklaşımı temelinde, risk ve kalite odaklı olarak yürütülmesidir.

Yetkinlik

Kurum faaliyetleri yerine getirilirken, uluslararası düzeyde kabul görmüş mesleki yeterlilik, bilgi ve beceri standartlarına sahip olunmasıdır.

Duyarlılık

İlgili mevzuat uyarınca dikkate alınması gereken talep, öneri ve şikayetlerin zamanında ve etkin bir şekilde değerlendirilerek ivedilikle cevaplandırılması; lüzumu halinde düzenleme ve uygulamaya konu edilmesidir.

TEŞKİLAT YAPISI

Kurum, finansal piyasalardaki denetim ve gözetim sisteminin etkinliğinin artırılması ve bağımsız karar mekanizmalarına kavuşturulması yönündeki politikalar uyarınca, 23.06.1999 tarihli ve 23734 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan mülga 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip bir otorite olarak kurulmuş; 01.11.2005 tarihli ve 25983 sayılı mükerrer Resmi Gazete’de yayımlanan 5411 sayılı Bankacılık Kanunu (Kanun) ile de bağımsızlık, etkinlik ve kapasite açısından güçlendirilmiştir.

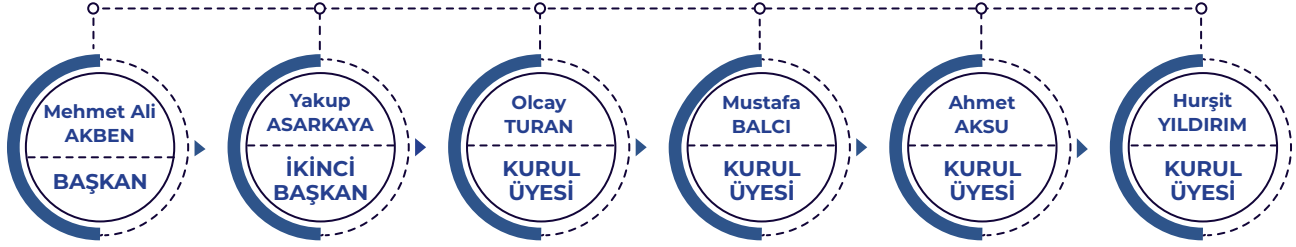
Kurumun mevcut teşkilat yapısı temel olarak, Bankacılık Kanunu ve bu Kanuna istinaden 16.03.2014 tarihli ve 28943 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/5885 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği ile düzenlenmiştir.

Kurum, Başkan ve üyelerden müteşekkil Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (Kurul) ile Başkana bağlı olarak faaliyetlerini yürüten Başkanlık Teşkilatından oluşmaktadır. Kurulun Başkanı Kurumun da Başkanıdır. Başkanlık Teşkilatı, Başkan ve 5 Başkan Yardımcısı ile hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmet birimleri, sayıları 20’yi geçmemek üzere daire başkanlıkları şeklinde teşkilatlanmış ana hizmet, danışma ve yardımcı hizmet birimlerinden oluşmaktadır. Hukuk, basın ve halkla ilişkiler, yönetim ve finans gibi alanlarda sayıları 15’i geçmemek üzere başkanlık müşaviri görevlendirilebilmektedir.

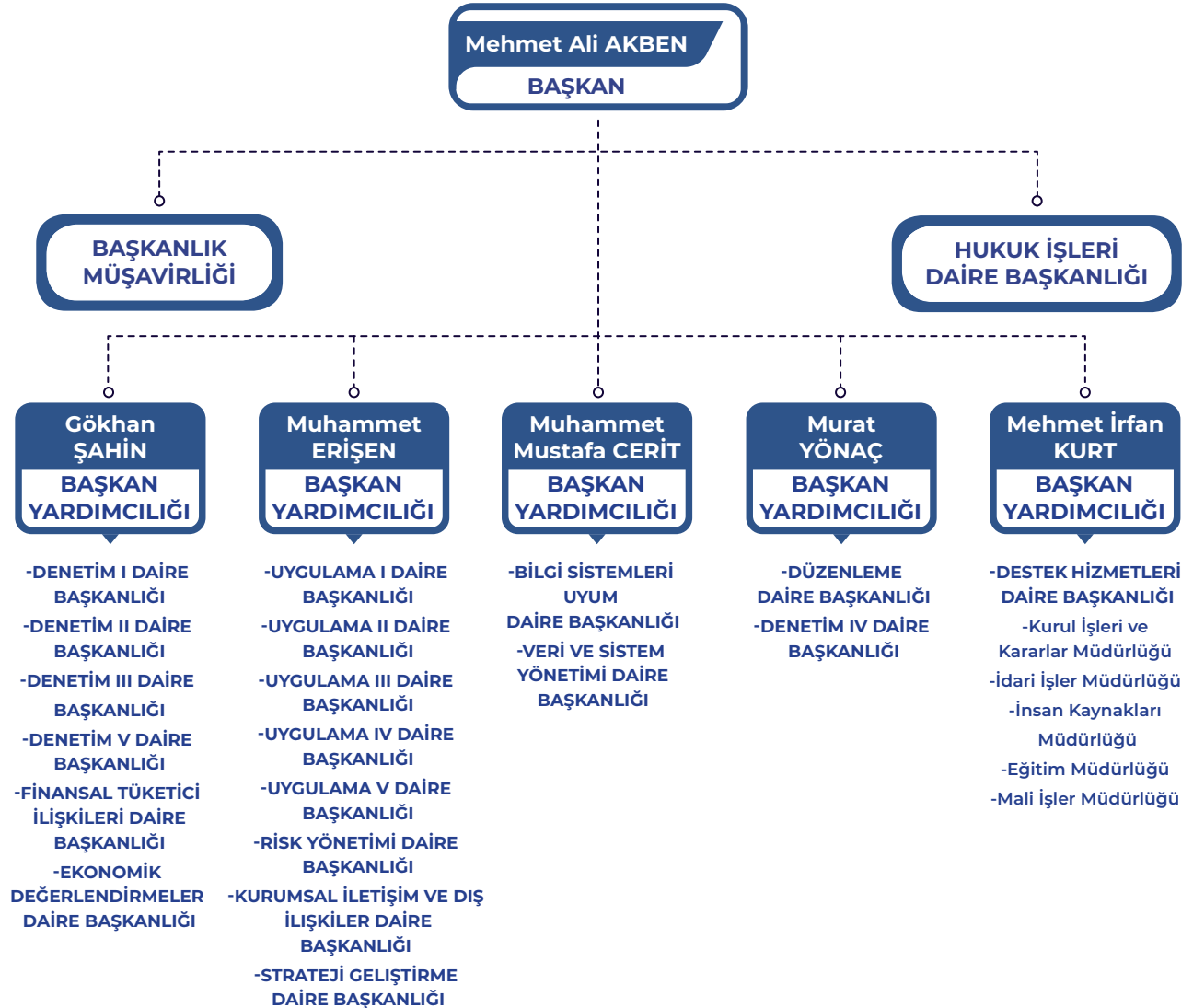
Kurum teşkilat yapısı, değişen koşullara ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara bağlı olarak zaman zaman gözden geçirilmekte ve hizmet birimlerinde değişikliğe gidilebilmektedir. Söz konusu değişiklikler, Kurumun görev ve sorumluluk alanındaki genişlemelerin ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçların gerektirdiği idari kapasiteyi sağlayacak altyapıyı oluşturmak hedefiyle hayata geçirilirken; çağdaş mesleki uzmanlaşmanın gerektirdiği yatay bir teşkilatlanmayı esas almaktadır.

2021 yıl sonu itibarıyla, Kurum bünyesinde 20 daire başkanlığı ve Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı bünyesinde kurul işleri ve kararlar, insan kaynakları, eğitim, mali işler ve idari işler konularında faaliyet gösteren 5 adet müdürlük bulunmaktadır. Buna ilaveten, denetim daireleri bünyesinde bankalar yeminli murakıp ve yardımcıları ile bankacılık uzman ve yardımcılarının oluşan denetim grupları, denetim grupları içerisinde de kuruluşlar bazında görev yapan denetim ekipleri yer almaktadır. Ayrıca, münhasıran bilgi sistemlerinin ya da hukuki konuların denetlenmesine yönelik olarak veya Başkanlık onayı ile gerek görülen hallerde denetim daireleri ve diğer dairelerde görev yapan meslek personelinin, denetim, inceleme, soruşturma, proje ve/veya risk modellerinin denetlenmesi, risk analizlerinin incelenmesi, bankacılık, muhasebe standartları gibi diğer konularda çalışmak üzere karma ekipler oluşturulabilmektedir.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU TEŞKİLAT YAPISI

KURUMUN ÜLKE EKONOMİSİ İÇİN ÖNEMİ

Kurum, finansal sektörün önemli bir bölümüne yönelik gözetim ve denetim alanında yer alan sorumlu kuruluş olarak finansal istikrarın sağlanması, sektörün geliştirilmesi, denetim, uygulama ve düzenleme çerçevesinin güçlendirilmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması ve kurumsal kapasitenin artırılarak etkin bir finansal sistem ve güçlü bir bankacılık sektörünün geliştirilmesi açısından Türkiye ekonomisi için önemli bir rol oynamaktadır.

Kurum, finansal sektörün önemli bir bölümüne yönelik gözetim ve denetim alanında yer alan sorumlu kuruluş olarak finansal istikrarın sağlanması, sektörün geliştirilmesi, denetim, uygulama ve düzenleme çerçevesinin güçlendirilmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması ve kurumsal kapasitenin artırılarak etkin bir finansal sistem ve güçlü bir bankacılık sektörünün geliştirilmesi açısından Türkiye ekonomisi için önemli bir rol oynamaktadır.

Finansal sektörün aktif büyüklüğü 2021 yıl sonu itibarıyla 10,5 trilyon TL (yaklaşık 784,38 milyar ABD doları) düzeyine ulaşmıştır. GSYH'nin yaklaşık olarak 1,45 katına ulaşan finansal sektörün toplam aktifleri incelendiğinde; Türk bankacılık sektörünün %88,06 ile en büyük paya sahip olduğu görülmektedir.

2021 yılında, Kurumun gözetim ve denetim kapsamına giren bankaların, finansal kiralama şirketlerinin, faktoring şirketlerinin, finansman şirketlerinin ve varlık yönetim şirketlerinin finansal sektör içerisindeki payları sırasıyla %88,1, %1,0, %0,6, %0,4 ve % 0,1 olarak gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre toplam aktifler itibarıyla bankalar % 50,92, finansal kiralama şirketleri % 50,84, faktoring şirketleri % 35,35, finansman şirketleri % 35,28, varlık yönetim şirketleri ise % 21,60 oranında büyümüşür.

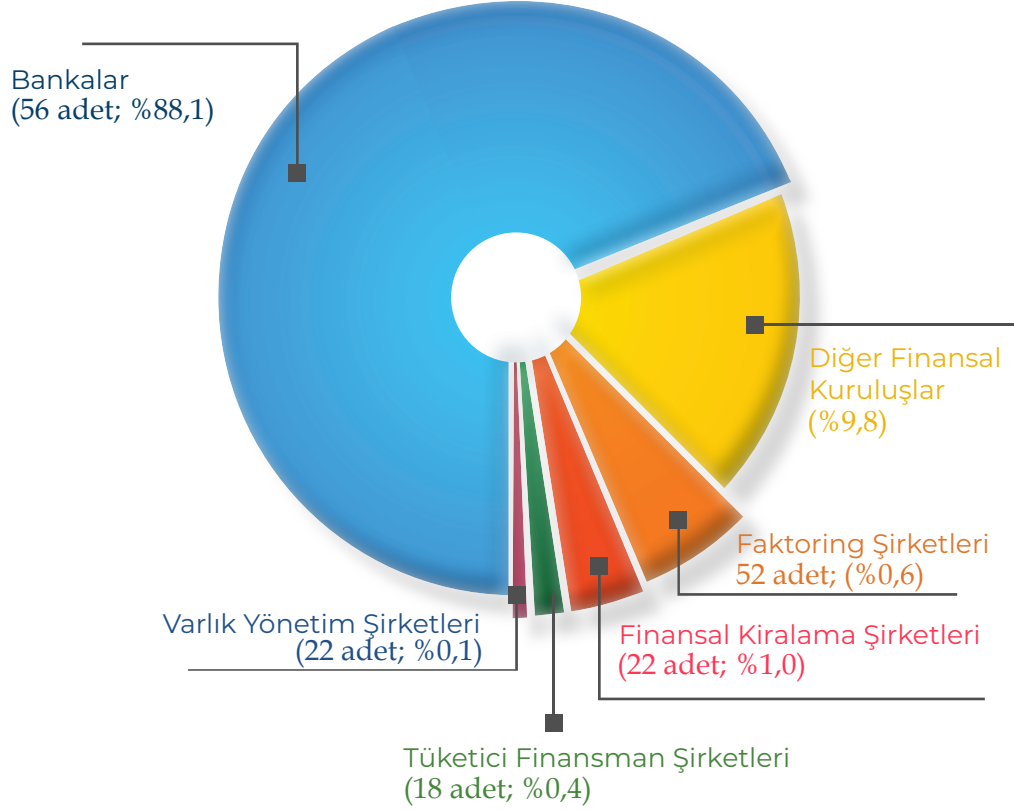
Finansal sektörün %90,2'lik pay ile 9,4 trilyon TL aktif büyüklüğe sahip kısmının denetim ve gözetiminden sorumlu olan BDDK, finansal sistemin güvenilirliğini artırarak, finansal piyasaların doğru ve etkin çalışması yoluyla finansal aracılıktaki etkinliğin sağlanmasına katkıda bulunmaktadır.

Son 1 yıllık dönemde toplam aktifler itibarıyla;

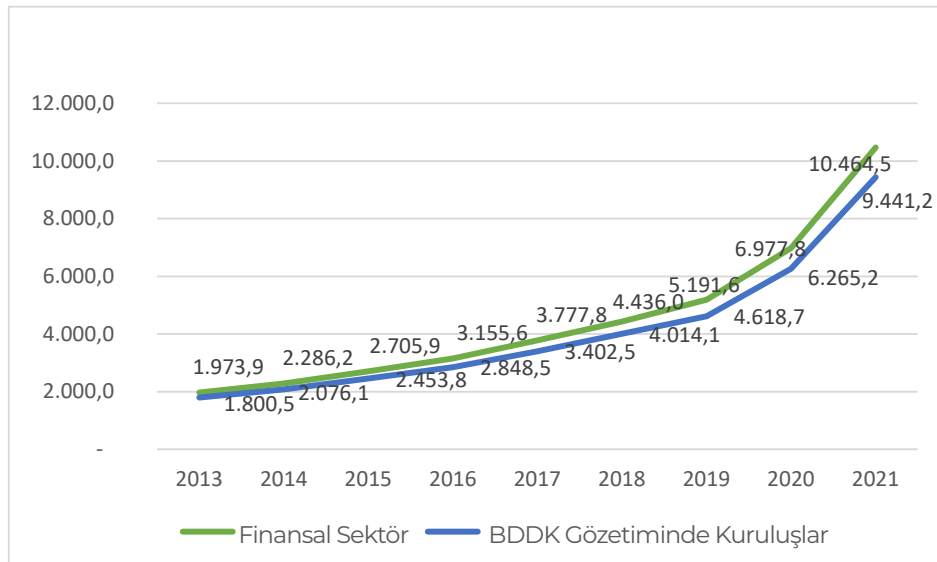

oranlarında büyüme kaydetmişlerdir.

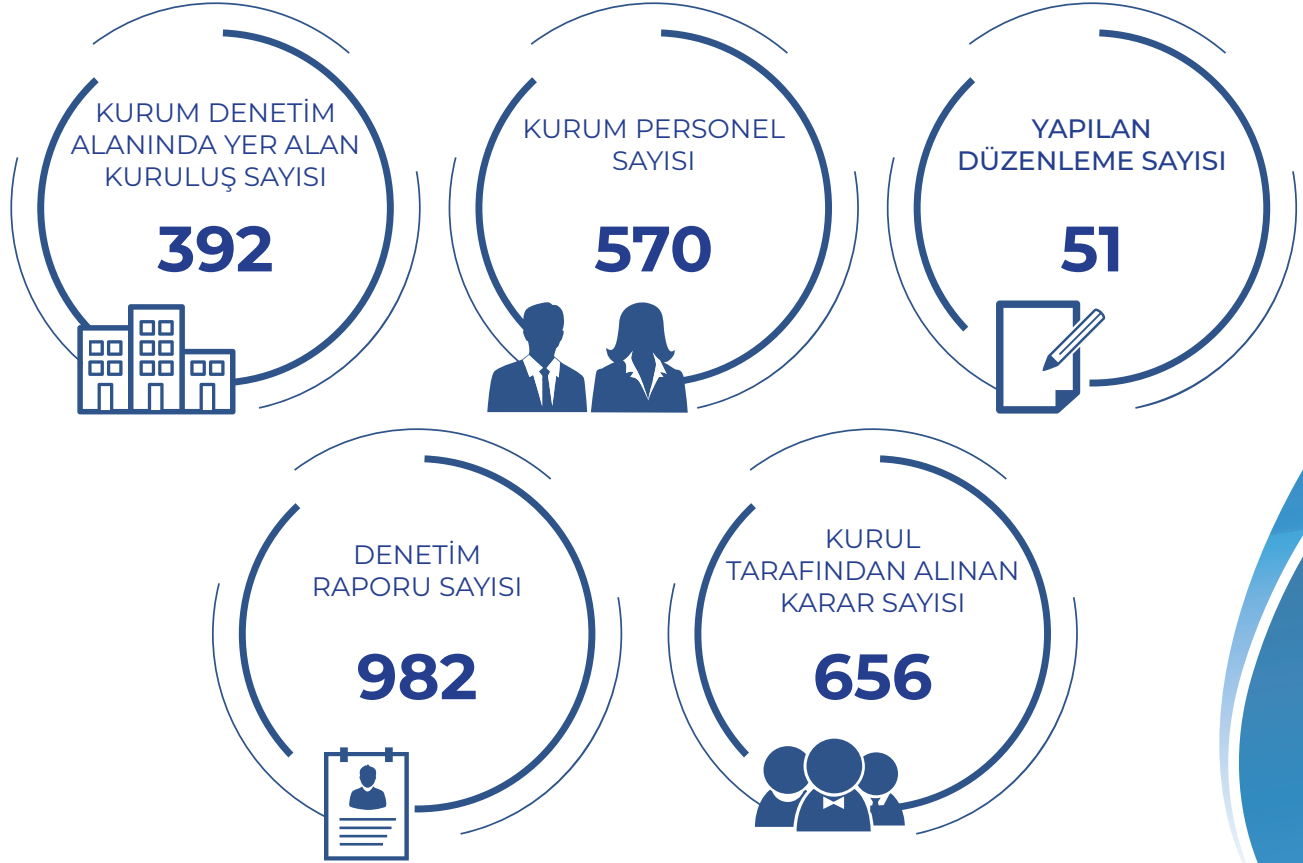
BDDK Gözetiminde Bulunan Kuruluşların Finansal Sektör İçerisindeki Payları (Aktif Büyüklük-milyar TL; Pay)

Finansal Sektör Toplam Aktifler (milyar TL)

TABLO 1: 2021 YILINDA RAKAMLARLA BDDK

SEKTÖR BAZINDA
HAZIRLANAN
GÖZETİM RAPORU
SAYISI

2.106

BANKA BAZINDA
HAZIRLANAN
GÖZETİM RAPORU
SAYISI

1.042

KURUM
TARAFINDAN
DEĞERLENDİRİLEN
İHBAR VE ŞİKAYET
SAYISI

198.626

YAPILAN DIŞ
YAZIŞMA SAYISI

9.689

1. BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURULU

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu; 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer mevzuatın verdiği yetkiler çerçevesinde finansal piyasalarda güven ve istikrarın sağlanması, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışması, mali sektörün gelişmesi, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması için Kanunla verilen görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun karar organıdır.

Kurul en az haftada bir defa olmak üzere, gerekli hallerde toplanmaktadır. Kurul Başkanı, yokluğunda ise ikinci başkan tarafından yönetilen toplantıların gündemi Başkan, yokluğunda ikinci başkan tarafından hazırlanarak toplantıdan en az bir gün önce Kurul üyelerine bildirilmektedir. Kurul en az 5 üyenin hazır bulunması ile toplanmakta ve Kanunda belirtilen özel nisap gerektiren haller dışında en az 4 üyenin aynı yöndeki oyuyla karar almaktadır. Üyeler tarafından çekimser oy kullanılamamakta olup,

karar yeter sayısı sağlanamadığı durumlarda, izleyen toplantılarda oylarda eşitlik olması halinde Başkanın bulunduğu tarafın oyu üstün sayılarak karar alınmaktadır. Kanunda belirtilen süreler saklı kalmak üzere, Kurul kararları, alındığı toplantı tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde gerekçeleri, varsa karşı oy gerekçeleri ve imzaları ile birlikte tekemmül ettirilmektedir.

Kurul tarafından 2021 yılında 60 toplantı gerçekleştirilmiş ve toplam 656 adet karar alınmıştır. Kararların genel görünümü itibarıyla dağılımına bakıldığında, toplam kararların %53,5'ini bankalara ilişkin Kurul kararlarının oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 2: Kurul Kararlarının Genel Görünümü

Kararın Konusu	2020 Yılı		2021 Yılı	
	Adet	Yüzde	Adet	Yüzde
Bankalar	471	77,6	351	53,5
Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri ve Tasarruf Finansman Şirketleri	37	6,1	156	23,8
Değerleme/Derecelendirme/Destek Hizmeti Kuruluşları	11	1,8	11	1,7
Varlık Yönetim Şirketleri	16	2,6	33	5,0
Bağımsız Denetim Kuruluşları	7	1,2	6	0,9
Suç Duyurusunda Bulunulması/Bulunulmaması - İmza Yetkisinin Geçici Olarak Kaldırılması/İade Edilmesi	29	4,8	67	10,2
Kurumun İdari, Mali ve Personel İşlemleri	36	5,9	32	4,9
TOPLAM	607	100,0	656	100,0

Kurul kararlarında birden fazla hususun karara bağlanması söz konusu olabilmektedir. Örneğin, bir kararda mevzuata aykırı bir uygulamayla ilgili olarak idari işlem tesis edilip edilmeyeceğinin yanı sıra aynı konuda mevzuatta bir değişiklik yapılmasının gerekip gerekmediği de karara bağlanabilmektedir. Aynı şekilde, bir kararda hem suç duyurusunda bulunulmasına hem de ilgili banka yetkililerinin imza yetkilerinin geçici olarak kaldırılmasına karar verilebilmektedir. Tasnifleme yapılırken alınan toplam karar sayısı ile çelişmemesi bakımından, bir karar birden fazla konu ile ilişkilendirilmemiştir.

Diğer taraftan, tabloda yer alan rakamlar, ilgili konuda Kurula intikal eden ve Kurulca olumlu veya olumsuz olarak alınan tüm kararları kapsamaktadır.

2021 yılında, Kurul kararlarının konularına göre dağılımına bakıldığında, idari para cezalarına ilişkin kararların %55,2 ile ilk sırada, düzenleme işlemlerine ilişkin kararların %15,1 ile ikinci sırada, izin işlemlerine ilişkin kararların ise %12,8 ile üçüncü sırada yer aldığı görülmektedir.

Tablo 3: Kurul Kararlarının Konularına Göre Sınıflandırılması

Kararın Konusu	2020 Yılı		2021 Yılı	
	Adet	Yüzde	Adet	Yüzde
Düzenleme İşlemleri	88	14,5	99	15,1
İzin İşlemleri	63	10,4	84	12,8
İdari Para Cezaları	367	60,5	362	55,2
Faaliyet İzni İptali /Yetki İptali/Kuruluş İzni İptali	8	1,3	3	0,5
Suç Duyurusunda Bulunulması/Bulunulmaması - İmza Yetkisinin Geçici Olarak Kaldırılması/İade Edilmesi	28	4,6	66	10,1
Kurumun İdari, Mali ve Personel İşlemleri	36	5,9	28	4,2
Diğer	17	2,8	14	2,1
TOPLAM	607	100,0	656	100,0

2. ÖNE ÇIKAN ÇALIŞMALAR

2.1. Dijital Bankaların Faaliyet Esasları İle Servis Modeli Bankacılığı

Dünyada ve ülkemizde gerçekleşmekte olan dijital dönüşüme paralel olarak dijital (şubesiz) bankacılığa ve servis modeli bankacılığına ilişkin mevzuat altyapısının oluşturulması, finansal inovasyonun teşvik edilmesi, finansal kapsayıcılığın artırılması ve bankacılık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılması öncelikli hedefler olarak ortaya çıkmaktadır.

Bilindiği üzere, 18.06.2020 tarihli ve 7247 sayılı Kanun ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun (Kanun) 76 ncı maddesinin ikinci fıkrası "Bu Kanunun 4 üncü maddesinde yer alan faaliyet konularına ilişkin bankalar ve müşteriler arasındaki ilişkiler, yazılı şekilde veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek yöntemler yoluyla kurulacak sözleşmeler ile düzenlenir ve buna ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir." şeklinde değiştirilmiş ve yapılan bu değişikliğe istinaden hazırlanarak 01.04.2021 tarihli ve 31441 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik" in 01.05.2021 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte, yazılı şekil şartına tabi sözleşmeler de dahil olmak üzere, bankalar ile müşterileri arasındaki sözleşme ilişkilerinin elektronik ortamda kurulabilmesine imkan tanınmış ve böylelikle diğer ülke uygulamalarında olduğu gibi yalnızca dijital ortamda çalışan ve "neo-bank" olarak da adlandırılan şubesiz bankacılık modelinin altyapısının kurulmasına yönelik önemli bir adım atılmıştır.

Bu adımın bir devamı olarak, finansal ürünlere erişimin, finansal kapsayıcılığın ve finansal teknoloji alanındaki yatırımların artırılması ve şubesiz faaliyet imkanından ötürü daha düşük maliyetlerle bankacılık faaliyetlerinin sunulabilmesi sayesinde daha rekabetçi ve müşteri dostu fiyatlamalarla ürün ve hizmet verilmesine imkan sağlanması gibi saiklerle şubesiz bankacılık faaliyet izni sürecinin ve faaliyet esaslarının düzenlenmesinin faydalı olacağı değerlendirilerek, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

tarafından 12.03.2021 tarihinde açıklanan Ekonomi Reformları Eylem Planı'na "Dijital (Şubesiz) Bankacılık lisanslamalarına (uygulamalarına) imkan sağlanması" hususu 3.4.c numaralı eylem adımı olarak girmiş ve söz konusu eylem adımı için sorumlu kurum olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu belirlenmiştir. Benzer biçimde, Cumhurbaşkanlığının 2021 2. dönem 180 Günlük İcraat Programı Eylemleri arasında, "Dijital (Şubesiz) bankacılık lisanslamalarına imkan sağlayacak işlemlerin hazırlanması" eylem adımı da yer verilmiştir.

Bu çerçevede, bankacılık sektöründe finansal inovasyonu ve rekabeti teşvik etmek, finansal kapsayıcılığı artırmak ve bankacılık hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak üzere, sadece dijital kanallar üzerinden hizmet veren şubesiz bankaların faaliyet esaslarının belirlenmesi ve bankacılık hizmetlerinin finansal teknoloji şirketleri ve diğer işletmelere girişimlere bir servis modeli olarak sunulabilmesine ilişkin şartların belirlenmesi ve bu suretle finansal sektörün ve ulusal ekonominin sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak amacıyla hazırlanan Yönetmelik taslağı ilgili tüm paydaşların görüş ve değerlendirmeleri alınarak son şekline getirilmiş ve 29.12.2021 tarih ve 31704 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Yönetmelik şube olmaksızın sadece dijital kanallar üzerinden hizmet verecek dijital bankaların hayata geçmesine ve servis bankacılığı yoluyla inovatif sayısız iş modeline imkan sağlamıştır. Bu bağlamda; ülkemizin finans sektörü ve fintek ekosisteminin gelişimi için önemli bir dönüm noktası olacağı değerlendirilmektedir.

2.2. Veri ve Sistem Yönetimine Yönelik Uygulamalar

Vatandaşların Mevduat Hesaplarının e-Devlet Üzerinden Sorgulanması Hizmeti: Vatandaşların e-Devlet üzerinden hangi bankalarda mevduat hesaplarının bulunduğunu görebilmesi hizmetine eklemeler yapılmıştır. Kurum içi kontrol süreçleri güçlendirilmiştir. Kiralık Kasa verilerinin alınması amacıyla alt yapı güncellenmiş ve bankalar entegre edilmiştir. Vatandaşların varis-muris sorgulaması yapmalarını sağlayacak hizmetler e-Devlet'e eklenmiş olup, 2022 yılı içerisinde kullanıma açılması planlanmaktadır.

2.3. Ulusal Risk Değerlendirme (URD) Projesi Çalışma Grubu Faaliyetleri

Mülga Başbakanlık Makamının 21.10.2016 tarihli ve 29864 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2016/22 sayılı Genelgesinde; Ülkemizin Financial Action Task Force (FATF) IV. Tur Karşılıklı Değerlendirmesi'ni başarılı bir şekilde tamamlayabilmesi ve uluslararası yükümlülüklerimizin yerine getirilmesi amacıyla, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı (MASAK) koordinasyonunda "Ulusal Risk Değerlendirme Projesi" ve "Proje Eylem Planı" hazırlanmasına karar verildiği ve Maliye Bakanlığı Müsteşarı Başkanlığında oluşturulan "Yönlendirme Komitesi"nde Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (Kurum) Başkan Yardımcısının da yer aldığı hususlarına yer verilmektedir.

Bu kapsamda BDDK Başkanlık Makamının onayıyla Kurum, FATF IV. Tur Değerlendirme sürecinde MASAK koordinasyonunda oluşturulan çalışma gruplarına katılım sağlamakta, uluslararası düzenlemeler ve gelişmeler çerçevesinde, aklama suçunun ve terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin olarak Kurumun uzmanlık alanına giren konularda sürece teknik destek sağlamaktadır. Bu kapsamda 2021 yılı içerisinde Kurum tarafından yürütülen faaliyetlere aşağıda maddeler halinde yer verilmiştir:

- Ekim 2021 dönemine kadar olan zaman zarfında FATF tarafından Ülkemiz nezdinde yürütülen IV. Tur Değerlendirme sürecinde Kurumun denetim ve gözetimi altındaki sektörler hakkında MASAK'tan gelen bilgi taleplerine ilişkin Kurum görüşü oluşturulmuş ve sürece aktif katılım sağlanmıştır. Ekim 2021 sonrasında BDDK'nın ve ilgili diğer kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının katılımıyla IV. Tur Değerlendirme Sürecinde eleştiri konusu hususlara yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- 5549 sayılı "Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun" kapsamında oluşturulan denetim programları kapsamında Kurumun denetim ve gözetimi altındaki sektörlerde yükümlülük uyum denetimleri icra edilmiştir.
- FATF tarafından, üye ülkelerin denetim otoriteleri katılımıyla düzenlenen denetçiler forumuna katılım sağlanmıştır.

2.4. Banka Dışı Mali Kesime İlişkin Yapılan Denetimler

Factoring, finansal kiralama, finansman, tasarruf finansman ve varlık yönetim şirketlerinden oluşan

banka dışı mali kuruluşların denetimi Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 01.10.2020 tarih ve 9181 sayılı Kararı ile kurulan Denetim V Daire Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

Banka dışı mali kuruluşların denetimleri; bilanço büyüklüğü, bu kuruluşlar hakkında Kuruma iletilen şikayetler ve diğer kamu kurumları tarafından Kurumdan talep edilen incelemeler göz önüne alınarak belirlenen denetim planları çerçevesinde sürdürülmektedir. Bu çerçevede yerinde denetimi gerçekleştirilecek banka dışı mali kuruluşların denetim grupları, ilgili Daire Başkanı ve Başkan Yardımcısının uygun görüşüyle Başkanlık Makamının onayına sunulmakta; verilen onay kapsamında denetim faaliyetleri yürütülmektedir.

6361 sayılı Kanunda 04.03.2021 tarihinde 7292 sayılı Kanun ile değişiklik yapılarak, ismi "Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu" olarak değiştirilmiş ve tasarruf finansman şirketlerinin denetimi ve gözetimi Kuruma verilmiştir. Bu kapsamda, Kuruma intibak başvurusunda bulunan 35 adet tasarruf finansman şirketinin denetimi 2021 yılında tamamlanmıştır. Bu şirketlerden 21 tanesinin intibak planı yeterli görülmemeyerek zorunlu tasfiyesine, 6 şirketin iradi tasfiyeye yönlendirilmesine ve kalan 8 şirketten bazılarının birleşmesi sonucu oluşan 6 şirketin intibak süreçlerinin devam ettirilmesine karar verilmiştir.

Denetim V Daire Başkanlığı tarafından 2021 yılında banka dışı mali kesime ilişkin toplam 170 adet rapor/mütalaa hazırlanmıştır. 2021 yılında sektörde faaliyet gösteren 18 adet varlık yönetim şirketinin mali bünye raporlarının yanı sıra mevzuata uyum durumlarına ilişkin incelemeler tamamlanmıştır. Faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketlerinin mevzuata uyum durumları, ortaklarının, yöneticilerinin ve çalışanlarının yeterlilikleri, sermayelerinin faaliyetlerinin kapsamı ile uyumluluğu, muhasebe ve bilgi işlem sistemlerinin etkinliği ve bu şirketlere ilişkin yapılan şikayetler gibi pek çok çeşitli alanda inceleme yapılmıştır.

2.5. İSEDES Mevzuatı Güncelleme Çalışması

Bilindiği üzere, Kurum tarafından uluslararası düzenlemeler ile bu düzenlemelerin denetimine ilişkin uluslararası iyi uygulamalar düzenli bir şekilde takip edilmektedir. Bu kapsamda, takip edilen konuların önde gelenlerinden birisi de Basel Bankacılık

Komitesi (Basel Committee on Banking Supervision - BCBS) tarafından yayımlanan Basel II Uzlaşısının İkinci Yapısal Blok'u (Pillar 2) olan Denetimsel Gözden Geçirme Süreci (SREP: Supervisory Review Process)'dir. Bu çerçevede, bankaların risk profilleri ve stratejileri doğrultusunda maruz kaldıkları ve kalabilecekleri riskleri karşılayacak düzeyde sermayeyi hesaplamaları ve faaliyetlerini bu düzeylerin üzerinde bir sermayeyle idame ettirmelerinin sağlanması olarak ifade edilebilecek İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci'nin (İSEDES) bankalar tarafından doğru bir şekilde yürütülmesi ve bankaların söz konusu süreçlerinin denetlenmesi büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, İkinci Yapısal Blok'a ilişkin uluslararası en iyi uygulamalar ve Türk bankacılık sektörünün özellikleri dikkate alınarak, halihazırda yürürlükte bulunan Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik ile İSEDES Raporu Hakkında Rehber'in revizyonuna yönelik ilgili Başkan Yardımcılığına bağlı birimlerin koordinasyonunda sürdürülen çalışmalar nihai aşamaya getirilerek Kurumun ilgili birimlerine iletilmiş, ilgili birimin değerlendirmeleri sonucunda hazırlanan taslak düzenleme Kurum içi görüşe açılmıştır. Taslak ile ilgili olarak Kurum içi değerlendirme çalışmaları devam etmektedir. Söz konusu çalışmalar sonucunda, bankaların içsel sermaye yeterliliği değerlendirme süreçlerinin daha etkin hale getirilmesi ve bu konudaki uluslararası en iyi uygulamalara uyumun artırılması hedeflenmektedir.

2.6. Bilgi Sistemlerine Yönelik Uygulamalar

Kurum görev alanına giren kuruluşların bilgi sistemlerine yönelik düzenleme, uygulama ve denetim fonksiyonlarının etkin şekilde yerine getirilmesi Bilgi Sistemleri Uyum Daire Başkanlığının sorumluluğundadır. Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ kapsamındaki kuruluşların bilgi sistemlerine ilişkin gerçekleştirilen denetimlerin uygulama faaliyetleri 2021 yılı içinde ilk kez gerçekleştirilmiştir. BDDK Bağımsız Denetim Takip Sistemi (BADES) üzerinden bağımsız denetim kuruluşlarına ilişkin kuruluş, denetçi, sözleşme bilgileri, bağımsız denetim ve Kurum bilgi sistemleri denetimi raporları, bu raporlara ilişkin bulgular, özet bilgiler ve aksiyon planları ile bağımsız kuruluşlarca gerçekleştirilen denetimlere ilişkin sızma testi raporları, bulguları ve aksiyon planlarına ilişkin bilgilerin elektronik ortamda takibi yapılmıştır.

Bağımsız denetim kuruluşlarınca ve kurum personeline gerçekleştirilen bilgi sistemleri denetimi raporlarına ilişkin prosedürler ve örnek yazı şablonları güncellenerek uygulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Yayımlanan Düzenleme Çalışmaları:

Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik: Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik 01.04.2021 tarihli ve 31441 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Söz konusu Yönetmelik 01.05.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik ile bankalar tarafından yeni müşteri kazanımında kullanılabilecek uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine ve müşteri kimliğinin tespit edilmesini müteakip sunulacak bankacılık hizmetlerine yönelik olarak mesafeli olsun olmasın bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden yazılı şeklin yerine geçecek şekilde ya da mesafeli olarak sözleşme ilişkisinin kurulmasına yönelik usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bilgi Alışverişi Kuruluşları ile Risk Merkezinin Bilgi Sistemleri Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ: Bilgi Alışverişi Kuruluşları ile Risk Merkezinin Bilgi Sistemlerine ve Denetimine İlişkin Tebliğ 19.08.2021 tarihli ve 31573 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve 04.12.2013 tarihli ve 28841 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bilgi Alışverişi, Takas ve Mahsuplaşma Kuruluşlarında Bilgi Sistemleri Yönetiminde Esas Alınacak İlkeler ile İş Süreçleri ve Bilgi Sistemlerinin Denetimine İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Yönetmelik ile sır kapsamında yer alan verilere sahip olacak kuruluşların bankalarla aynı seviyede bilgi teknolojilerini kullanabilmesi ve yönetmesi beklenmektedir.

Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik: Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik 31.12.2021 tarihli 31706 (6. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle 13.01.2010 tarihli ve 27461 sayılı Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır. Bu Yönetmelik ile Kurum gözetimi ve denetimi altındaki kuruluşların bilgi sistemleri ile iş süreçlerinin, Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi

ile ilgili usul ve esaslar düzenlenmiş, denetçi ile denetlenenlerin yükümlülükleri belirlenmiştir.

Hazırlıkları Sürdürülen Düzenleme Çalışmaları:

Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Bağımsız Denetimine İlişkin Rapor Hakkında Tebliğ Taslağı: Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile Bağımsız Denetim Raporlarına ilişkin yayımlanmış olan Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilecek Banka Bilgi Sistemleri ve Bankacılık Süreçlerinin Denetimine İlişkin Rapor Hakkında Tebliğ'de ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun olacak şekilde güncellemesi yapılmıştır. Ek olarak raporda yer alan bulguların kodlanmasına ilişkin düzenlemeler Tebliğe ilave edilmiştir. Tebliğ Taslağı Kurum içi ve dışı görüşe açılmış olup gelen görüşlerin değerlendirilmesi devam etmektedir.

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik Taslağı: Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğin 01.04.2021 tarihli ve 31441 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanması ile birlikte banka dışı kuruluşlardan gelen talepler ve sektör ihtiyaçlarının birlikte değerlendirilmesi neticesinde Yönetmelik Taslağı Kurum içi ve dışı görüşe açılmış olup gelen görüşlerin değerlendirilmesi neticesinde nihai hale getirilmiş, Resmi Gazete'de yayımlanması için Kurul gündemine alınmıştır.

Gerçekleştirilen Diğer Çalışmalar:

2021 yılında faaliyet izni başvurusu kapsamında D Yatırım Bankası A.Ş. ve Destek Yatırım Bankası A.Ş.'ye ilişkin yerinde denetim yapılarak Bilgi Sistemleri Denetim Raporları hazırlanmış, süreçlerin Kurum içi birimlerle koordineli olarak yürütülmesi sağlanmıştır. Bilgi Sistemleri Uyum Dairesi Başkanlığına intikal ettirilen bilgi sistemleri raporları, ön incelemeden geçirilerek eksikliklerin giderilmesi yönünde bağımsız denetim kuruluşları ile iletişim kurularak aksiyon alınmış ve raporların değerlendirmeye esas alınabilir hale getirilmesi sağlanmıştır. Gereken durumlarda izin talebinde bulunan kuruluşlar ile bilgi sistemlerine ilişkin konularda toplantılar düzenlenmiştir. 2021 yılında bilgi sistemlerinin incelenmesi adına 8 adet finansal kuruluşa veri merkezi ziyaretinde bulunulmuştur.

Kurum Sektörel Siber Olaylara Müdahale Ekibi (SOME) faaliyetleri kapsamında bankacılık sektörünü ilgilendiren siber olaylar ve banka müşterilerini hedef alan dolandırıcılık olayları takip edilmiştir. Siber güvenlik ile ilgili düzenlenen zirve ve konferans benzeri etkinliklere katılım sağlanmış ve farklı platformlardan güncel siber tehditlere ilişkin bilgi içeren makale ve raporlar takip edilmiştir. Periyodik olarak SOME İletişim Platformu'na bağlanılarak söz konusu siber güvenlik olaylarına ilişkin bilgiler ve gerekli durumlarda bankalardan ek bilgiler alınarak ilgili hususlar takibe konu edilmiştir. Bu bağlamda gerek bankalar gerekse de ilgili diğer kurumlar ile bilgi alışverişi gerçekleştirilmiştir. Dolandırıcılık olaylarına ilişkin gözetim faaliyetleri kapsamında bankalardan dolandırıcılık ile ilgili periyodik olarak bilgiler alınarak incelenmiştir. Kuruma iletilen şikayetlere konu olan dolandırıcılık olaylarına ilişkin bankalardan ve ilgili taraflardan bilgi ve belgeler temin edilerek incelemelere konu edilerek denetim çalışmaları yürütülmüştür.

2.7. Sürdürülebilir Bankacılık

Kurumun görev alanındaki diğer bir konu, ülkemizde Sürdürülebilir Bankacılığın geliştirilmesi ve buna ilişkin risk yönetim altyapısının tesis edilmesidir. Sürdürülebilir Bankacılık alanında yapılan çalışmalarla, Paris İklim Anlaşması kapsamındaki karbon emisyonu azaltım hedeflerine ulaşılması ve AB Yeşil Mutabakatı'nın getireceği yükümlülüklerle uyum sağlanması amacıyla yeşil ekonomik dönüşümün finansmanına katkı sunulması hedeflenmektedir. Söz konusu hedef doğrultusunda 16.07.2021 tarihli ve 31543 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe konulan "Yeşil Mutabakat Eylem Planı" kapsamında ülkemizde yeşil finansmanın gelişimini sağlayacak ekosistemin geliştirilmesi için Kurumca Sürdürülebilir Bankacılığın geliştirilebilmesine yönelik bir yol haritasının belirlenmesi öngörülmüştür. Bu çerçevede, ilgili tüm tarafların görüş ve önerileri dikkate alınarak "Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı (2022-2025)" hazırlanmış ve 24.12.2021 tarihinde kabul edilerek, kamuoyu ile paylaşılmıştır. Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı, AB Yeşil Mutabakatı ve "55'e Uyum Paketi" uyarınca sınırdan karbon düzenlemesi mekanizmasının mali yükümlülükler doğurmaya başlayacağı ve ülkemiz ekonomik ve finansal sistemi için önemli bir geçiş tarihi olan 2026 yılından önce bankacılık sektörümüzün gerekli adaptasyonu sağlamasını teminen 2022-2025 dönemini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

3. DÜZENLEME FAALİYETLERİ VE ETKİ ANALİZLERİ

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 93 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında Kurumun, bu Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde kendisine verilen yetkilerini, Kurulca tesis edilecek düzenleyici işlemler veya alınacak özel nitelikli kararlar ile kullanacağı ve Kurul kararıyla bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler ve tebliğler çıkarmaya yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. Düzenleme fonksiyonu çerçevesinde; AB ile uluslararası bankacılık kuralları ve uygulamalarına uyumun sağlanması amacıyla, ortaya çıkan ihtiyaç doğrultusunda bankacılık mevzuatında değişiklik yapılmasına dair çalışmalar yürütülmüştür.

Mevzuat çalışmaları kapsamında, Kurum tarafından oluşturulan düzenleme tasarımları Kurum dışı kesimlerin görüşüne açılmakta ve Kurum internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır. Hazırlanan tüm tasarımlar ile ilgili olarak sektör temsilcileri aracılığıyla sektörün görüşleri alınmakta ve gerekli durumlarda ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri talep edilmektedir. Bahse konu kuruluşlardan gelen görüş ve öneriler çerçevesinde gözden geçirilen tasarımlar, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 93 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca sektör stratejisi ve politikaları ile ilişkisinin kurulması bakımından ilişkili Bakanlığın, kalkınma planı ve yıllık programla ilişkisinin kurulması açısından da Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığının görüş ve önerilerine sunulmaktadır. Söz konusu görüş ve önerilerin değerlendirilmesini müteakiben nihai tasarımlar Kurula sunulmakta, Kurul tarafından kabul edilen yönetmelik ve tebliğler Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere Cumhurbaşkanlığına gönderilmektedir.

3.1. Yürürlüğe Konulan Düzenlemeler

2021 yılı faaliyet döneminde, 4 adet kanun değişikliği yapılmış, 8 adet yönetmelik ile 2 adet tebliğ ihdas edilmiş, 14 adet yönetmelik ile 4 adet tebliğ değişikliği gerçekleştirilmiş ve 19 adet kurul kararı alınmıştır.

Tablo 4: Yürürlüğe Giren Düzenlemelerin Türleri İtibarıyla Dağılımı

Düzenlemenin Türü	2020	2021
Kanun	-	-
Kanun Değişikliği	2	4
Yönetmelik	3	8
Yönetmelik Değişikliği	8	14
Tebliğ	-	2
Tebliğ Değişikliği	5	4
Genelge	-	-
Kurul Kararı	39	19
TOPLAM	57	51

3.1.1. Kanun Değişiklikleri

04.03.2021 tarihli ve 7292 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (07.03.2021 tarihli ve 31416 sayılı RG): Yapılan değişiklikler ile tasarruf finansman faaliyetlerinin düzenlenmesi ve şirketlerin denetim altına alınması amacıyla; tasarruf finansmanı sisteminde faaliyette bulunan şirketlerin Kurum denetim ve gözetim çatısı altına alınması sağlanmıştır. Bu firmalar için ayrı bir lisans türü ihdas edilmiş, lisans verilenler dışındaki kişi veya kurumların tasarruf finansmanı sisteminde bulunmaları yasaklanmış ve yaptırıma bağlanmış; lisans şartlarına, izin verilen faaliyetlere, şirketlerin organizasyon yapılarına, öz kaynak ve likiditelerine ilişkin kısıtlamalar ile müşterilerin

ve toplanan fonların korunması amaçlanmıştır. Müşterilerden toplanan kaynakların, firmanın dahil olduğu grup içindeki diğer faaliyetlerde kullanılmasını önlemek amacıyla, münhasıran belirli likit finansal varlıklara yatırılması zorunluluğu getirilmiştir. Mevcut firmaların iç sistemleri başta olmak üzere uygun organizasyon ve yönetsel yapılarının tesis edilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Tasarruf finansmanı sistemi kapsamında faaliyette bulunan firmaların iradi tasfiye haricinde Kurum tarafından yapılan denetimler sonucunda yükümlülüklerini sürdüremeyecek şekilde mali durumlarının bozulduğunun tespiti halinde düzeltici, iyileştirici veya kısıtlayıcı önlemler uygulanacağı, sonuç alınmaması halinde tasfiyelerinin gerçekleştirileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, Mülga Türk Ticaret Kanunu'nda anonim şirketlerin en az 5 ortakla kurulması ön görülürken, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda bu hükme yer verilmemiş ve anonim şirketlerin tek 1 ortakla da kurulabileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nun (Kanun) ilgili madde hükmünün uyumlaştırılması amacıyla Kanunda yer alan ortak sayısının en az 5 olması gerektiğine ilişkin ifadeler çıkarılmıştır.

Yapılan değişiklik ile daha önce faktoring şirketleri için getirilen asgari 50 milyon Türk Lirası ödenmiş sermaye yükümlülüğünün, Kanunda düzenlenen finansal kiralama ve finansman şirketleri için de geçerli olması amacıyla değişiklik yapılmıştır. Tasarruf finansman şirketleri için ödenmiş sermaye tutarı en az 100 milyon Türk Lirası olarak belirlenmiş, ilerleyen dönemlerde yeni kurulacak şirketler için enflasyona, ekonomik konjoktüre, sektörün gelişimine ve benzeri sebeplere bağlı olarak artması muhtemel asgari ödenmiş sermaye tutarının yeniden belirlenmesi için Kurula yetki verilmiştir.

Şirketlerin aktif kalitesi ve gelir gider dengesi dolayısıyla öz kaynaklarının faaliyetlerin emin şekilde yürütülmesine engel olacak şekilde bozulması ya da şirket yönetimlerinin basiretsizliği nedeniyle maruz kalınan risklerin önemli ölçüde artması veya mali bünyeyi zayıflatabilecek şekilde yoğunlaşması hallerinden birinin Kurumca tespit edilmesi halinde, şirketten istenecek tedbirlere açıklık getirilmiştir.

6361 sayılı Kanunun 15 inci maddesindeki "şirketlerin faaliyetleri ve öz kaynakları arasında" ibaresi çıkarılarak, şirketlerin finansal sağlamlığını korumak

amacıyla, öz kaynaklarla ilişkilendirilenler dışında da sınırlamalar ve standart oranlar belirlenebilmesine imkan sağlanmıştır.

6361 sayılı Kanuna tabi olan şirketlerin kendi aralarındaki müşterek ihtiyaçlarının karşılanması, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesinin sağlanması, meslek mensuplarının birbirleriyle ve müşterilerle olan ilişkilerinde dürüstlüğün ve güvenin hakim kılınması, mesleki disiplin ile ahlakın korunması amacıyla oluşturulan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Birliğine, varlık yönetim şirketleri ile Kurumun gözetim ve denetimine tabi kuruluşlardan Kurulca uygun görülenlerin de üye olmaları sağlanmış ve birliğin ismi "Finansal Kurumlar Birliği" olarak değiştirilmiştir.

Diğer taraftan, 50 nci maddede, 6361 sayılı Kanun kapsamında yer alan, tasarruf finansman şirketleri dışındaki şirketlerin faaliyet izni iptal nedenleri sayılmış, ancak mali bünyenin bozulması gibi temel faaliyet izni iptal gerekçesine yer verilmemiştir. Kanun hükümlerinin uygulanmasında sorun yaşanmasına neden olan bahse konu eksikliğin giderilmesini teminen, madde ile tasarruf finansman şirketleri dışındaki şirketler tarafından Kurumca istenen mali bünyeye ilişkin önlemlerin alınmaması veya önlemlere rağmen sorunların Kurumca verilen uygun süre içinde giderilememesi ya da bu tedbirlerin alınması durumunda dahi sonuç alınmayacağı Kurumca belirlenmesi halinde, ilgili şirketin faaliyet izninin iptal edileceği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, izinsiz bankacılık faaliyetlerinin internet aracılığıyla işlenmesi halinde Kurum tarafından içeriğin çıkarılması ve/veya erişiminin engellenmesi kararı verilebilmesine yönelik olarak değişiklik yapılmıştır.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 93 ve 101 inci maddelerinde uyum amacıyla düzenlemeler yapılmıştır.

20.05.2021 tarihli ve 7319 sayılı Sigortacılık ile Diğer Bazı Alanlara İlişkin Kanunlarda ve Bir Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (25.05.2021 tarihli ve 31491 sayılı RG): Söz konusu Kanunun 11 inci maddesi ile, ikili yapıya mahal vermemek ve daha etkin bir finansal izleme ve finansal sektör geliştirme yapısını sağlamak üzere 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun Finansal Sektör Komisyonu'na ilişkin 99 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

18.07.2021 tarihli ve 7333 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (28.07.2021 tarihli ve 31551 sayılı RG): Söz konusu Kanun ile 6361 sayılı Kanunda değişiklikler yapılmıştır. Gerçekleştirilen bu değişikliklerle faaliyet izninin kaldırılmasına ve tasfiyesine karar verilen şirketlerin Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından atanacak tasfiye komisyonu ile tasfiye edileceği düzenlenmiştir.

14.10.2021 tarihli ve 7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (26.10.2021 tarihli ve 31640 sayılı RG): Söz konusu Kanunun 58 inci maddesi ile varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen 5 yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu istisnası sürekli hale getirilmiş, söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna kaldırılmıştır.

3.1.2. Yönetmelikler

Bankalarca Yapılacak Repo ve Ters Repo İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (10.02.2021 tarihli ve 31391 sayılı RG): Yönetmelikte yapılan değişiklik ile, repo (ters repo) işlemlerinin faizsiz bankacılık ilke ve standartlarına uygun yöntemler ve finansal araçlar üzerinden gerçekleştirilen geri alma taahhüdü ile satım işlemlerini de kapsadığı ifade edilmiştir. Ayrıca bankalar tarafından repo ve ters repo işlemlerine konu edilebilecek finansal araçlara serbest fonlar hariç olmak üzere yatırım fonlarının katılma payları ile Türkiye Varlık Fonu tarafından ihraç edilen borçlanma araçları, gayrimenkul sertifikaları ve projeye dayalı menkul kıymetler de dahil edilmiştir. Yurt dışında yerleşiklerle yapılacak repo ve ters repo işlemlerinde ise sadece Borsa İstanbul A.Ş. tarafından Borsa İstanbul A.Ş. pazarlarında repo ve ters repo işlemlerine konu olmak üzere belirlenen payların işleme konu edilebileceği düzenlenmiştir. Sayıların yanı sıra Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kamu tüzel kişiliği altında yer alan ve ayrı tüzel kişiliği olmayan kamu kuruluşlarının ve TCMB'nin üyesi ya da ortağı olduğu uluslararası kuruluş niteliğindeki yabancı kuruluşlarca ihraç edilmiş Yönetmelikte sayılan finansal araçların repo ve ters repo işlemlerine konu edilebilmesine imkan tanınmıştır. Gerçekleştirilen değişikliklere uygun olarak söz konusu finansal araçların değerlemesine ve teminatlandırılmasına ilişkin gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (10.02.2021 tarihli ve 31391 sayılı RG): Bankaların fiziki olarak altın kabul etmesinde uygulanacak asgari milyem değerleri belirlenmiştir. Değişiklik ile bankalar tarafından temin edilen fiziki altının gerek banka personeli gerekse bankanın ekspertiz hizmeti aldığı uzmanlar tarafından değerlemesinde standart bir uygulamanın tesis edilmesi amaçlanmıştır.

Sistemik Önemli Bankalarca Hazırlanacak Önlem Planlarına İlişkin Yönetmelik (16.03.2021 tarihli ve 31425 sayılı RG): 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na eklenen bankalarca hazırlanacak önlem planı başlıklı 66/A maddesi ile Kurulca sistemik önemli olarak belirlenen bankaların, Kanun ve Kanuna istinaden çıkarılan düzenlemelerde yer alan koruyucu hükümlere uyumsuzluk nedeniyle veya sair suretle mali bünyelerinde bozulma yaratacak hallerden herhangi birinin görülmesi veya görülme ihtimalinin ortaya çıkması halinde alınacak tedbirlerin önceden belirlenmesi maksadıyla, Kurul tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde önlem planı hazırlamaları ve Kuruma göndermeleri yükümlülüğü getirilmiştir.

Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riskinin Standart Şok Yöntemi ile Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik (27.03.2021 tarihli ve 31436 sayılı RG): Katılım bankalarının risk paylaşımı esasına dayalı faaliyet göstermeleri, mevduat bankalarına göre piyasa faiz oranlarındaki değişimden daha az etkilenmeleri, piyasa faizlerindeki değişimlere bağlı olarak katılım fonlarında olumsuz bir etki görülmemesi ve fon sahipleri lehine yapılan aktarımların makul seviyelerde gerçekleşmesi dolayısıyla bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riskinin hesaplamasında bu bankalar için farklılaştırmaya gidilmesi ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Bu sebeple, bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosu hesabında katılma hesabı kaynaklı pozisyonların dikkate alınma oranlarının belirlenmesine ilişkin olarak Kurula yetki verilmiştir.

Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik (01.04.2021 tarihli ve 31441 sayılı RG): Yönetmelik ile bankalar tarafından yeni müşteri kazanımında kullanılabilecek uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine

ve müşteri kimliğinin tespit edilmesini müteakip sunulacak bankacılık hizmetlerine yönelik olarak mesafeli olsun olmasın bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden yazılı şeklin yerine geçecek şekilde ya da mesafeli olarak sözleşme ilişkisinin kurulmasına yönelik usul ve esaslar düzenlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik 01.05.2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Tasarruf Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik (07.04.2021 tarihli ve 31447 sayılı RG): 6361 sayılı Kanun'da yapılan değişiklikler doğrultusunda hazırlanan Tasarruf Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik 07.04.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmelik (04.06.2021 tarihli ve 31501 sayılı RG): Yönetmelik ile sır saklama yükümlülüğü, bu yükümlülüğün istisnaları ve müşteri sırrı kavramı netleştirilmiş, sır niteliğindeki bilgilerin paylaşım ve aktarımlarına ilişkin genel ilkeler ile usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmıştır. Yönetmelik 01.01.2022 tarihinde yürürlüğe girmek üzere 04.06.2021 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (08.06.2021 tarihli ve 31505 sayılı RG): Uluslararası standartlardaki uygulamaları ülkemiz mevzuatına uyarlamak ve son dönemde ülkemizde de bankaların ipotek teminatlı menkul kıymet ve varlık teminatlı menkul kıymet türündeki ihracılarının artış eğiliminde olması sebebi ile Yönetmelikte değişiklik yapılmıştır. Bu doğrultuda, ipotek teminatlı menkul kıymet risk sınıfına ilişkin düzenlemeler teminatlı menkul kıymetler için tekrar düzenlenmiş ve hangi kredi kalitesi kademesine hangi risk ağırlığının uygulanacağı belirlenmiştir.

Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (29.06.2021 tarihli ve 31526 sayılı RG): 7292 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile birlikte tasarruf finansman şirketleri, 6361 sayılı Kanun kapsamına dahil edilmiştir. Bu çerçevede, 24.12.2013 tarih ve 28861 sayılı Resmi Gazete'de

yayımlanan Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmeliğin adı ve kapsamı tasarruf finansman şirketlerini de içerecek şekilde genişletilmiştir. Ayrıca, Yönetmeliğin dayanağında yer alan Kanun adı güncellenmiştir.

Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (29.06.2021 tarihli ve 31526 sayılı RG): Tasarruf finansman şirketlerinin, 6361 sayılı Kanun kapsamına dahil edilmiş olması sebebiyle, Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmeliğin kapsamı tasarruf finansman şirketlerini de içerecek şekilde genişletilmiştir. Ayrıca, anılan Yönetmeliğin dayanağında yer alan Kanun adı güncellenmiştir.

Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (06.07.2021 tarihli ve 31533 sayılı RG): Yönetmelik uyarınca bankalar donuk alacaklarının canlı olarak sınıflandırılmasına veya donuk veya canlı alacakların alt grupları arasında daha yüksek kredi değerliliğini gösteren grupta yeniden sınıflandırılmasına ilişkin uygulamalarını belgelendirmek ve denetime hazır bulundurmak zorundadır. Bununla birlikte, bankaların söz konusu uygulamalarını bir politika metni çerçevesinde gerçekleştirmelerini teminen bankaların donuk alacaklarının sınıf değişikliğine ilişkin kriterlerini yazılı hale getirerek denetime hazır bulundurmaları gerektiği düzenlenmiştir. Borçluya ait yükümlülüklerin yeniden yapılandırılmasına karar verilmesi halinde, yeniden yapılandırma öncesinde bankalarca borçlunun geri ödeyebilme kapasitesine ilişkin bir değerlendirme yapması ve değerlendirme sonucunun uygun bulunması halinde borçlunun yeniden yapılandırma kapsamına alınabileceği düzenlenmiştir. Bankaların alacaktan dolayı edinmiş olduğu emtia, gayrimenkul, ortaklık payları ve diğer varlıkların, kredi borcuna mahsuben hesaplanan tutar ile gerçeğe uygun değerinden satış maliyetleri düşülmüş tutardan düşük olanı üzerinden kayda alınacağı hüküm altına alınmıştır. Ayrıca bankaların alacakları dolayısıyla gayrimenkul ve emtia dışında edinmek zorunda kaldıkları ortaklık payları ve diğer varlıklar Yönetmeliğin 16 ncı maddesine eklenmiştir.

Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (08.07.2021 tarihli ve 31535 sayılı RG): 7222 sayılı Kanunla, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 49 uncu maddesinin

ikinci fıkrasında yapılan değişiklik ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda yönetim kurulu üyelerinin pay edinme zorunluluğunun kaldırılması değişikliği paralelinde, Yönetmelikte gerekli değişiklikler yapılmıştır. Öte yandan hazine geri ödeme garantisini haiz nakdi kredilerin teminine yönelik kamu iktisadi teşebbüslerine kullandırılan gayrinakdi krediler de kredi sınırlamalarına tabi olmayan işlemler kapsamına dahil edilmiştir. Ayrıca Yönetmelik ile katılım bankalarının satım yöntemlerine dayalı işlemlerinde usul ve esasları Kurul tarafından belirlenen hallerde bedelin satıcıya ödenmesi şartının aranmayacağı düzenlemiştir. Anılan değişikliklerin yanı sıra sorunlu alacakların çözümlemesine ilişkin olarak Yönetmeliğe 18/A, 18/B, 18/C ve 19/A maddeleri eklenmiş ve yeni eklenen maddeler için geçiş ve intibak süreci verilmesini teminen geçici maddeler ihdas edilmiştir.

Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları ile Devralınacak Alacaklara İlişkin İşlemler Hakkında Yönetmelik (14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı RG): Yönetmelik ile varlık yönetim şirketlerinin kuruluş ve faaliyetlerine ve varlık yönetim şirketlerince devralınacak alacaklara ilişkin süreç ve işlemlere ilişkin usul ve esaslar düzenlenmiştir. Ayrıca Yönetmelik ile 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik ile 11.08.2017 tarihli ve 30151 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Sermayeli Bankalar ile Bu Bankaların Bağlı Ortaklığı Niteliğini Haiz Finansal Kuruluşların Alacaklarının Varlık Yönetim Şirketlerine Satışı Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (24.12.2021 tarihli ve 31699 sayılı RG): Yönetmelik ile 04.06.2021 tarihli ve 31501 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmeliğin yürürlük tarihi 01.07.2022 olarak değiştirilmiştir.

Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik (24.12.2021 tarihli ve 31699 sayılı RG): Mevcut ekonomik konjonktürde, genel karşılıkların katkı sermaye hesaplamasına dahil edilmemesi nedeniyle bankaların sermaye yeterlilik rasyolarının olumsuz yönde etkilenmelerinin önlenmesini teminen, söz konusu değişiklik ile

genel karşılıkların 2022 yılından itibaren katkı sermaye hesaplamasında dikkate alınmamasına yönelik olarak 04.03.2018 tarihli ve 30360 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 2 nci maddesi ile 24.12.2019 tarihli ve 30988 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" in yürürlükten kaldırılması ve mevcut uygulamanın (genel karşılıkların katkı sermaye hesaplamasında dikkate alınması) sürdürülmesi sağlanmıştır.

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (24.12.2021 tarihli ve 31699 sayılı RG): Genel karşılıkların katkı sermaye hesaplamasında dikkate alınmaya devam ettirilmesine ilişkin uygulamanın sermaye yeterliliği uygulamasına da yansıtılması amacıyla 14.03.2018 tarihli ve 30360 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin" 1 inci maddesi ile 24.12.2019 tarihli ve 30988 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" in yürürlükten kaldırılması suretiyle gerekli değişiklikler gerçekleştirilmiştir.

Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik (RG: 29.12.2021 tarihli ve 31704 sayılı RG): Bilindiği üzere 5411 sayılı Bankacılık Kanunun 76 ncı maddesinin ikinci fıkrasında gerçekleştirilen değişiklik neticesinde 01.04.2021 tarihli ve 31441 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik hazırlanmıştır. Anılan Yönetmeliğin 01.05.2021 tarihinde yürürlüğe girmesi ile birlikte, yazılı şekil şartına tabi sözleşmeler de dahil olmak üzere, bankalar ile müşterileri arasındaki sözleşme ilişkilerinin elektronik ortamda kurulabilmesine imkan tanınmıştır. Böylelikle diğer ülke uygulamalarında olduğu gibi yalnızca dijital ortamda çalışan ve "neo-bank" olarak da adlandırılan şubesiz bankacılık modelinin

altyapısının kurulmasına yönelik önemli bir adım atılmıştır.

Bu adımın bir devamı olarak, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından açıklanan Ekonomi Reformları Eylem Planına “Dijital (Şubesiz) Bankacılık lisanslamalarına (uygulamalarına) imkan sağlanması” hususu 3.4.c numaralı eylem adımı olarak girmiş ve sorumlu kurum olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu belirlenmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik, 29.12.2021 tarihli ve 31704 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik bankacılık sektöründe finansal inovasyonu ve rekabeti teşvik etme, finansal kapsayıcılığı artırma ve bankacılık hizmetlerine erişimi kolaylaştırma düşünceleri ışığında hazırlanmıştır. Yönetmelik ile amaçlanan, sadece elektronik bankacılık hizmetleri dağıtım kanalları üzerinden hizmet veren şubesiz bankaların faaliyetlerine ve bankacılık hizmetlerinin finansal teknoloji şirketleri ve diğer işletmelere bir servis modeli olarak sunulabilmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Disiplin Amirleri Yönetmeliği (29.12.2021 tarihli ve 31704 sayılı RG): Yönetmelik Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunda görev yapan devlet memurlarının disiplin amirlerini belirlemek amacı ile hazırlanmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu İnsan Kaynakları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (29.12.2021 tarihli ve 31704 sayılı RG): Tekniker ve teknisyen kadrosuna atanabilmek için aranan şartlara ilişkin değişiklik yapılmıştır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (29.12.2021 tarihli ve 31704 sayılı RG): Yönetmelik ile görev grupları ve bunlarda aranan şartlara ilişkin muhtelif değişiklikler gerçekleştirilmiştir.

Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (31.12.2021 tarihli ve 31706 sayılı 5. Mükerrer RG): Yönetmelik ile bankalar, bankalar adına hizmet veren anlaşmalı kuyumcular

ve kıymetli maden eksperleri tarafından banka müşterilerinin altın cinsinden hesaplarına alacak kaydetmek üzere toplanan fiziki altınlar için uygulanan asgari milyem değerlerine ilişkin değişiklikler yapılmıştır.

Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelik (31.12.2021 tarihli ve 31706 sayılı 6. Mükerrer RG): Yönetmelik, Kurum gözetimi ve denetimi altındaki kuruluşların bilgi sistemleri ile iş süreçlerinin, söz konusu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmiş bağımsız denetim kuruluşları tarafından denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektedir.

3.1.3. Tebliğler

Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (08.06.2021 tarihli ve 31505 sayılı RG): 08.06.2021 tarihli ve 31505 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’te Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile teminatlı menkul kıymetlere ilişkin olarak gerçekleştirilen değişiklikler Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğ’e yansıtılmıştır.

Bilgi Alışverişi Kuruluşları ile Risk Merkezinin Bilgi Sistemleri Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ (19.08.2021 tarihli ve 31573 sayılı RG): Tebliğ ile Risk Merkezi ve bilgi alışverişi kuruluşlarının faaliyetlerinin ifasında kullandıkları bilgi sistemleri yönetiminde ve denetiminde esas alınacak asgari usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (21.09.2021 tarihli ve 31605 sayılı RG): Uluslararası standartlardaki uygulamaları ülkemiz mevzuatına uyarlamak ve ipotek teminatlı menkul kıymetler (İTMK) ile varlık teminatlı menkul kıymet türündeki ihraçlarının artış eğiliminde olması sebebi ile Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik’te değişiklikler yapılmıştır. Yönetmelikte gerçekleştirilen değişiklikler söz konusu Tebliğ ile Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğ’e işlenmiştir. Tebliğ ile temel olarak; İTMK ifadeleri teminatlı menkul kıymetler (TMK) olarak değiştirilmiş ve TMK’lere özgü risk

ağırlıkları Basel standartları ile uyumlu olacak şekilde oluşturulmuştur. Diğer taraftan, söz konusu değişiklikler ihdas edilirken ilgili tablolarda, Basel standartları kapsamında yapılan güncellemeler çerçevesinde bazı değişiklikler de yapılmıştır.

Bankalarca Risk Yönetimine İlişkin Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (21.09.2021 tarihli ve 31605 sayılı RG): Uluslararası standartlardaki uygulamaları ülkemiz mevzuatına uyarlamak ve ipotek teminatlı menkul kıymetler ile varlık teminatlı menkul kıymet türündeki ihraçlarının artış eğiliminde olması sebebi ile Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'te değişiklikler yapılmıştır. Yönetmelikte gerçekleştirilen değişiklikler söz konusu Tebliğ ile Bankalarca Risk Yönetimine İlişkin Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğ'e işlenmiştir.

Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uyuma İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ (30.11.2021 tarihli ve 31675 sayılı RG): Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartlarına Uyuma İlişkin Tebliğ'in bazı hükümlerinin değiştirilmesi ve/veya tereddüde mahal vermeyecek şekilde ifade edilmesine ihtiyaç bulunduğu anlaşıldığından Tebliğ revize edilmiştir. Diğer taraftan Tebliğ'de müşterilerin faizsiz bankacılık ilke ve standartları ile danışma komitesi kararları kapsamında bilgilendirilmesine ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından belirlenmesine yönelik değişiklikler yapılmıştır.

Faizsiz Bankacılık İlke ve Standartları Kapsamında Müşterilerin ve Kamuoyunun Bilgilendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ (30.11.2021 tarihli ve 31675 sayılı RG): Katılım bankaları ile 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'in 19 uncu maddesinin onuncu fıkrası kapsamında finansman sağlayan kalkınma ve yatırım bankalarının, müşterilerini ve kamuoyunu faizsiz bankacılık ilke ve standartları kapsamında bilgilendirmelerine ilişkin usul ve esasların düzenlenmesi amacı ile söz konusu Tebliğ hazırlanmıştır. Tebliğ 01.01.2022 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

3.2. Çalışması Tamamlanan ve 2022 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemeler

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik (11.01.2022 tarihli ve 31716 sayılı RG): Bilindiği üzere, 6361 sayılı Kanun'un 22 nci maddesinin birinci fıkrası, 38 inci maddesinin ikinci fıkrası, 39 uncu maddesinin üçüncü fıkrası ve 39/A maddesinin ikinci fıkrası uyarınca anılan maddelerde düzenlenen sözleşmelerin, uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da mesafeli olsun olmasın Kurulun yazılı şeklin yerine geçebileceğini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek ve müşteri kimliğinin doğrulanmasına imkan verecek yöntemler yoluyla kurulabileceği düzenlenebilmektedir. Bu doğrultuda anılan Yönetmelik ile finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketleri tarafından yeni müşteri kazanımında kullanılabilecek uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine ve müşteri kimliğinin tespit edilmesine müteakip sunulacak hizmetlere yönelik olarak mesafeli olsun olmasın bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden yazılı şeklin yerine geçecek şekilde ya da mesafeli olarak sözleşme ilişkisinin kurulmasına yönelik usul ve esaslar düzenlenmiştir.

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımları kullanan bankaların hesapladıkları sermaye yeterliliği standart oranlarındaki model riskinin azaltılması, bankalar arasında karşılaştırılabilirliğin artırılması amacıyla sermaye tabanı uygulaması getirilmiş ve karşı taraf kredi riski hesaplanması ile merkezi karşı taraflara olan risklere ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplamasına ilişkin yaklaşımlar uluslararası standartlar dikkate alınarak güncellenmiştir.

Bankalarca Risk Yönetimine İlişkin Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Karşı taraf kredi riski hesaplanması ile merkezi karşı taraflara olan risklere ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplamasına ilişkin yaklaşımların uluslararası standartlar dikkate alınarak

güncellenmesinin sonucu olarak risk yönetimine ilişkin yapılacak açıklamalarda değişiklik yapılmıştır.

Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Karşı taraf kredi riski hesaplanması ile merkezi karşı taraflara olan risklere ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplamasına ilişkin yaklaşımların uluslararası standartlar dikkate alınarak güncellenmesine bağlı olarak kredi azaltım tekniklerinde gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Bankaların Likidite Karşılama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Uluslararası standartlardaki uygulamaları ülkemiz mevzuatına uyarlamak ve ipotek teminatlı menkul kıymetler (İTMK) ile varlık teminatlı menkul kıymet türündeki ihraçlarının artış eğiliminde olması sebebi ile Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik'te değişiklikler yapılmıştır. Yönetmelikte gerçekleştirilen değişiklikten hareketle, Bankaların Likidite Karşılama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik ve eki cetvellerde yer alan İTMK ibaresinin teminatlı menkul kıymetler olarak değiştirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Ayrıca, anılan Yönetmelik ve eklerinde yer alan T.C. Hazine Müsteşarlığına yapılan atıfların 1 Numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile anılan Müsteşarlığın tüm görev ve yetkileriyle Maliye Bakanlığı ile birleşip Türkiye Cumhuriyeti Hazine ve Maliye Bakanlığı adını almasından hareketle atıflar Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılacak şekilde değiştirilmiştir.

3.3. Önemli Kurul Kararları

Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşlarının TL Erişim Sınırları Hakkında Kurul Kararı (10.03.2021 tarihli ve 9455 sayılı Kurul Kararı): Kurumca belirlenecek olan sermaye piyasası mevzuatında tanımlanan Yabancı Merkezi Saklama Kuruluşları için, 12.04.2020 tarihli ve 8989 sayılı Kurul Kararı ve 05.05.2020 tarihli ve 9010 sayılı Kurul Kararında belirtilen TL'ye erişim sınırlamalarına ilişkin 28.07.2020 tarihli ve 9109 sayılı Kurul Kararı ile getirilen muafiyetin, yalnızca TL menkul kıymet takası faaliyetlerini değil tüm menkul kıymet takas faaliyetlerini kapsamına karar verilmiştir.

Şirketlerin Derecelendirme Zorunluluğuna İlişkin Kurul Kararı (27.05.2021 tarihli ve 9590 sayılı Kurul Kararı): Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin

Yönetmelik'in 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca alınan 10.09.2020 tarihli ve 9133 sayılı Kurul Kararında belirtilen bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dahil, Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre 500 milyon TL ve üzerinde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki şirketlerin kredi kullanabilmesi için 30.06.2021 tarihine kadar Kurulca yetkilendirilmiş bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme notu alması zorunluluğundaki söz konusu tarih pandemi şartları, mevcut süre ve kaynak kapasitesi göz önünde bulundurularak; kredi tahsis süreçlerinin aksamaması ve ilgili şirketlerin katlanacağı derecelendirme hizmeti maliyetlerinin zamana yayılabilmesi amacıyla 31.08.2021 tarihine kadar yetkili derecelendirme kuruluşu ile sözleşme imzalanmış olması ve söz konusu süre içerisinde yapılmış olan derecelendirme taleplerine yönelik hazırlanacak derecelendirme raporunun 31.12.2021 tarihine kadar tamamlanması şartıyla; henüz derecelendirme raporu hazırlanmamış olsa da, sözleşme yapıldığını ispat edecek bir belge alınarak kredi kullandırımına 31.12.2021 tarihine kadar devam edilebilmesine olanak tanınmasına karar verilmiştir.

Risk Merkezine Üyelik ve Üyelerle Bilgi Paylaşımına İlişkin Kurul Kararı (03.06.2021 tarihli ve 9607 sayılı Kurul Kararı): Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığının (KOSGEB) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun Ek 1 inci maddesi çerçevesinde Risk Merkezine üye olmasının, uygun görülmesine karar verilmiştir. Kararda ayrıca Risk Merkezi üyesi JCR Avrasya Derecelendirme A.Ş.'den toplanması ve tüm üyeler ile paylaşılması uygun görülen bilgilerin kamuya açıklanmayan derecelendirme notlarını da kapsadığı yönünde Risk Merkezine bilgi verilmesine karar verilmiştir.

Pandemi Döneminde Alınan Kararlar Hakkında Kurul Kararı (17.06.2021 tarihli ve 9624 sayılı Kurul Kararı): Kurul Kararı ile pandemi nedeniyle küresel piyasalardaki belirsizliklerin ve risklerin yüksek olduğu bir dönemde, reel kesimi, banka müşterilerini ve bankaları desteklemek amacıyla, bankalar tarafından yerine getirilmesi gereken bazı yükümlülüklerde geçici nitelikli bazı düzenlemeler yapan geçmişte alınmış bazı Kurul Kararlarının ve talimatların tekrar değerlendirilmesi sonucunda, söz konusu düzenlemelerden uygulanmaya devam edilmesinde fayda görülenlerin uzatılmasına, diğerlerinin ise uygulamasının sonlandırılmasına karar verilmiştir.

Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'in 11/A Maddesine İlişkin Olarak Alınan Kurul Kararı (29.06.2021 tarihli ve 9642 sayılı Kurul Kararı): Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'in 11/A maddesi uyarınca kredi tahsis aşamasında Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dahil Kurulca belirlenecek tutarın üzerinde olanlardan alınması zorunlu olan belgeler için söz konusu tutarın 100 milyon TL olarak belirlenmesine karar verilmiştir.

Bireysel Kredi Kartları ve İhtiyaç Kredilerinin Risk Ağırlıklarının Artırılması Hakkında Kurul Kararı (01.07.2021 tarihli ve 9645 sayılı Kurul Kararı): Bireysel kredi kartları ile ihtiyaç kredilerine ilişkin risk ağırlıklarında değişiklikler yapılmış, bu değişiklikler neticesinde belirlenen yeni risk ağırlıklarının söz konusu Kararın alındığı tarihten sonra yeni kullandırılan krediler için uygulanmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda, kredi kartları ile gerçekleştirilen harcamalar ve nakit çekimleri dahil; kalan vadesine 1 aydan daha fazla olan ancak 6 aydan daha fazla olmayan bireysel kredi kartlarında risk ağırlığının %100, kalan vadesine 6 aydan daha fazla olan bireysel kredi kartlarında risk ağırlığının %150 olarak uygulanması kararlaştırılmıştır. Kredili mevduat hesapları hariç ihtiyaç kredilerinde ise risk ağırlığının; kalan vadesine 1 aydan daha fazla olan ancak 12 aydan daha fazla olmayan kredilerde %100, kalan vadesine 1 yıldan daha fazla olan kredilerde %150 olarak uygulanacağı düzenlenmiştir.

Kredi Vade ve Kredi Kartı Taksit Sınırları ile Kredi Değer Oranı Değişikliği Hakkında Kurul Kararı (01.07.2021 tarihli ve 9646 sayılı Kurul Kararı): Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelik'in 26 ncı maddesinin yedinci fıkrası uyarınca, Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'in 12/A maddesinin altıncı fıkrası ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik'in 11/A maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, Kurulca makro ihtiyati tedbirler çerçevesinde kredi kartı taksit sınırları, kredi vade sınırları ve kredi tutarının taşıtın değerine ilişkin oranlarda değişiklikler yapılmıştır.

İpotek Finansman Kuruluşlarının İhraç Edeceği Menkul Kıymetlerin Risk Ağırlıklarının Belirlenmesi Hakkında Kurul Kararı (01.07.2021 tarihli ve 9655 sayılı Kurul Kararı): Bankaların veya Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun denetim ve gözetimine tabi diğer finansal kuruluşların ihraç edeceği teminatlı menkul kıymetlerin ya da bankalardan devralınan kredilerin dayanak varlık olarak gösterilmesi suretiyle, en az 5 bankanın bir araya gelerek kurmuş olduğu ipotek finansman kuruluşlarının (İFK) bilançosundan veya İFK'lerin kuracağı varlık finansman fonu ya da konut finansman fonu üzerinden tek dilimli ihraç edilecek olan menkul kıymetlere, işbu karar tarihinden itibaren 3 yıl boyunca geçerli olmak ve yalnızca bu kapsamdaki ihraçlarla sınırlı olmak üzere Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik uyarınca ihracın kredi kalitesi kademesine göre aşağıda belirtilen risk ağırlıklarının uygulanmasına karar verilmiştir.

İhracın kredi kalitesi kademesi	1	2	3	4	5	6
Risk ağırlığı (%)	10	20	50	100	100	100

Tasarruf Finansman Şirketlerinin THP Düzenlemeleri Hakkında Kurul Kararı (08.07.2021 tarihli ve 9687 sayılı Kurul Kararı): Kurul Kararı ile Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, "Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerince Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi" tasarruf finansman şirketlerince kullanılacak hesapları içerecek şekilde genişletilmiştir. Anılan İzahnamenin adı ise "Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi" olarak değiştirilmiştir.

Alacaklardan Dolayı Edinilen Ortaklık Payları Hakkında Kurul Kararı (08.07.2021 Tarihli ve 9688 sayılı Kurul Kararı): Karar ile Tekdüzen Hesap Planı Hakkında Yönetmelik'in 4 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, "Bankalarca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi" ile "Katılım Bankalarınca Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi"nin; "298 ELDEN ÇIKARILACAK KIYMETLER – T.P." hesabının altına "29802 Ortaklık Payları", "29809 Diğer Varlıklar" hesapları eklenmiş ve eklenen hesaplara göre 298 nolu hesap açıklaması revize edilmiştir.

Düzce, Rize ve Artvin'de Meydana Gelen Sel Felaketi Nedeniyle, Düzce, Rize ve Artvin İllerinde Yerleşik Kişiler Açısından Kredi Vade ve Kredi Kartı Taksit Sınırlarının Artırılması Hakkında Kurul Kararı (29.07.2021 tarihli ve 9720 sayılı Kurul Kararı): Kurul Kararı ile Düzce, Rize ve Artvin'de meydana gelen sel felaketi nedeniyle; Düzce, Rize ve Artvin illerinde yerleşik kişiler açısından, 01.01.2022 tarihine kadar kredi vade sınırlarının uygulanmaması ve kredi kartı taksitlendirme sürelerinin 1 kata kadar artırılmasına karar verilmiştir.

Bartın, Kastamonu ve Sinop İllerinde Meydana Gelen Sel Felaketi Nedeniyle, Bartın, Kastamonu ve Sinop İllerinde Yerleşik Kişiler Açısından Kredi Vade ve Kredi Kartı Taksit Sınırlarının Artırılması Hakkında Kurul Kararı (19.08.2021 tarihli ve 9753 sayılı Kurul Kararı): Kurul Kararı ile Bartın, Kastamonu ve Sinop illerinde meydana gelen sel felaketi nedeniyle; Bartın, Kastamonu ve Sinop illerinde yerleşik kişiler açısından, 01.03.2022 tarihine kadar, kredi vade sınırlarının uygulanmaması ve kredi kartı taksitlendirme sürelerinin 1 kata kadar artırılmasına karar verilmiştir.

Katılım Bankaları Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi Hakkında Kurul Kararı (09.09.2021 tarihli ve 9779 sayılı Kurul Kararı): "Katılım Bankalarının Uygulanacak Tekdüzen Hesap Planı ve İzahnamesi"nde 01.01.2022 tarihinden geçerli olmak üzere; özel fon havuzları için "322 – 323 Katılma Hesapları Özel Fon Havuzları - T.P. – Y.P." ve "622 – 623 Katılma Hesaplarına Verilen Kar Payları - Özel Fon Havuzları - T.P. – Y.P." hesaplarının altında 1 yıl ve daha uzun vadeli özel fon havuzları için ödeme sıklığının dikkate alındığı aylık, 3 aylık, 6 aylık ve yıllık kar payı ödemeli yardımcı hesaplar açılmıştır. Açılan bu hesaplar ile ilgili olarak THP'ye açıklama eklenmiştir. Vadeli ticaretin finansmanı işlemlerine ilişkin olarak; iskontolu işlemler için 100-101, iskontolu işlemlerden kazanılmamış gelirler için 104-105, vadeli ticaretin finansmanından alacaklar için 106-107 numaralı defteri kebir hesapları açılmıştır. Yeni açılan hesaplara ilişkin gerekli gelir (5'li-7'li hesaplar), gider (6'lı-8'li hesaplar) ve pasif (3'lü hesaplar) nitelikli ve nazım (9'lu hesaplar) hesaplar oluşturulmuştur. Ayrıca vadeli ticaretin finansmanı işlemleri için açılacak defteri kebir hesapları sonrası ihtiyaç kalmayacağı anlaşılan ve halihazırda katılım bankaları bilançolarında ihmal edilebilir bir bakiye bulunan "102 – 103 Mal Karşılığı Vesaikin Finansmanı-T.P. – Y.P." hesaplar kapatılmıştır.

Şirketlerin Derecelendirme Zorunluluğu Tarihinin Ertelenmesine İlişkin Kurul Kararı (16.09.2021 tarihli ve 9789 sayılı Kurul Kararı): Bilindiği üzere, bankacılık sektöründeki toplam riski talep edilen kredi dahil, Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre 500 milyon TL ve üzerinde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki şirketlerin kredi kullanabilmesi için 27.05.2021 tarihli ve 9590 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde 31.08.2021 tarihine kadar Kurulca yetkilendirilmiş bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme notu almak için derecelendirme sözleşmesi imzalama ve 31.12.2021 tarihine kadar derecelendirme notu alma zorunluluğu bulunmaktadır. Karar ile derecelendirme yükümlülüğü kapsamındaki şirketlerin kredi kullanabilmesi için derecelendirme sürecinin yetkili bir derecelendirme kuruluşu ile sözleşme imzalamak suretiyle başlatılmış olma şartının 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmasına karar verilmiştir. Bununla birlikte, bu tarihten sonra derecelendirme notu zorunluluğu kapsamına yeni giren şirketlerin kredi başvurularında, kredi kullanım onayı için başvuru yapan şirket tarafından, yetkili bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme sürecinin başlatıldığına dair tevsik edici bir belgenin başvuru yapılan bankaya ibraz edilmesi şartı getirilmiştir. Öte yandan, Kurulun, ülke notlarının Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelik kapsamında merkezi yönetimlerden ve merkez bankalarından olan alacakların kredi kalitesi kademesinin belirlenmesinde eşleştirmeye izin verdiği derecelendirme kuruluşlarından (Fitch, Moody's, S&P, JCR, DBRS ve IIRA) almış olduğu güncel geçerliliği olan bir kredi derecelendirme notu bulunan yurt dışı yerleşik şirketlerin derecelendirme notu zorunluluğundan muaf tutulması düzenlenmiştir.

Pandemi Dönemi Kararları Süre Uzatımı Hakkında Kurul Kararı (16.09.2021 tarihli ve 9795 sayılı Kurul Kararı): Geçmişte alınmış bazı Kurul Kararlarının ve talimatların tekrar değerlendirilmesi sonucunda, 30.09.2021 tarihi itibarı ile süresinin dolacağı belirtilen uygulamalardan sadece sermaye yeterliliği uygulamasında kredi riskine esas tutar hesaplamasında; hesaplama tarihinden önceki son 252 iş gününe ait Merkez Bankası döviz alış kurlarının basit aritmetik ortalamasının kullanılabilmesine yönelik uygulamanın aksi yönde bir Kurul Kararı alınıncaya kadar uygulanmasına devam edilmesine, pandemi sebebi ile alınan diğer tüm tedbirlerin uygulamasına son verilmesine karar verilmiştir.

Tüketici Kredileri Vade Sınırları Hakkında Kurul Kararı (16.09.2021 tarihli ve 9811 sayılı Kurul Kararı): Karar ile tüketici kredilerine ilişkin genel vade sınırı kredi tutarı 50 bin Türk Lirası'nın üzerinde olan krediler için 36 aydan 24 aya indirilmiş ve Karar tarihinden önce kullandırılan tüketici kredilerinin borç bakiyelerinin 50 bin Türk Lirası'nın üzerinde olsa dahi borçlu tarafından talep edilmesi durumunda en fazla 36 ay ile sınırlı olmak üzere yeniden yapılandırılabilmesine karar verilmiştir.

Tüketici Kredilerine İlişkin Vade Sınırları ile Kredi Kartı Taksit Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Kurul Kararı (21.12.2021 tarihli ve 9993 sayılı Kurul Kararı): Karar ile kart kabulünü sağlayan işyerinin Yenilenmiş Ürünlerin Satışı Hakkında Yönetmelik uyarınca "yenileme merkezi" veya "yetkili satıcı" niteliğinde olması kaydıyla, bahse konu Yönetmelik kapsamında "yenilenmiş ürün" niteliğinde olan cep telefonu alımlarında, fiyatı 5.000 Türk Lirası ve altında olan cep telefonları için 12 ay, fiyatı 5.000 Türk Lirası'nın üzerinde olan cep telefonları için 6 ay olarak belirlenmiş ve cep telefonu alımı amacıyla kullandırılan tüketici kredilerinde vade sınırının belirlenmesinde dikkate alınan 3.500 Türk Lirası tutarının 5.000 Türk Lirası olarak artırılmıştır.

SYR Hesaplamasına İlişkin Değişiklikler Hakkında Kurul Kararı (21.12.2021 tarihli ve 9996 sayılı Kurul Kararı): Karar ile kredi riskine esas tutar hesaplamasında; hesaplama tarihinden önceki son 252 iş gününe ait Merkez Bankası döviz alış kurlarının basit aritmetik ortalamasının kullanılabilmesine yönelik uygulamanın; aksi yönde bir Kurul Kararı alınıncaya kadar, 01.01.2022 tarihinden itibaren, anılan hesaplamada 31.12.2021 tarihi itibarıyla gerçekleşen son 252 iş gününe ait Merkez Bankası döviz alış kurlarının basit aritmetik ortalamasının kullanılması suretiyle devam ettirilmesine karar verilmiştir. Ayrıca bankaların sahip oldukları menkul kıymetlerden, söz konusu Karar tarihi itibarıyla "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Menkul Değerler" portföyünde yer alanların net değerlendirme farklarının negatif olması durumunda, Bankaların Özkaynaklarına İlişkin Yönetmelik uyarınca hesaplanacak ve sermaye yeterliliği oranı için kullanılacak özkaynak tutarında dikkate alınmama imkanı tanınmasına, Karar tarihinden sonra edinilen "Gerçeğe Uygun Değer Farkı Diğer Kapsamlı Gelire Yansıtılan Menkul Değerler" için anılan Yönetmeliğin mevcut hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesine karar verilmiştir. Diğer yandan, Sermaye

Yeterliliği Yönetmeliğinde yer alan; küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) tanımına ilişkin sınırın, yurt içi yerleşik için KOBİ'ler açısından 220 milyon TL olarak, perakende kredi limitinin 10 milyon TL olarak belirlenmesine ve yurt dışı yerleşik KOBİ'ler açısından KOBİ'nin bulunduğu ülkenin bankacılık otoritesinin sermaye yeterliliği hesaplamasında kullandığı KOBİ tanımının kullanılmasına karar verilmiştir.

3.4. Yürürlükten Kaldırılan Düzenlemeler

2004/3, 2007/2 ve 2011/2 Sayılı Genelgeler ile 04.07.2006 Tarihli ve 1918 Sayılı Kurul Kararının Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kurul Kararı (07.01.2021 tarihli ve 9370 sayılı Kurul Kararı): Söz konusu Karar ile 2004/3, 2007/2 ve 2011/2 sayılı Genelgeler ile 04.07.2006 tarihli ve 1918 sayılı Kurul Kararının yürürlükten kaldırılmasına karar verilmiştir.

Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları ile Devralınacak Alacaklara İlişkin İşlemler Hakkında Yönetmelik (14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı RG): Yönetmelik ile, 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmelik ile 11.08.2017 tarihli ve 30151 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Sermayeli Bankalar ile Bu Bankaların Bağlı Ortaklığı Niteliğini Haiz Finansal Kuruluşların Alacaklarının Varlık Yönetim Şirketlerine Satışı Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

3.5. Hazırlıkları Sürdürülen Düzenleme Çalışmaları

Bankaların Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı: Yönetmeliğin "Kuruluşlarda aranan şartlar" başlıklı 8 inci maddesine, süresiz olarak listeden çıkarılan bağımsız denetim şirketlerinin tekrar listeye alınması için ek fıkra eklenmiş "Kuruluşun takip yükümlülüğü ve bildirimler" başlıklı 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasına, birinci fıkranın yanı sıra Ek-5 kapsamındaki bildirim yükümlülüğünün de sonra ermesi yönünde ekleme yapılmıştır. "Mesleki Sorumluluk Sigortası" başlıklı 19 uncu maddesinde, poliş örneğinin Kuruma gönderilme süresi uzatılmıştır. "Yıllık rapor düzenlenmesi" başlıklı 20 nci maddesinde bağımsız denetim kuruluşlarınca bankalarda bağımsız denetim faaliyeti gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hususu dikkate alınarak yapılacak bildirimler

açısından ayrıma gidilmesi ve özel hesap dönemi kullanan kuruluşların faaliyet raporu gönderme süresinin belirlenmesi amacıyla düzenleme yapılmış olup, Yönetmelik Taslağına ilişkin işlemler tekemmül ettirilmektedir.

Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı: Karşılıklar Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin yedinci fıkrası hükmü ile ilgili olarak, Avrupa Bankacılık Otoritesi (European Banking Authority-EBA) düzenlemelerinde müşteri ya da ürünün gecikmeli olarak değerlendirilmesi için bireysel ürünlerde 100 EUR ve tüzel ürünlerde 500 EUR tutarı sınırının bulunması ve Karşılıklar Yönetmeliğindeki hükmün buna paralel hale getirilmesi için donuk alacak olarak sınıflandırma limitinin perakende alacaklar için 500 TL ve perakende alacaklar dışında kalanlar için 2.500 TL olarak güncellenmesi ve sonraki yıllarda enflasyon oranında artırılması planlanmakta olup yapılacak değişiklik doğrultusunda Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerinin Muhasebe Uygulamaları ile Finansal Tabloları Hakkında Yönetmelik'in 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında da düzenleme çalışması yapılmaktadır.

Bankaların Değerleme Hizmeti Almaları ve Bankalara Değerleme Hizmeti Verecek Kuruluşların Yetkilendirilmesine ve Faaliyetleri Hakkında Yönetmelik ile Derecelendirme Şirketlerinin Yetkilendirilmesi ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı: Uygulamada görülen aksaklıklar dikkate alınarak, bankalar ve Türkiye Bankalar Birliği tarafından Kuruma ulaşan talepler doğrultusunda başta Değerleme Yönetmeliğinin 8 inci, 9 uncu ve 20 nci maddeleri olmak üzere kapsamlı düzenleme çalışması yapılması planlanmaktadır.

Bankaların Net İstikrarlı Fonlama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik Taslağı: Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından Ekim 2014'te kabul edilen Basel III: Net İstikrarlı Fonlama Oranı standardı ile ilgili olarak, hakkında düzenleme yapılmamış bazı konularda düzenleme yapılma ihtiyacı doğmuş ve standart güncellenmiştir. Düzenlenmiş alanlarda ise standardı uygulayan

ülkeler arasında uygulama birliğinin sağlanabilmesi için anılan standardın parçası olarak kabul edilen sıkça sorulan sorular Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından kabul edilerek yayımlanmaktadır. Bu kapsamda, güncellenmiş Basel III: Net İstikrarlı Fonlama Oranı standardı ve ilgili dokümanlar dikkate alınarak Bankaların Net İstikrarlı Fonlama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelik Taslağı hazırlanmış, hazırlanan Taslak Yönetmelik bu standardın referans verdiği ilgili diğer Basel III standartlarındaki güncellemeler de dikkate alınarak gözden geçirilmiştir. Düzenleme ile bankaların orta ve uzun vadede maruz kalabilecekleri fonlama riskinin likidite düzeylerinin bozulmasına yol açmasını önleyebilmek amacıyla, pasif yapılarını güçlendirerek daha istikrarlı ve güvenilir bir fonlama yapmalarının sağlanması hedeflenmektedir. Hem konsolide hem de konsolide olmayan biçimde ölçülmesi planlanan net istikrarlı fonlama oranının Mart, Haziran, Eylül ve Aralık dönemleri itibarıyla 3'er aylık basit aritmetik ortalamasının %100'den az olmaması gerekmektedir.

Bankalarca Kamuya Açıklanacak Finansal Tablolar ile Bunlara İlişkin Açıklama ve Dipnotlar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ Taslağı: Bankalar tarafından Basel III: Net İstikrarlı Fonlama Oranı standardı uygulamasına ilişkin açıklama ve dipnot hazırlanması ve kamu ile paylaşılması yükümlülüğü, düzenleyici fonlama yükümlülüklerinin şeffaf biçimde sunulması yaklaşımının geliştirilmesi ve sağlam likidite riski yönetimi ve denetimi rehberinde belirtilen prensiplerin pekiştirilmesi ihtiyacı, piyasa disiplininin daha güçlü hale getirilmesi ve net istikrarlı fonlama oranı standardının uygulanması ile birlikte piyasada ortaya çıkabilecek belirsizliklerin azaltılmasını teminen geliştirilmiştir. Bu kapsamda, istikrarlı fonun kaynağı ve kullanım yerlerine ilişkin bilgiler ile standart bir şablon üzerinden net istikrarlı fonlama oranına ilişkin verilerin bankalar tarafından belirli dönemlerde belirli kanallarla kamu ile paylaşılmasına yönelik standart Basel Bankacılık Denetim Komitesi tarafından kabul edilerek yayımlanmıştır. Standart ile uluslararası ölçekte karşılaştırılabilir ve tutarlı bilginin kamu ile paylaşılması hedeflenmekte olup, net istikrarlı fonlama oranına ilişkin açıklama ve dipnotların likidite karşılama oranına ilişkin açıklama ve dipnotlar ile birlikte aynı dönemlerde kamu ile paylaşılabilmesini sağlayacak şekilde bu konunun düzenlendiği maddede düzenleme değişikliği çalışmaları yürütülmektedir.

Kalkınma ve Yatırım Bankalarının Sağlayacağı Fonlara İlişkin Yönetmelik Taslağı: Kalkınma ve yatırım bankalarının sağlayabileceği fonların çeşitlendirilebilmesini teminen kredi müşterileri, ortaklıkları ve ortaklarından sağlayacakları fonlara ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla çalışmalar yürütülmektedir.

Bankaların Kurumsal Yönetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik ile Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik ve İSEDES Raporuna İlişkin Rehberde Değişiklik Çalışmaları: 2007 yılında başlayan küresel finansal krizden çıkarılan dersler çerçevesinde uluslararası standartlar belirleyen kuruluşlarca daha önce yayınlamış oldukları kurumsal yönetim ilkelerinde, bankaların kurumsal yönetimlerinin geliştirilmesine ve otoritelerin de bu alanı daha sıkı bir şekilde denetlemelerine yönelik olarak değişiklikler yapılmış, son olarak bankaların özellikle risk yönetimi başta olmak üzere uyum riski kontrolleri ve iç denetim sistemlerine ilişkin alanda daha kapsamlı yönetim ilkeleri geliştirilmiştir. Yaşanan bu gelişmelere uyum sağlanması, uluslararası alanda tecrübe edilmiş sorunlar karşısında geliştirilen yeni yönetim ilkelerinin kapsaması ve bu alanda mevcut uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla Bankaların Kurumsal Yönetim İlkelerine İlişkin Yönetmelik ile Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmelik revizyona tabi tutulmaktadır. Ayrıca, bankaların içsel sermaye değerlendirme sürecine ilişkin hükümlerin ayrı bir yönetmelik ile düzenlenmesi planlandığından Bankaların İç Sistemleri ve İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci Hakkında Yönetmeliğin biri bankaların iç sistemlerine (iç denetim, iç kontrol ve risk yönetim sistemleri) diğeri de içsel sermaye değerlendirme süreci olmak üzere 2 ayrı yönetmeliğe dönüştürülmesine yönelik çalışmalar yapılmaktadır. “İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci”ne ilişkin çalışmalar çerçevesinde bankaların maruz kaldıkları ve kalabilecekleri riskleri karşılayacak düzeyde içsel sermaye yükümlülüğü hesaplamalarına ve faaliyetlerini bu düzeyin üzerinde bir sermayeyle idame ettirmelerinin sağlanmasına yönelik olarak içsel sermaye yeterliliği değerlendirme süreci ve bunların işleyişine ilişkin usul ve esaslarda, uluslararası en iyi uygulamalar ve Türk Bankacılık Sektörünün özelliklerini dikkate almak suretiyle Yönetmelik ve Rehberde gerekli değişiklikler yapılmaktadır.

3.6. Etki Analizleri

5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 101 inci maddesinin altıncı fıkrası uyarınca hazırlanan etki analizi çalışması kapsamında; ölçülebilir nitelikteki düzenlemeler için sayısal analiz sonuçları, diğer düzenlemeler için ise uzman görüşü çerçevesinde yapılan değerlendirmeler sunulmaktadır. Diğer taraftan, münferit kuruluş veya kişi bazındaki kararlar ile 5411 sayılı Bankacılık Kanunu’nun 73 üncü maddesi kapsamında yer alabileceği düşünülen karar ve alt düzenlemelere dair etki analizlerine Raporda yer verilmemiştir.

3.6.1. Kanunlara İlişkin Etki Analizleri

04.03.2021 tarihli ve 7292 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna İlişkin Etki Analizi (07.03.2021 tarihli ve 31416 sayılı RG): İlgili düzenleme ile tasarruf finansman şirketlerinin sözleşme tesisi, sermaye yükümlülükleri, faaliyetleri ile tasfiye ve intibak süreçlerine ilişkin belirli standartlar getirilerek finansal istikrarın sağlanması ve tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması amaçlanmıştır. Tasarruf finansman şirketlerinden 21 adedi tasfiye edilmiş olup 6 adedinin intibak süreci devam etmektedir.

14.10.2021 tarihli ve 7338 sayılı Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna İlişkin Etki Analizi (26.10.2021 tarihli ve 31640 sayılı RG): Söz konusu Kanunun 58 inci maddesi ile varlık yönetim şirketlerine kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen 5 yıl süresince uygulanan damga vergisi, harç ve Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu istisnası sürekli hale getirilmiş, söz konusu şirketlere tanınan banka ve sigorta muameleleri vergisine ilişkin istisna kaldırılmıştır.

3.6.2. Yönetmeliklere İlişkin Etki Analizleri

Bankalarca Yapılacak Repo ve Ters Repo İşlemlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (10.02.2021 tarihli ve 31391 sayılı RG): Yurt içinde yerleşiklerle yapılacak repo ve ters repo işlemlerine konu olabilecek finansal araçların

kapsamı genişletilerek sermaye piyasalarındaki derinliğin artırılması ve repo-ters repo işlemlerinde bankalar ve aracı kurumlar açısından düzenleme birliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Bankaların Kıymetli Maden Alım Satımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (10.02.2021 tarihli ve 31391 sayılı RG): İlgili Yönetmelik ile bankaların fiziki altın toplama işlemlerinde kullanmış olduğu dönüşüm oranları için bir alt sınır belirlenerek altın toplama işlemlerinde bir çerçeve oluşturulması ve müşteri haklarının korunması amaçlanmaktadır.

Sistemik Önemli Bankalarca Hazırlanacak Önlem Planlarına İlişkin Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (16.03.2021 tarihli ve 31425 sayılı RG): Yönetmelik ile sistemik önemli bankaların mali bünyelerinde herhangi bir sorun oluşmadan ileride oluşması muhtemel sorunlar öngörülüp bu durumlara ilişkin olası önlemler önceden belirlenebileceği için daha etkin bir gözetim ve denetim süreci ihdas edilmiş olacaktır. Böylece, bu bankaların faaliyetlerini sürdürmemeye noktasına gelme olasılıkları veya böyle bir durumun oluşması halinde finansal sistemin işleyişine ve istikrarına yönelik oluşabilecek olumsuz etkiler azaltılmış olacaktır.

Bankacılık Hesaplarından Kaynaklanan Faiz Oranı Riskinin Standart Şok Yöntemi ile Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (27.03.2021 tarihli ve 31436 sayılı RG): Katılım bankalarının risk paylaşımı esasına dayalı faaliyet göstermelerinden dolayı piyasa faiz değişimlerinden daha az etkilenmesi nedeniyle; bankacılık hesaplarından kaynaklanan faiz oranı riski standart rasyosu hesabında katılma hesabı kaynaklı pozisyonların dikkate alınma oranlarının belirlenmesine ilişkin olarak Kurula yetki verilmiştir.

Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkisinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (01.04.2021 tarihli ve 31441 sayılı RG): İlgili yönetmelik, bankalar için uzaktan kimlik tespitinin ve elektronik ortamda sözleşme ilişkisi kurulmasının önünü açarak hem müşterilerin işlemlerini kolayca yapabildiğini sağlamakta hem de finansal kapsayıcılığın artmasını sağlamaktadır. Yönetmelikte süreç başlatılmadan önce uyulması

gereken genel ilkeler, uzaktan kimlik tespitini yapacak müşteri temsilcisi ve çalışma ortamı, sürecin başlatılması ile uyulması gereken genel ilkeler, kullanılabilecek kimlik belgesi ve doğrulanması, kimliği tespit edilecek kişinin doğrulanması, görüntülü görüşmede sürecin sonlandırılması, verilerin kaydedilmesi ve saklanması, uzaktan kimlik tespitinde sorumluluk ve kimlik tespitini müteakip sözleşme ilişkisinin kurulması hususlarına ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

Tasarruf Finansman Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (07.04.2021 tarihli ve 31447 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile tasarruf finansman şirketlerinin kuruluşu, şube açma, ana sözleşme değişikliği ve sermaye artırımı, pay edinim ve devirleri, birleşme, bölünme ve devir, iradi tasfiye, yönetim kurulu üyeleri ile genel müdür ve yardımcılara ilişkin bildirimler, iç sistemler ve bilgi sistemleri, bağımsız denetim, yıllık faaliyet raporu, genel faaliyet ilkeleri dokümanı, tasarruf finansman sözleşmesi, müşteri hakları, mesleki ve etik ilkeler, özkaynak hesaplarında izlenecek tutarlar, standart oran, sözleşme sınırlamaları, finansman sınırlamaları, tasarruf fon havuzunun değerlendirilmesine ilişkin sınırlamalar, gayrimenkul edinilmesine ilişkin sınırlamalar, bağış sınırları, aşımaların giderilmesi, tasarruf finansman faaliyeti risklerinin ölçümü ve yönetimi, likidite yönetimi, ürün tarifelerinin belirlenmesi ve fiyatlandırma, ihtiyat fonu, yurt dışından temin edilecek belgeler ve dış hizmet alımına ilişkin sınırlamalara dair ölçütler belirlenerek bu konuda yaşanabilecek aksiliklerin önüne geçilmesi, finansal istikrarın sağlanmasının yanı sıra finansal tüketicinin haklarının korunması amaçlanmıştır.

Sır Niteliğindeki Bilgilerin Paylaşılması Hakkında Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (04.06.2021 tarihli ve 31501 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile bankaların sır saklama yükümlülüğü, sır saklama yükümlülüğünden istisna tutulan haller, sır niteliğindeki bilgilerin paylaşılmasına ilişkin genel ilkeler, bilgi paylaşım komitesi hususlarına ilişkin ölçütler belirlenerek banka sırrı ve müşteri sırrı niteliğindeki bilgilerin korunması, paylaşımı ve aktarımı konusunda çerçevenin netleştirilmesi ve yaşanabilecek olumsuzlukların engellenmesi amaçlanmıştır.

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte

Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (08.06.2021 tarihli ve 31505 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile “ipotek teminatlı menkul kıymetler” tanımı, “teminatlı menkul kıymetler” olarak değiştirilmiş; bu sınıfta yer alacak kıymetlerin tanımı yapılmıştır. Bu doğrultuda, risklerin standart yaklaşım ile sınıflandırılmasına ilişkin ölçütlere eklemeler yapılmıştır. Teminatlı menkul kıymet tanımında, Sermaye Piyasası Kanunu’na ilişkin alt düzenlemeler veya muadil yabancı ülke düzenlemeleri esas alınmıştır.

Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (06.07.2021 tarihli ve 31533 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile donuk alacakların sınıf değişikliğine ilişkin ölçütlerin yazılı hale getirilmesi, borçların yeniden yapılandırılmasından önce borçlunun geri ödeme kapasitesine ilişkin değerlendirme yapılması, zarar niteliğindeki kredilerin ilk raporlama döneminden sonra bankaca uygun görülen süre zarfında kayıttan düşülmesi ve bu sürenin gerekçelendirilmesi hüküm altına alınmıştır. Ayrıca bankaların alacaklarından dolayı edindikleri emtia, gayrimenkul, ortaklık payları ve diğer varlıkların muhasebeleştirilmesi, elden çıkarılması ve değer tespitine ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (08.07.2021 tarihli ve 31535 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile aynı risk grubuna dahil edilecek gerçek ve tüzel kişiler, bankalarca alınması zorunlu olan ilave belgeler, kredi sınırlamalarına tabi olmayan işlemler ve katılım bankalarının fon kullandırma yöntemleri ile ilgili değişiklikler yapılmıştır. Anılan değişikliklerin yanı sıra sorunlu alacakların çözülmesi, sorunlu alacak stratejisi ve operasyonel plan, çözümleme birimlerine ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları ile Devralınacak Alacaklara İlişkin İşlemler Hakkında Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (14.07.2021 tarihli ve 31541 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile varlık yönetim şirketlerinin kuruluş şartları, kurucularda aranan şartlar, kuruluş ve faaliyet izni, ana sözleşme değişikliği ve hisse devri, birleşme, bölünme, devir ve tasfiye, şube açma, kurumsal yönetim, iç sistemlerin tesisi,

bilgi sistemlerinin tesisi, muhasebe ve finansal raporlama sistemi, faaliyet alanı, bağımsız denetim, denetim, gözetim ve bilgi verme, faaliyet izninin iptali ve diğer yaptırımlar, alacakların devrine ilişkin süreçler, tahsilat ve takip süreci, dış hizmet sağlayıcı kuruluşlar, finansal tüketicilere ilişkin hükümler, standart oran ve intibak süresi hususlarına ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (RG: 29.12.2021 tarihli ve 31704 sayılı RG): İlgili yönetmelik ile dijital bankaların faaliyet esasları, dijital bankaların kuruluş ve faaliyet izninde aranan ilave şartlar ve servis modeli bankacılığı hususlarına ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

Bankalarca Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik ile şubesiz bankacılık modelinin altyapısının kurulmasına yönelik önemli bir adım atılmıştır. Buna ek olarak Ekonomi Reformları Eylem Planı kapsamında “Dijital (Şubesiz) Bankacılık lisanslamalarına (uygulamalarına) imkan sağlanması” eylemine istinaden hazırlanan Dijital Bankaların Faaliyet Esasları ile Servis Modeli Bankacılığı Hakkında Yönetmelik, bankacılık sektöründe finansal inovasyonu ve rekabeti teşvik etmeyi, finansal kapsayıcılığı artırmayı ve bankacılık hizmetlerine erişimin kolaylaştırılmasını amaçlamaktadır. Yönetmelik ile sadece elektronik bankacılık hizmetleri dağıtım kanalları üzerinden hizmet veren şubesiz bankaların faaliyetlerine ve bankacılık hizmetlerinin finansal teknoloji şirketleri ve diğer işletmelere bir servis modeli olarak sunulabilmesine ilişkin usul ve esaslar da belirlenmiştir.

Bilgi Sistemleri ve İş Süreçleri Bağımsız Denetimi Hakkında Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (31.12.2021 tarihli ve 31706 sayılı RG): Yönetmelik ile bilgi sistemleri ve iş süreçleri bağımsız denetimine ilişkin genel kavramlar, yetkilendirme, izin ve denetçiler, tarafların yükümlülükleri, bilgi sistemleri ve iş süreçleri bağımsız denetimine ilişkin esaslar, bilgi sistemleri ve iş süreçleri bağımsız denetimi metodolojisi, genel ilkeler ve sorumluluklar, bilgi sistemleri ve iş süreçleri bağımsız denetiminde iş birliği, bilgi sistemleri ve iş süreçleri bağımsız denetimi raporu ve bildirimi, bilgi sistemleri bağımsız denetim sicili hususlarına ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

3.6.3. Çalışması Tamamlanan ve 2022 Yılında Yürürlüğe Giren Düzenlemelere İlişkin Etki Analizleri

Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketlerince Kullanılacak Uzaktan Kimlik Tespiti Yöntemlerine ve Elektronik Ortamda Sözleşme İlişkinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (11.01.2022 tarihli ve 31716 sayılı RG): Yönetmelik ile finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketleri tarafından yeni müşteri kazanımında kullanılabilecek uzaktan kimlik tespiti yöntemlerine ve müşteri kimliğinin tespit edilmesini müteakip sunulacak hizmetlere yönelik olarak sözleşme ilişkisinin kurulmasına yönelik usul ve esaslar düzenlenmiştir. İlgili yönetmelik, bankalar için uzaktan kimlik tespitinin ve elektronik ortamda sözleşme ilişkisi kurulmasının önünü açarak hem müşterilerin işlemlerini kolayca yapabilmesini sağlamakta hem de finansal kapsayıcılığın artmasını sağlamaktadır. Yönetmelik ile uzaktan kimlik tespiti sürecine ilişkin şartlar ve elektronik ortamda sözleşme ilişkisinin kurulması hususlarına ilişkin ölçütler belirlenmiştir.

Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Yönetmelik ile içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımları kullanan bankaların hesapladıkları sermaye yeterliliği standart oranlarındaki model riskinin azaltılması amacıyla sermaye tabanı uygulamasındaki ayarlama tutarı hesabında değişiklik yapılmıştır. Bu şekilde içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşım ile standart yaklaşım doğrultusunda hesaplanan kredi riskine esas tutarın birbirinden büyük ölçüde ayrışmasının engellenmesi amaçlanmıştır.

Bankalarca Risk Yönetimine İlişkin Kamuya Yapılacak Açıklamalar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğe İlişkin Etki Analizi (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapmak suretiyle karşı taraf kredi riski hesaplanması ile merkezi karşı taraflara olan risklere ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplamasına ilişkin yaklaşımların uluslararası standartlar dikkate alınarak güncellenmesi çerçevesinde kamuya açıklanacak bilgilerde uluslararası standartlar dikkate alınarak güncelleme gerçekleştirilmiştir.

Kredi Riski Azaltım Tekniklerine İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğe İlişkin Etki Analizi (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Bankaların Sermaye Yeterliliğinin Ölçülmesine ve Değerlendirilmesine İlişkin Yönetmelikte değişiklik yapmak suretiyle karşı taraf kredi riski hesaplanması ile merkezi karşı taraflara olan risklere ilişkin sermaye yükümlülüğü hesaplamasına ilişkin yaklaşımların uluslararası standartlar dikkate alınarak güncellenmesi çerçevesinde Tebliğin ilgili yerlerinde değişiklikler yapılmıştır.

Bankaların Likidite Karşılama Oranı Hesaplamasına İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğe İlişkin Etki Analizi (04.02.2022 tarihli ve 31740 sayılı RG): Yönetmelik ile yüksek kaliteli likit varlıklar, 2A kalite likit varlıklar, yapılandırılmış finansal araçlara ve borçlara ilişkin değişiklikler yapılmıştır.

4. DENETİM FAALİYETLERİ

4.1. Mali Bünye Denetimi

Yerinde Denetim Faaliyetleri

Denetim faaliyeti, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun ve diğer kanunların Kuruma verdiği yetkilerin meslek personeli tarafından kullanılması suretiyle ilgili kuruluşlarda gerçekleştirilen yerinde denetim faaliyetlerinin tamamını kapsamaktadır. Söz konusu faaliyetler, temel olarak bankalar ile Kurumun yetki ve görev alanı kapsamında olan diğer kuruluşların konsolide ve/veya konsolide olmayan bazda mali performanslarına ilişkin muhtelif göstergelerin incelenerek analiz edilmesi ve dönemsel raporlar düzenlenmesini içermektedir.

Bahse konu faaliyetler, ilgili kuruluşların karşı karşıya bulunduğu finansal ve finansal olmayan risklerin analizi, finansal sağlamlığının analizi, Kanun ve ilgili mevzuata uyum seviyesinin denetlenmesi, bu kuruluşlara ilişkin gözetim biriminin rapor ve analizlerinde potansiyel sorunların ve kırılma noktalarının tespit edilmesi ve olumsuz gelişme veya tespitler olması halinde standart rapor düzenlenmesi beklenmeksizin ilgili birimlerin ve karar mercilerinin bilgilendirilmesi suretiyle yerine getirilmektedir. Denetim işlevinin yerine getirilmesinde, başta Kurum veri tabanı olmak üzere çeşitli kaynaklardan yararlanılmaktadır.

Denetime ilişkin usul ve esaslar, 22.07.2006 tarihli ve 26236 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Tarafından Yapılacak Denetime İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile belirlenmiştir. Söz konusu Yönetmelik kapsamında; denetim sürecine ilişkin faaliyetler, denetim rehberleri ve iyi uygulama rehberlerinin temel alınması suretiyle sürdürülmektedir.

Denetime ilişkin olarak ilgili kanunlarla Kuruma verilen görevler; Kurul, Başkanlık Makamı, Başkan Yardımcılığı, Daire Başkanlıkları ve bunlara bağlı olarak görev yapan grup başkanları ile denetim ekiplerinde görevlendirilen meslek personeli aracılığı ile yürütülmektedir.

Kurum; denetimin etkinliğinin, sürekliliğinin, yeterliliğinin ve denetim kaynaklarının etkili kullanımının sağlanması amacı ile risk odaklı bakış açısına sahip dinamik bir yaklaşımla denetim yapmaktadır. Denetim grupları, finansal piyasalardaki

gelişmeleri güncel kaynaklardan izlemekte ve uluslararası uygulamalar paralelinde hazırlanmış denetim rehberleri, iyi uygulama rehberleri ile risk odaklı denetim yaklaşımı çerçevesinde denetim faaliyetlerini yürütmektedir. Risk odaklı denetim yaklaşımı; dinamik, ileriye dönük, etkili ve ihtiyatlı olma ile kuruluşların risk seviyelerini ortaya koyma noktasında mali tablolardan elde edilen bilgileri tamamlayıcı ve onları aşan özellikleriyle, gerçekleştirilecek denetimin kapsamı, ölçeği, süresi, içerik ve yoğunluğunun tespit edilmesini sağlamaktadır. Risk Odaklı Denetim yaklaşımının amacı ise kuruluşların finansal sağlamlığı, maruz kaldıkları risklerin büyüklüğü ve risk yönetim kaliteleri hakkında bütüncül bir görüş oluşturmak ve kuruluşun finansal sağlamlığını tehdit edebilecek eğilimlerin erken tespitini sağlamaktır. Böylelikle kuruluşların maruz kaldığı riskler bazında bir sınıflama yapmak suretiyle her bir risk için bulundurulması gereken ideal sermaye tutarının tespitinde önemli bir bilgi kaynağı ortaya konulabilmektedir.

Bankacılık Kanunu ve ilgili diğer düzenlemeler uyarınca yerinde denetimin kapsamı;

- Bankaların risk değerlendirmesinin yapılması ve risk profilinin belirlenmesi,
- Bankaların varlıkları, yükümlülükleri ve taahhütleri, öz kaynakları, gelir ve giderleri arasındaki ilgi ve dengelerin, mali bünyeyi etkileyen diğer tüm unsurların analizi,
- Bankaların iç kontrol, risk yönetimi ve iç denetim sistemlerinin yeterliliğinin ve etkinliğinin incelenmesi,
- Bankaların mali tablo ve kayıtlarının muhasebe ilke ve standartlarına uygunluğunun denetimi,
- Bankaların faaliyetlerinin, Bankacılık Kanunu hükümleri ile bu Kanun kapsamındaki kuruluşlar hakkında diğer kanunlarda yer alan hükümlere uygunluğunun denetimi,
- Bankaların özellik arz eden faaliyetlerine ilişkin konuların incelenmesi,
- Finansal holding şirketleri ve/veya ana ortaklık banka ile bağlı ortaklık ve birlikte kontrol edilen ortaklıkların konsolide denetimi,
- Faktoring, finansal kiralama, finansman ve tasarruf finansman şirketlerinin faaliyetlerinin denetimi,
- Varlık yönetim şirketlerinin faaliyetlerinin denetimi,

- Bağımsız denetim kuruluşlarının faaliyetlerinin denetimi,
- Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamındaki denetim,
- Derecelendirme kuruluşlarının yetkilendirilmesi aşamasında gerçekleştirilen denetim,
- Kuruluşlarca sağlanan bireysel ürün ve hizmetlerle ilgili Kuruma ulaşan şikayet ve başvurular dışında kalan ve yerinde denetimi ilgilendiren ihbar ve şikayetlerin incelenmesi,
- Cumhuriyet Savcılıkları, MASAK Başkanlığı ve diğer ilgili kurum ve kuruluşların taleplerine istinaden yapılan incelemeler

olarak belirlenmiştir. Bankaları başta risk yönetimi çerçeveleri olmak üzere çeşitli konularda yönlendirmek ve Kurum tarafından yapılan denetimlerde dikkate alınacak değerlendirme ölçütleri hakkında bankaları bilgilendirmek amacıyla iyi uygulama rehberleri yayımlanmaktadır. İyi uygulama rehberlerindeki ilkeler, sistemik önemli bankaların uygulamalarının etkinliğinin ve yeterliliğinin değerlendirilmesinde ölçüt olarak kullanılmakta ve denetim sırasında veya sonrasında denetim bulgularına ilişkin olarak Kurum tarafından yapılan değerlendirmelere ve alınan kararlara temel teşkil etmektedir. Diğer bankalar için iyi uygulama rehberlerinde yer alan hususlar ölçülülük prensibine göre dikkate alınmaktadır.

4.1.1. Denetim Döngüsü

Kurum tarafından gerçekleştirilen yerinde denetim süreci başta Basel Bankacılık Komitesi'nin Etkin Bankacılık Denetimine İlişkin Temel Prensipleri (Core Principles for Effective Bank Supervision) olmak üzere uluslararası en iyi uygulamalar dikkate alınarak risk odaklı, dinamik, etkin ve ileriye dönük bir denetim yaklaşımı oluşturacak şekilde belirlenmiştir. Bankacılık denetimindeki en güncel gelişme ve en iyi uygulamalarla uyumlu Türk bankacılık sektörünün özelliklerine uygun bir denetim yaklaşımı için denetim süreci düzenli aralıklarla gözden geçirilmekte ve gerekli revizyonlar yapılmaktadır. Bu kapsamda yapılan en güncel çalışma 2016 yıl sonu itibarıyla tamamlanmış olup, IMF ve Dünya Bankası tarafından gerçekleştirilen 2016 yılı Financial Sector Assessment Program (FSAP) Raporu'nda denetim yaklaşımı ile ilgili olarak yer verilen öneriler de dikkate alınarak güncellenen denetim rehberleri 2017 yılında Kurum Başkanlık Makamının onayı ile yürürlüğe girmiştir.

Risk odaklı denetim yaklaşımı çerçevesinde şekillendirilen denetim döngüsü birbirini izleyen süreçlerden oluşmaktadır. Söz konusu sürecin şematik gösterimine aşağıda, her bir sürecin açıklamasına ise ilerleyen kısımda yer verilmiştir.

Denetim Stratejisinin Belirlenmesi: Risk odaklı denetim yaklaşımı kapsamında yerinde denetimin ilk aşamasında, ilgili Başkan Yardımcısının başkanlığında ilgili Daire Başkanları tarafından, Denetim Süreç Rehberi'nde belirlenen kriterler (bankanın bir önceki dönem derecelendirme notu ve maruz kaldığı muhtelif risklerin büyüklüğü çerçevesinde oluşturulan denetim matrisi yardımıyla bankaların denetim sıklığı ve denetim kapsamı) belirlenmektedir. Bu çerçevede yerinde denetim gerçekleştirilecek bankalar, denetimin kapsamı, denetim grupları, grup başkanları ve yerinde denetim ekipleri belirlenerek Başkanlık Makamının onayına sunulmaktadır.

Risk Analizi Süreci (RAS) ve Denetimin Planlanması Süreci: Kurumun denetim döngüsü, bankalar nezdinde riskli görülen alanların belirlenerek denetimde önceliğin bu alanlara verilmesi, mevcut kaynakların belirlenen alanlara yönlendirilmesi suretiyle ilgili faaliyet alanlarında detaylı incelemeler yapılmasının sağlanması, böylelikle uzun vadede bankaların mali yapıları ile ilgili daha sağlıklı değerlendirme ve derecelendirme imkanına kavuşulmasını temin etmek üzere tasarlanmıştır.

Denetim döngüsünün risk analizi aşamasında, denetim ekibi tarafından bankanın risk yönetiminin yeterliliği hakkında bir ön değerlendirme yapılmaktadır. Bu değerlendirme, bankanın temel risklerinin yönetiminin, iç sistemlerinin, kredi yönetim ve uyum fonksiyonlarının yeterliliğinin değerlendirilmesini de içermektedir. Bu değerlendirme yapılırken, bankanın en güncel risk değerlendirmesi ve Sermaye, Aktif, Yönetim, Karlılık, Likidite, Piyasa Risklerine Duyarlılık Analizi (CAMELS) derecesi, İSEDES (İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci) raporu, bağımsız denetim raporları, Kuruma yapılan iç sistemler raporlamaları ve Kurum veri tabanı başta olmak üzere çeşitli veri kaynaklarından yararlanılmaktadır.

Şekil 2: Denetim Döngüsü

Risk analizi aşamasında, bankanın faaliyetlerinden kaynaklanan risklerin büyüklüğü ve bu risklere ilişkin risk yönetimi faaliyetlerinin kalitesine dair değerlendirmeler yapılarak her bir risk bazında net risk seviyesi tespit edilmekte ve sonuçlar risk profili ile risk matrisinde özetlenmektedir. Risk profilinde ayrıca ileriye dönük denetim yaklaşımı kapsamında her risk türünün beklenen yönüne (artan, azalan veya sabit) ilişkin kanaate yer verilmektedir.

Risk matrisinin hazırlanması sonrasında, denetim ekipleri tarafından, denetim planlanmasında kullanılmak üzere bir risk analizi mütalaası hazırlanmaktadır. Mütalaanın temel amacı bankanın risk profilinin güncellenmesi, risk odaklı bir bakış açısıyla bankanın denetime konu edilmesi gereken alanlarının belirlenmesi ve banka için hazırlanacak denetim planına altyapı oluşturulmasıdır.

RAS'tan beklenen faydalar;

- Denetim sürecinin maksimum etkinlikte ve tutarlılık içinde icra edilmesi,
- Bankaların risk profillerindeki ve mali yapılarındaki gelişmelerin daha sistematik ve hızlı bir şekilde takip edilmesi,
- Denetim sürecinin, her bankanın risk profili çerçevesinde planlanarak icra edilmesi,
- Denetim kaynaklarının etkin bir şekilde risklerin yüksek olduğu faaliyet alanlarına tahsis edilmesi şeklinde sıralanabilir.

Denetim planları denetim ekibi üyelerinin tamamının katılımı ile Denetim Grup Başkanı tarafından hazırlanarak Denetim Yönetmeliği ve

Denetim Rehberlerinde belirtildiği şekilde ilgili Daire Başkanı ve Başkan Yardımcısının uygun görüşüyle Başkanlık Makamı onayına sunulmaktadır.

Denetim planlarında esas olarak; bankanın risk analizi sürecinde belirlenen riskli alanları, denetim süreleri ve bu alanlarda yerinde denetim yapmak üzere görevlendirilecek meslek personeli belirlenir. Denetim planının denetim döngüsü boyunca değişikliğe tabi tutulmadan uygulanması esas olmakla birlikte, gerekli hallerde Başkanlık Makamı onayı ile söz konusu planlar değiştirilebilmektedir.

Risk Değerlendirme ve CAMELS Derecelendirme Süreci:

Bankaların finansal sağlamlık analizlerinin yapılarak derecelendirme notlarının belirlendiği, bankanın genel risk profilinin, risk yönetim ve iç kontrol-iç denetim sistemlerinin (suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanın önlenmesine yönelik sistem ve süreçleri dahil olmak üzere) etkinliğinin konsolide bir bakış açısıyla ortaya konduğu ve bankaların İSEDES raporlarının değerlendirildiği bir süreçtir. Derecelendirme sistemi; özkaynak yeterliliği, varlık kalitesi, organizasyon ve yönetim, gelir-gider dengesi ve karlılık, kaynak yapısı ve likidite ile piyasa riskine duyarlılık şeklinde 6 ana CAMELS bileşeninden oluşmaktadır. Tüm bileşenlerin dereceleri birlikte değerlendirilerek bankanın nihai bileşik derece notuna ulaşılmaktadır. Uygulanan nihai derecelendirme sistemi, uluslararası kabul görmüş olan CAMELS yaklaşımına risk değerlendirmelerinin entegre edilmesi ve Türk bankacılık sektörünün denetim ihtiyaçları göz önünde bulundurulmak suretiyle oluşturulmuştur. Ayrıca bankaların mali tablo

ve kayıtlarının THP, Türkiye Muhasebe Standartları ve Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına uygunluğu da bu süreçte değerlendirilmektedir.

Basel düzenlemeleri kapsamında bankaların, içsel sermaye yeterlilik düzeylerine ilişkin kendi değerlendirmelerini içeren İSEDES'in tetkiki ile Denetim Otoritesinin İnceleme ve Değerlendirme Süreci (SREP) CAMELS derecelendirme süreci içerisinde gerçekleştirilmektedir. Özetle, CAMELS raporu ile çeşitli kalitatif ve kantitatif değerlendirme ölçütleri çerçevesinde ilgili kuruluşa bir derece verilmekte; bu derece ile de kuruluşlar mali bünye sağlamlığı açısından, birbirleriyle ve ideal durumla karşılaştırılabilir hale gelmektedirler.

Nihai olarak banka hakkında hazırlanan Mali Bünye ve Derecelendirme Raporu Daire Başkanlıklarına sevk edilmektedir.

Tamamlayıcı ve Tematik İncelemeler: CAMELS Derecelendirme ve Risk Değerlendirme süreçlerinin tamamlanmasının ardından, denetim dönemi sonuna kadar sevki tamamlanamayan mevzuata uyum denetimi, suç gelirlerinin aklanması ve terörizmin finansmanının önlenmesine ilişkin politika ve süreçlerin MASAK düzenlemeleri ile uluslararası standartlara uyum düzeyi incelemeleri, denetim bulgularının gözden geçirilmesi, ihbar ve şikayet incelemeleri ve diğer incelemelerin gerçekleştirildiği süreçtir.

Tablo 5: Denetim Kapsamındaki Kuruluşlar*

Kuruluş Türü	2016	2017	2018	2019	2020	2021*
Bankalar	52	52	53	53	54	56
Mevduat Bankaları	32	32	32	32	32	32
Katılım Bankaları	5	5	6	6	6	6
Kalkınma ve Yatırım Bankaları	13	13	13	13	14	16
TMSF Bünyesindeki Bankalar	2	2	2	2	2	2
Banka Dışı Mali Kuruluşlar	101	99	95	94	93	92
Finansal Kiralama Şirketleri	26	25	23	23	22	22
Factoring Şirketleri	61	60	58	56	56	52
Finansman Şirketleri	14	14	14	15	15	18
Diğer Kuruluşlar	350	362	377	241	233	244
Varlık Yönetim Şirketleri	15	15	19	20	18	22
Bağımsız Denetim Şirketleri**	119	125	125	38	28	28
Derecelendirme Kuruluşları	1	1	1	1	1	1
Değerleme Kuruluşları	129	130	133	134	139	146
Yabancı Banka Temsilcilikleri	47	46	44	41	40	40
Finansal Holding Şirketleri	2	0	0	0	0	0
Ödeme Kuruluşları***	25	29	34	0	0	0
Elektronik Para Kuruluşları***	7	11	14	0	0	0
Birlikler ve Diğer Kuruluşlar****	3	3	3	3	3	3
5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Kapsamında Faaliyet İzni Verilen Kuruluşlar****	2	2	4	4	4	4
Toplam	503	513	525	388	380	392

* Kuruluş listesi 15.03.2022 tarihi itibarı ile güncel olup faaliyet alanlarına göre sıralanmıştır.

** Bağımsız denetim şirketlerinin sayısındaki azalış, Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları ile ilgili sorumlulukların TCMB'ye devredilmesi nedeniyle sadece bankalara bağımsız denetim hizmeti veren kuruluşların listede yer almasından kaynaklanmaktadır.

*** Ödeme Kuruluşları ve Elektronik Para Kuruluşları ile ilgili sorumluluklar, 22.11.2019 tarihli ve 30956 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7192 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde, 2020 yılının başı itibarıyla TCMB'ye devredilmiştir.

**** "Birlikler ve Diğer Kuruluşlar" ile "5464 Sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu Kapsamında Faaliyet İzni Verilen Kuruluşlar"ın listeye eklenmesi nedeniyle "Toplam" satırı önceki yılları da kapsayacak şekilde güncellenmiştir.

4.1.2. Denetim Sonuçları

Denetimden Sorumlu Başkan Yardımcılığı bünyesinde yer alan denetim ekipleri tarafından 2021 yılında yapılan denetimler sonucu; Mali Bünye ve Derecelendirme Raporu, mevzuat denetimi,

ihbar ve şikayet vb. konularda toplam 237 adet rapor, 21 adet Risk Analizi Mütalaası (RAS-Riskli Alanların Saptanması), 11 adet MASAK Başkanlığına ilişkin rapor ve muhtelif konularda toplam 296 adet mütalaa düzenlenmiştir. İzleyen tabloda, 2021 yılında düzenlenen mütalaa ve raporların sayısı bir önceki yıl ile karşılaştırmalı olarak verilmektedir.

Tablo 6: Denetimler Sonucunda Düzenlenen Raporlar

Konular	2020	2021
Risk Analizi Mütalaası ¹	40	21
Mali Bünye ve Derecelendirme Raporu	20	44 ²
Mevzuat Denetimi	82	104
İhbar ve Şikayet	102	89
Yurt İçi Şube İncelemesi	1	6
Diğer Mali Kuruluşlara İlişkin Mevzuat Denetimi	18	44
Diğer Mali Kuruluşlara İlişkin İhbar ve Şikâyetlerin İncelenmesi	18	27
Mütalaalar *	294	296
MASAK Başkanlığı Görevlendirmelerine İlişkin Raporlar**	48	11
Diğer	5	2
Toplam	628	644

* Mütalaalar, rapor düzenlenmesine gerek bulunmayan konularda, düzenleme taslaklarına verilen görüşlerde, düzenlenen raporlara ilişkin ilave görüş ve cevapların değerlendirildiği durumlarda düzenlenmektedir.

** MASAK Başkanlığına ilişkin raporlarla ilgili veri, 2020 yılı itibarıyla verilmeye başlanmıştır.

4.2. Risk Yönetimi

5 yılda bir gerçekleştirilen ve ülke finansal sisteminin uluslararası kabul görmüş iyi düzenleme ve uygulamalara uyumunun değerlendirildiği (Financial Sector Assessment Program) FSAP 2021 sürecinde Kurum içi ve Kurum dışı koordinasyon sağlanmış, sürece ilişkin hazırlık çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bankalarda risk yönetim sistemlerinin yeterliliği ve standardizasyonunu sağlamak, kredi risk yönetimi, TFRS 9 sınıflama, beklenen zarar karşılığı hesaplamaları ile sermaye yeterliliği hesaplama süreçlerinin etkinliği ve mevzuata uyumunu değerlendirmek amacıyla 2018 yılı sonunda başlatılan kapsamlı denetim faaliyetleri devam etmiştir. Bu kapsamda karşılık hesaplama sürecinin 6 bankada denetimi yapılmış ve bu çerçevede denetim raporları 2020 yılı içinde tamamlanarak, ilgili bankalar bu kapsamda talimatlandırılmıştır.

İçsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımı (İDDY) yasal kredi riski hesaplamalarında kullanmak için başvuru yapmış olan Yapı ve Kredi Bankası'nın inceleme raporunda yer alan önemli bulguları gidermesi sağlanmış ve Banka ile mutabık kalınan geçiş planı çerçevesinde yürütülen çalışmalar sonrasında Banka Haziran 2021 dönemi itibarıyla resmi olarak İDDY'ye geçmiştir.

Basel Sermaye Uzlaşısı II. Yapısal Blok kapsamında yer alan İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci (İSEDES), bankaların kendi bünyesinde faaliyetleri nedeniyle maruz kaldığı risklere ilişkin olarak yaptığı detaylı değerlendirme sürecidir. Her bir banka uyguladığı bu süreç sonunda maruz kaldığı riskler nedeniyle ihtiyaç duyduğu ve ileride ihtiyaç duyabileceği sermaye düzeyini tespit ederek, yıl sonu itibarıyla hazırladığı İSEDES raporunu Kuruma iletmektedir. Bu çerçevede İSEDES kapsamında stres testi senaryoları oluşturulmuştur.

¹ İlgili yıldaki Risk Analizi Mütalaası sayısı, 2020 ve 2021 yılları olmak üzere 2 ayrı denetim dönemi için yapılan risk analizi sonuçlarını içermektedir.

² Bankalara ilişkin 25, banka dışı mali kuruluşlara ilişkin 19 adet rapor içerilmektedir.

12.03.2021 tarihinde açıklanan Ekonomi Reform Paketi kapsamında bankacılık sektörünün kredi tahsis ve izleme süreçlerinin etkinliğinin artırılmasına yönelik olarak, 29.06.2021 tarihinde Kredi Tahsis ve İzleme Süreçlerine İlişkin Rehber yayımlanmıştır. İlaveten, bankacılık sektöründen gelen taleplerin ve diğer ilave ihtiyaçların değerlendirilmesi neticesinde anılan Rehberde değişiklik yapılmıştır. Ayrıca, bankaların anılan Rehbere uyum düzeyine yönelik bir anket yapılmıştır.

Bankaların kredi tahsis faaliyetlerinin daha yakından izlenmesi amacıyla, ticari ve bireysel kredilere ilişkin tahsis formları oluşturulmuş, bankaların söz konusu formlara ilişkin soru, görüş ve diğer talepleri değerlendirilmiş ve bankaların bu formları doldurarak BVTs üzerinden Kuruma raporlamaları sağlanmıştır.

Tahsili gecikmiş alacak konusunda Avrupa Birliği kurum ve kuruluşlarınca yapılan düzenleme çalışmalarının incelenmesi ve konu ile ilgili çeşitli ülke uygulamalarının karşılaştırılması suretiyle, ülkemizde bu tür alacakların çözülmesine ilişkin mevzuat da göz önünde bulundurularak Türk Bankacılık Sektörünün aktif kalitesinin analizi yapılmıştır. Yapılan analiz doğrultusunda, tahsili gecikmiş alacakların etkin şekilde çözülmesine ve bankacılık sektöründe aktif kalitesinin artırılmasına yönelik çözüm önerilerini içeren çalışma raporu üst yönetime sunulmuştur.

12.03.2021 tarihinde açıklanan Ekonomi Reform Paketi kapsamında bankacılık sektörünün aktif kalitesinin artırılmasına yönelik olarak, 29.06.2021 tarihinde Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi yayımlanmıştır.

Sorunlu Alacak Çözümleme Rehberi'ne dayanak teşkil eden Bankaların Kredi İşlemleri Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişikliklerle, anılan Yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde bankalarca çözümleme birimleri kurulması ve sorunlu alacak çözümleme stratejisi ile operasyonel planların hazırlanması yükümlülüğü getirilmiştir. Bahse konu düzenleme çalışmaları ile sorunlu alacakların yönetiminde kurumsal görev ve sorumluluklar belirlenmiş ve bankalarca takip edilecek politikaların netleştirilmesi için gerekli alt yapı oluşturulmuştur.

Aynı kapsamda, Kredilerin Sınıflandırılması ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'te yapılan değişikliklerle de donuk alacakların sınıf değişikliğine ilişkin kriterlerin yazılı hale getirilmesi ve borçluya ait yükümlülüklerin yeniden yapılandırılmasına karar verilmeden önce bankalarca borçlunun geri ödeyebilme kapasitesine

ilişkin bir değerlendirme yapılması hükme bağlanmıştır. Ayrıca, kayıttan düşme uygulaması ihtiyari olmaktan çıkarılarak zamanlamasının bankaya bırakıldığı bir uygulamaya dönüştürülmüş ve alacaktan dolayı edinilecek varlıkların alacağa mahsup edilirkenki değerinin tespitine ilişkin uygulama netleştirilmiştir.

Türk Bankacılık Sektörü Temerrüde Düşmüş Kredilerde Tahsilat Performansları Analiz Çalışması tamamlanmış olup, analiz sonuçları denetim ve uygulama faaliyetlerinde kullanılmak üzere Kurum içerisinde ilgili birimlerle paylaşılmıştır.

Basel Bankacılık Denetim Komitesi (BCBS) ve Finansal İstikrar Kurulu (FSB)'ye ilişkin Kurum içi çalışmalar koordine edilmiştir. Bu kapsamda, Covid-19 pandemi sürecinde ülkemizde alınan tedbir kararlarının detayları periyodik olarak paylaşılmış, ayrıca küresel düzeyde alınan tedbirler incelenerek bu konuda üst yönetim bilgilendirilmiştir.

BCBS'in muhtelif seviyelerde katılımcıları olan komite ve çalışma gruplarının faaliyetlerine telekonferans, e-posta gibi sanal ortamlarda katılım sağlanarak uluslararası finansal reformların nihayetlendirilmesi sürecine katkıda bulunulmuştur.

G20 faaliyetleri konusunda ilgili kurumlardan gelen görüş ve değerlendirme talepleri cevaplandırılmıştır.

Orta ve Doğu Avrupa Bankacılık Denetim Grubu (BSCEE)'ye ilişkin faaliyetlerin koordinasyonu gerçekleştirilmiştir.

İklim kaynaklı finansal riskler konusunda çalışmak üzere Basel Komite altında oluşturulan İklim Kaynaklı Riskler Görev Gücünün (Task Force on Climate Related Financial Risks -TCFR) Basel düzenleme çerçevesinin yapısal blokları kapsamındaki çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

BCBS tarafından Basel-III Final Reformlarının etkilerini görmek üzere 6 ayda bir gerçekleştirilen uluslararası sayısal etki çalışmasına 3 banka verisiyle katılım sağlanmıştır.

Türkiye Bankalar Birliği Risk Merkezi nezdindeki en güncel bilgilere göre risk tutarı 500 milyon TL ve üzerinde olan bankalar ve finansal kuruluşlar dışındaki şirketlerin Kurulca yetkilendirilmiş bir derecelendirme kuruluşundan derecelendirme notu alması gerekmektedir. Söz konusu kararla birlikte yetki başvurusunda bulunan 4 adet derecelendirme kuruluşunun talepleri incelenmiş ve raporları sevk edilmiştir.

Şirketlerin yetkili bir kredi derecelendirme kuruluşu tarafından derecelendirme notu alma zorunluluğu kapsamında, şirketlerin derecelendirme notu alması ve şirketlerin bu sürece uyum sağlaması için şirketlere ilave süre verilmesi sağlanmıştır.

Ekonomi Reform Paketi kapsamında bankaların kredi yaşam döngüsündeki süreçlerin iyileştirilmesini ve kredilerin amacına uygun kullanımını teminen, “Merkezi Finansal Veri Kuruluşu Projesi” ve “Merkezileştirilmiş Garantili Dijital Fon Transferi Projesi” adlı 2 temel proje önerisi oluşturulmuştur.

Tasarruf finansman şirketlerinin likidite düzeylerini ve likidite risklerini ölçmek için likidite stres testleri yapılmış, stres testleri sonucunda likidite durumunda olumsuzluklar bulunan şirketlere uyarılarda bulunulması sağlanmıştır.

Tasarruf finansman şirketlerinin finansal istikrarını sürdürebilmesinin ve sistemik riskinin azaltılmasını teminen öneri seti hazırlanmıştır. Ayrıca, tasarruf finansman şirketlerinin tabi olacağı mevzuatta değişikliklerine yönelik çalışmalara katkı sağlanmıştır.

Gerek Kuruma yeni meslek personel alımı sınavları için, gerekse de mevcut meslek personelinin yetki ve yeterlilik sınavları için oluşturulan sınav komisyonlarında yer alınarak; sınav sorularının hazırlanması, gerçekleştirilmesi ve değerlendirilmesi süreçlerinde yer alınmıştır.

Kurum içi ve Kurum dışı eğitimlerde eğitmen olarak görev alınmıştır.

4.3. Bilgi Sistemleri Denetimi

Kurum görev alanına giren kuruluşların bilgi sistemleri denetimi, Kurum personeli ve bağımsız denetim kuruluşları tarafından gerçekleştirilmektedir. Kurum personeli tarafından bilgi sistemleri denetimi faaliyetlerine yönelik olarak hazırlanan Bilgi Sistemleri Denetim Rehberi çerçevesinde, 2 bankanın faaliyet izni denetimi gerçekleştirilmiştir. Bağımsız denetim kuruluşları, bankaların yanı sıra finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketlerinin bilgi sistemleri denetimine 2020’de başlamış olup, 06.04.2019 tarih ve 30737 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketlerinin Bilgi Sistemlerinin Yönetimine ve Denetimine İlişkin Tebliğ”e dayanılarak düzenlenen bağımsız denetim raporları incelenerek 2021 yılı içinde uygulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

Bilgi sistemleri değerlendirme ve uygulama faaliyetleri kapsamında, bilgi sistemlerine ilişkin mevzuata uyumsuzluk nedeniyle 4 adet mevduat ve katılım bankasına, 2 adet kalkınma ve yatırım bankasına, 16 adet finansal kiralama şirketine, 45 adet faktoring şirketine ve 12 adet finansman şirketine idari para cezası uygulanmıştır. İdari para cezası uygulanan toplamda 377 tane ayırık madde yer almaktadır.

Diğer yandan, BDDK Bağımsız Denetim Takip Sistemi (BADES) tüm fonksiyonları ile etkin bir şekilde kullanılmakta olup bağımsız denetim bulgularının ve sızma testi sonuçlarının BADES’ten takibine yönelik faaliyetler gerçekleştirilmiştir.

Tablo 7: Bilgi Sistemleri Denetimi Sonucu Düzenlenen Raporlar

Denetimin Kapsamı	2020	2021
1.Bağımsız Denetim Kuruluşlarınca Gerçekleştirilenler		
Bilgi Sistemleri	91	1
Bilgi Sistemleri + Bankacılık/İş Süreçleri	6	53
Bankacılık/İş Süreçleri	50	5
Bilgi Sistemleri + Bankacılık Süreçleri (Konsolide Denetim)	28	27
2. Kurum Personelince Gerçekleştirilenler		
Planlı Denetim	-	-
Özel Kapsamlı	1	3
Faaliyet İzni	2	2
	178	91

5. GÖZETİM FAALİYETLERİ

Gözetim faaliyetleri, bankaların ve bankacılık sektörünün finansal durumunun, risklerinin izlenmesi, yasal sınırlar başta olmak üzere ilgili mevzuata uyumlarının takip edilmesi ve makroekonomik gelişmeler ve uygulanan politikalarla birlikte analiz edilmesini içermektedir.

Gözetim faaliyetlerinde, Kurumun veri tabanı üzerinden Kurumun gözetim ve denetim alanına giren kuruluşlardan farklı sıklıklarda temin edilen veriler, diğer kamu kurumlarından temin edilen veriler, denetim raporları ve diğer Kurum içi-dışı bilgi kaynakları kullanılmaktadır. Ayrıca mevcut ve potansiyel riskler ile yapılacak düzenlemelerin bankalar ve bankacılık sektörü üzerindeki olası etkileri değerlendirilmektedir. Bu kapsamda banka bazında ve sektörel bazda hazırlanan raporlar, çalışmalar ve bilgi notları ilgili birimlerle ve üst yönetimle paylaşılmaktadır.

Gözetim faaliyetleri; 13.03.2013 tarihli ve 12551 sayılı Başkanlık Oluru ile gözetim fonksiyonunun güçlendirilmesi, etkinliğinin artırılması, sürekliliğinin, koordinasyonunun ve standardizasyonunun sağlanması amacıyla Denetim IV Daire Başkanlığı bünyesinde toplanarak BDDK denetim yapısı daha da güçlendirilmiş, gözetim faaliyetleri ile denetim süreçlerinde koordinasyon, süreklilik ve etkinlik sağlanmıştır.

Gözetim faaliyetleri kapsamında banka gözetimine ilişkin olarak, her bir bankanın gözetiminden sorumlu meslek personeli tarafından, belirli aralıklarla veya gelişmelere bağlı olarak banka bazında raporlar, bilgi notları ve mütalaalar hazırlanmaktadır. Ayrıca bankalar risk odaklı bir yaklaşımla günlük, haftalık, aylık ve 3 aylık veriler üzerinden yakından takip edilmekte ve mevzuatta belirtilen yasal sınırlara uyumu izlenmektedir. İlâveten bankaderecelendirme/sıralama çalışmaları ve banka bazında detay içeren sektörel çalışmalar ile bankaların finansal performansları karşılaştırmalı olarak değerlendirilerek sistem içindeki durumları dikkate alınmaktadır.

2021 yılında banka gözetim faaliyetleri kapsamında, 33 adet banka gözetim raporu, 502 adet yasal sınırlar raporu ve 507 adet aylık rasyo raporu olmak üzere toplam 1.042 adet banka bazında rapor hazırlanmıştır.

Tablo 8: Banka Gözetim Raporları

Banka Gözetim Raporları	
Banka Gözetim Raporu	33
Yasal Sınırlar Raporu	502
Aylık Rasyo Raporu	507
Toplam	1.042

Sektör bazında gözetim faaliyetleri kapsamında ise; günlük, haftalık, aylık, 3 aylık, 6 aylık ve yıllık dönemlerde piyasa gelişmeleri, temel göstergeler, krediler, ülke riskleri, türev ürünler gibi çeşitli konu başlıklarında banka ve banka grubu bazında bilgileri de içeren gözetim raporları, bilgi notları ve sunumlar hazırlanmaktadır.

Gözetim faaliyetlerinin bir diğer önemli parçasını da stres testi ve likidite stres testi çalışmaları oluşturmaktadır. Söz konusu çalışmalar ile bankaların ve bankacılık sisteminin risklilik ve direnç düzeyi analiz edilmektedir. Gerçekleşme ihtimali düşük ancak etkisi yüksek makroekonomik risklere karşı Türk Bankacılık Sektörünün dayanıklılığının test edilmesinde çok önemli bir araç olan bu çalışmalar aynı zamanda bir erken uyarı vazifesi görmekte, ulaşılan sonuçlar denetim ve gözetim faaliyetlerinin önemli girdilerinden biri olmaktadır.

Ayrıca hem makro hem de mikro ihtiyati tedbir ve aksiyonların, bankalar ve sektör üzerindeki olası etkilerinin sayısal olarak ortaya konulabilmesini teminen söz konusu tedbirler hayata geçirilmeden önce çeşitli etki ve senaryo analizleri de gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, pandemi nedeniyle Kurum tarafından alınan ve uygulama süreleri uzatılmış olan istisnai düzenlemeler ve muhtelif kararların etki analizlerine ve bankaların yasal sınırlarına olan etkilerinin takibine de devam edilmektedir.

Diğer taraftan, gözetim faaliyetleri sadece bankacılık sektörü ile sınırlı olmayıp Kurumun gözetim ve denetimi altında lisanslı olarak faaliyette bulunan banka dışı mali kuruluşları da kapsayacak şekilde icra edilmektedir.

Yukarıda bahsedilen hususlar kapsamında 2021 yılında sektörel bazda toplam 2.106 adet rapor, bilgi notu ve sunum hazırlanmıştır.

Tablo 9: Sektörel Raporlar

Sektörel Raporlar (*)	
Haftalık Sunum	52
Haftalık Kurum Toplantısı Sunumu	52
Türk Bankacılık Sistemi Temel Göstergeler Sunumu (Aylık)	12
Türk Bankacılık Sistemi Temel Veriler Raporu	12
Krediler 3 Aylık Gelişim Raporu	4
Türk Bankacılık Sektörü Krediler Raporu	1
Stres Testi Raporu	2
Likidite Stres Testi Raporu	1
Mevduat Raporu	1
Türev Raporu	1
SYR Düzenlemeleri Etki Analizleri	12
SYR Kur Etki Analizleri	6
SYR Diğer Etki Analizleri	8
Tetikleyici Koşul İçeren Borçlanmalar Notu	1
TCMB Rezerv Yeterlilik Göstergeleri Raporu	1
Yaşlandırma Analizi	1
Potansiyel Sorunlu Krediler Raporu	1
Banka Dışı Mali Kuruluşlar Raporu	1
Türk Bankacılık Sektörü Kredi Kalitesi Raporu	1
Karlılık Raporu	2
Yurtdışı Borçlar Raporu	1
Türk Bankacılık Sektörü Raporu	1
Haftalık Mevduat ve Katılım Fonları Gelişim Takip Raporu	52
Günlük Ticari Kredi-Mevduat Faiz Takip Raporu (Stok Veriler Üzerinden)	250
Günlük Ticari Kredi-Mevduat Faiz Takip Raporu (Akım Veriler Üzerinden)	250
Günlük Kredi Takip Raporu	250
Günlük Yabancı Para Mevduat ve Katılım Fonu Takip Raporu	250
Günlük Yurtdışı Bankalardan Alacaklar İle Yurtdışı Bankalara Borçlar Takip Raporu	250
Günlük Yabancı Para Net Genel Pozisyonu Takip Raporu	250
Günlük Kredi Kullanım Raporu	250
Kur Korumalı Mevduat Raporu	7
Diğer Rapor, Sunum ve Çalışmalar	123
-Yurt içi ve Yurt dışı Kuruluşlara Sunumlar	30
-Yurt içi ve Yurt dışı Kuruluşlardan Veri/Bilgi Talebi	76
-Sistemik Önemli Bankaların Belirlenmesi	1
-Döviz Tevdiat Hesabı Bilgi Notu	1
-Bankaların Bono ve Sukuk İhraçları Bilgi Notu	1
-Döviz Endeksli Krediler Bilgi Notu	1
-Pandemi Dönemi Kararları Etki Analizleri	12
-Tampon Oranların Dâhil Edilmesinin Sermaye Gereksinimine Etki Analizi	1
Toplam	2.106

(*) Tablo, raporlar için genel bir fikir vermek amacıyla oluşturulmuştur. Dönem içerisindeki koşullara bağlı olarak bazı raporlar birleştirilebilmekte veya belirli dönemlere ve ihtiyaçlara istinaden rutin olmaksızın hazırlanmaktadır.

Banka bazında hazırlanan gözetim raporları ile sektörel gözetim raporları birbirini tamamlamakta, bankacılık sistemimizin potansiyelleri ve riskleri mikro ve makro düzeyde bir arada değerlendirilmekte, ayrıca proaktif bir yaklaşımla öne çıkan riskler belirlenmektedir. Diğer taraftan, ekonomik gelişmelerin izlenmesi kapsamında ulusal ve uluslararası ekonomik ve finansal göstergeler, Türkiye ekonomisi ile ilgili makroekonomik veriler, yurt içi ve yurt dışı araştırma kuruluşları tarafından yayınlanan Türkiye hakkındaki raporlar ve yetkili otoritelerin karar ve açıklamaları takip edilmektedir. Gözetim faaliyetlerinin destekleyici ve tamamlayıcı unsuru olan bu faaliyetler ile elde edilen bilgiler ve analizler sonucu oluşturulan bulgular üst yönetime sunulmaktadır.

Gözetim çalışmalarının yanı sıra, bankacılık sektörüne ilişkin gelişmeler hakkında Kurum Başkanı ve Kurul üyeleri sunum ve bilgi notları ile sürekli bilgilendirilmekte, üst düzey yönetimin taleplerine cevap verilmekte, çeşitli çalışma gruplarına katılım sağlanmakta, soru önergeleri dahil diğer kamu kurum ve kuruluşlarından gelen bilgi talepleri karşılanmaktadır.

Ayrıca, Kurumun derecelendirme kuruluşları, yabancı yatırımcılar ve Dünya Bankası, IMF gibi diğer uluslararası kuruluşlar ile gerçekleştirdiği

toplantılarda ülkemiz finansal sistemi ve bankacılık sektörü hakkında sunumlar yapılmakta ve karşılıklı bilgi alışverişinde bulunularak Kurum temsil edilmektedir. Söz konusu görev ve sorumluluklar kapsamında mevcut kapasiteyi artırmak ve güçlendirmek için gerek yurt içi gerekse yurt dışı kuruluşlarla eğitim, toplantı ve teknik yardım/işbirliği çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

2021 yılı Eylül ayında Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası (WB) tarafından yürütülmekte olan Finansal Sektör Değerlendirme Programı (Financial Sector Assessment Program-FSAP) kapsamında ülkemiz için inceleme başlamıştır. Denetim IV Daire Başkanlığı olarak IMF-WB Heyetince hazırlanan bilgi isteme dokümanları görev alanımız kapsamında cevaplanmakta, toplantılarına gerekli katılımlar sağlanmaktadır.

Ekonomik Değerlendirme Faaliyetleri

Ulusal ve uluslararası ekonomik ve finansal gelişmeler de dikkate alınarak, para ve sermaye piyasalarındaki hareketler (döviz alım/satımı, türev işlemler, tahvil, bono, ortaklık payı gibi finansal varlık alım/satım işlemleri vb.) günlük olarak takip edilmekte, bunların banka finansal tablolarına yansımaları ve olası etkileri Kurum üst yönetime raporlanmaktadır.

6. UYGULAMA FAALİYETLERİ

6.1. İzin ve Yetkilendirme İşlemleri

Kuruluş ve faaliyet izinleri ile yetkilendirmeye ilişkin işlemler kapsamında; Kurumun görev alanına giren banka ve banka dışı mali kuruluşların yanı sıra bağımsız denetim, değerlendirme, derecelendirme kuruluşlarınca, Bankacılık Kanunu ve ilgili mevzuatta izne tabi tutulan konularda Kuruma yapılan başvurular incelenmekte, değerlendirilmekte ve sonuçlandırılmaktadır.

Bu çerçevede;

- Bankalara kuruluş, faaliyet, hisse devri, birleşme, devir, şube ve temsilcilik açma izinleri; banka dışı mali kuruluşlar olan finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketlerine ise temsilcilik açma izni dışında anılan diğer izinler verilmekte,
- Bankalar ile finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketlerinin sermaye artırım taleplerine ilişkin işlemler tekemmül ettirilmekte,
- Ana sözleşme değişiklikleri mevzuat çerçevesinde değerlendirilmektedir.

Ayrıca,

- Bankalara değerlendirme, derecelendirme ve bağımsız denetim hizmeti verecek kuruluşların yetkilendirilmesi işlemleri ile varlık yönetim şirketi kuruluş ve faaliyet izin başvuruları sonuçlandırılmakta,
- Yukarıda sayılan kuruluşlarda görev alacak kişilerin mevzuatta belirtilen şartları taşıyıp taşımadıkları değerlendirilmekte,
- Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamında yer alan kuruluşların yetkilendirme işlemleri yürütülmektedir.

6.1.1. Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ile Yetkilendirme İşlemleri

2021 yılı içerisinde 3 yatırım bankasına, 5 finansman şirketine, 3 varlık yönetim şirketine kuruluş izni; 2 bankaya, 1 faktoring şirketine, 2 finansman şirketine, 3 varlık yönetim şirketine faaliyet izni verilirken; 6 değerlendirme kuruluşuna bankalara değerlendirme yapma yetkisi verilmiştir. Ayrıca, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 01.07.2021 tarih ve 9647 sayılı Kararı çerçevesinde 21 adet tasarruf finansman şirketinin tasfiyesine karar verilmiş olup 6 adet tasarruf finansman şirketinin intibak süreci ise devam etmektedir.

Tablo 10: Kuruluş ve Faaliyet İzinleri ile Yetkilendirme İşlemleri*

Şirket Adı	Kurul Kararı Tarihi ve Sayısı	İşlem Türü
Bien Faktoring A.Ş.	07.01.2021/9367	Faaliyet
Destek Yatırım Bankası A.Ş.	04.02.2021/9412*	Kuruluş
Diriker Varlık Yönetim A.Ş.	05.03.2021/9446	Kuruluş
Vodafone Finansman A.Ş.	05.03.2021/9448	Kuruluş
Ortak Varlık Yönetim A.Ş.	05.03.2021/9447	Faaliyet
Abak Gayrimenkul Değerleme ve Müşavirlik A.Ş.	01.04.2021/9483	Değerleme Yetkisi
İlke Varlık Yönetim A.Ş.	29.04.2021/9538	Kuruluş
D Yatırım Bankası A.Ş.	21.05.2021/9568	Faaliyet
Metas Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	17.06.2021/9623	Değerleme Yetkisi
TOM Finansman A.Ş.	29.06.2021/9639	Kuruluş
Tuna Varlık Yönetim A.Ş.	08.07.2021/9658	Kuruluş
Atlantis Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	05.08.2021/9730	Değerleme Yetkisi
Diriker Varlık Yönetim A.Ş.	09.09.2021/9776	Faaliyet
Inveo Yatırım Bankası A.Ş.	23.09.2021/9814	Kuruluş
Mercedes Benz Kamyon Finansman A.Ş.	23.09.2021/9819	Kuruluş
TOM Finansman A.Ş.	30.09.2021/9840	Faaliyet
Vodafone Finansman A.Ş.	21.10.2021/9882	Faaliyet
İlke Varlık Yönetim A.Ş.	21.10.2021/9883	Faaliyet
Alfa Anadolu Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	21.10.2021/9880	Değerleme Yetkisi
Kale Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	21.10.2021/9881	Değerleme Yetkisi
Tera Yatırım Bankası A.Ş.	27.10.2021/9890	Kuruluş
Türk Ticaret Bankası A.Ş.	04.11.2021/9895	Faaliyet
Acar Taşınmaz Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	18.11.2021/9924	Değerleme Yetkisi
Ofisfinans Finansman A.Ş.	03.12.2021/9944	Kuruluş
Quick Finansman A.Ş.	10.12.2021/9980	Kuruluş

(*) Başvuru süreci devam eden Destek Yatırım Bankası Anonim Şirketine 04.02.2021 tarihli ve 9412 sayılı Kurul kararı ile kuruluş izni verilmiştir.

Diğer taraftan, 2 faktoring şirketinin faaliyet izinleri iptal edilirken; 1 değerlendirme kuruluşunun bankalara değerlendirme hizmeti verme yetkisi SPK kararına istinaden iptal edilmiştir.

Tablo 11: Faaliyet İzinleri ve Yetkileri İptal Edilen Kuruluşlar

Şirket Adı	Kurul Kararı Tarihi ve Sayısı	İptal Nedeni
Global Faktoring Hizmetleri A.Ş.	22.06.2021/9630	Kendi talebi
Pamuk Faktoring A.Ş.	12.08.2021/9734	Kendi talebi
DGD Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.	16.09.2021/9792	SPK Kararına istinaden

2021 yıl sonu itibarıyla Kuruma intikal etmiş ve halen değerlendirilmekte olan 26 adet izin ve yetkilendirme talebi bulunmaktadır. Bu başvurular,

- 3 adedi banka, 1 adedi finansman şirketi, 2 adedi varlık yönetim şirketi olmak üzere 6 adet kuruluş izni başvurusu,
- 1 adedi banka, 1 adedi finansman şirketi, 1 adedi varlık yönetim şirketi olmak üzere 3 adet faaliyet izni başvurusu,
- 1 adedi finansman şirketi, 1 adedi faktoring şirketi olmak üzere 2 adet hisse devri izin başvurusu,
- 1 adet değerlendirme şirketi yetkilendirme başvurusu,

- 6 adet tasarruf finansman şirketi intibak süreci başvurusu,
- 3 adet 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamında üye işyeri anlaşması başvurusu,
- 5 adet Derecelendirme Kuruluşlarının Yetkilendirilmesine ve Faaliyetlerine İlişkin Esaslar Hakkında Yönetmelik kapsamında kredi ve kurumsal yönetim derecelendirme faaliyetinde bulunmak için yapılan şirket başvurularından oluşmaktadır.

Tablo 12: Değerlendirilmekte Olan İzin ve Yetkilendirme Talepleri

Şirket Türü	İşlem Türü	Adet
Banka	Kuruluş	3
Banka	Faaliyet	1
Finansman şirketi	Kuruluş	1
Finansman şirketi	Faaliyet	1
Finansman şirketi	Hisse Devri	1
Faktoring şirketi	Hisse Devri	1
Tasarruf Finansman Şirketi	İntibak	6
Varlık yönetim şirketi	Kuruluş	2
Varlık yönetim şirketi	Faaliyet	1
Değerleme kuruluşu	Yetkilendirme	1
Derecelendirme	Faaliyet	5
Ödeme ve Elektronik Para	Üye İşyeri Anlaşması Yapan Kuruluş Faaliyet İzni	3

6.1.2. Hisse Devri, Birleşme ve Bölünme İzinleri

2021 yılında, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu ve 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu kapsamında yer alan kuruluşlarla ilgili olarak detayları aşağıda verilen Kurul kararları ile muhtelif hisse devirlerine ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde izin verilmiştir.

1. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 18.02.2021 tarihli ve 9423 sayılı kararı ile; Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Arena Faktoring A.Ş. (Şirket) ortaklarından Emre TEZMEN'in Şirket sermayesindeki payının %47,29'dan %53'e yükselmesine 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası çerçevesinde izin verilmesine karar verilmiştir.
2. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 18.03.2021 tarihli ve 9475 sayılı kararı ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, Hemenal Finansman A.Ş.'nin kurucusu ve yöneticisi olan Oyak Portföy Yönetimi Anonim Şirketi Dördüncü Girişim Sermayesi Yatırım Fonunun, Hemenal Finansman A.Ş.'nin sermayesinde %99,999 oranında pay edinmesine 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.
3. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 22.04.2021 tarihli ve 9530 sayılı kararı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla; Vdf Servis ve Ticaret A.Ş.'nin Volkswagen Doğuş Finansman A.Ş.'de %100 oranında pay edinmesine 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.
4. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 06.05.2021 tarihli ve 9554 sayılı kararı ile Arı Finansal Kiralama A.Ş.'nin (Şirket) hakim ortağı Ahmet ÇELİK'in Şirketteki %91,66'lık hisse payının tamamını 7 gerçek ve 4 tüzel kişiye devretmesi neticesinde Şirket kontrolünün el değiştirmesine ve Mustafa Sahir ÇELİK'in Şirkette %10'un üzerinde pay edinmesine sebebiyet veren hisse devirleri kapsamında;
- Halit Serhan ERCİVELEK'in Şirketteki payının %7,23046'dan %8,10'a, Selman ÇELİK'in payının %0,00286'dan %7,9'a, Merve ONARLI'nın payının %0,00286'dan %8'e, Fatih KIVANÇ'ın payının %1,10382'den %9,50'a yükseltmesine,
- Şirkette Mustafa Sahir ÇELİK'in %12 oranında, Zehra AKYÜZ'ün %8 oranında, Berrin ERCİVELEK'in %9 oranında, Prodek Mekan Tasarım A.Ş.'nin %9,5 oranında, Mikron-S Mik. Min. End. ve Tic. A.Ş.'nin %9,5 oranında, GYY Elektrik Üretim A.Ş.'nin %9,5 oranında ve İnterser Dış Tic. Servis ve Tur. İşl. A.Ş.'nin %9 oranında pay edinmesine
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nun 11 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.
5. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 21.05.2021 tarihli ve 9572 sayılı kararı ile İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin sermayesinde %64,18 pay sahibi olan Borsa İstanbul A.Ş.'nin sermayesinin %10'unu temsil eden payların QH Oil Investments LLC'ye devredilmesi neticesinde Kanunun 18 inci maddesi çerçevesinde yapılan izin başvurusunun; Kanunun 18 inci maddesinin altıncı fıkrası ile Bankaların İzne Tabi İşlemleri ve Dolaylı Pay Sahipliğine İlişkin Yönetmelik'in 11 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası çerçevesinde yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda uygun görülmesine karar verilmiştir.
6. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 21.05.2021 tarihli ve 9569 sayılı kararı ile; Şekerbank T.A.Ş. Personeli Munzam Sosyal Güvenlik ve Yardımlaşma Sandığı Vakfı'nın Şekerbank T.A.Ş.'deki doğrudan payının %33,30'dan %30,01'e düşmesine Kanunun 18 inci maddesi uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.
7. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 29.06.2021 tarihli ve 9640 sayılı kararı ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla; Şeker Yatırım Menkul Değerler A.Ş.'nin Şeker Finansal Kiralama A.Ş.'de (Şirket) %10 oranında A grubu imtiyazlı pay edinerek Şirket sermayesindeki payının %3'ten %13'e yükselmesine 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring, Finansman ve Tasarruf Finansman Şirketleri Kanunu'nun 11 inci maddesi uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.
8. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 09.09.2021 tarihli ve 9774 sayılı kararı ile;

UniCredit S.P.A.'nın Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'deki %20 oranındaki doğrudan payının %0'a gerilemesine Kanunun 18 inci maddesi uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 02.12.2021 tarihli ve 9942 sayılı kararı ile; Koç Holding A.Ş.'nin Yapı ve Kredi Bankası A.Ş.'deki (Banka) doğrudan pay oranının %9,02'den %27,02'ye ve dolaylı pay oranının %44,49'dan %62,49'a yükselmesine, Semahat S. Arsel'in Bankadaki dolaylı pay oranının %7,76'dan %10,62'ye yükselmesine Kanunun 18 inci maddesi uyarınca izin verilmesine karar verilmiştir.

6.1.3. Sınır Ötesi Faaliyet, Temsilcilik ve Şube Açılış İzinleri

2021 yılı içinde 1 bankaya yurt dışında temsilcilik açma, 1 bankaya da yurt içinde temsilcilik açma, 1 bankaya yurt dışında şube açma konusunda izin verilmiştir:

- Aktif Yatırım Bankası A.Ş.'nin Ruanda'da Temsilcilik Ofisi açmasına Kurulun 06.05.2021 tarihli ve 9559 sayılı Kararı ile izin verilmiştir.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 10.12.2021 tarih ve 9970 sayılı Kararı ile Barclays Bank PLC isimli kuruluşun Türkiye'de temsilcilik açması uygun görülmüştür.
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 21.01.2021 tarih ve 9388 sayılı Kararı ile Ziraat Katılım Bankası A.Ş.'nin Somali'de bir adet şube açmasına izin verilmiştir.
- State Bank of India Türkiye Temsilciliğinin kapanış işlemlerini tamamladığı 2021 yılı içerisinde Kuruma bildirilmiştir.

Tablo 13: Yurt Dışında İştirak Edinimleri / Şube / Temsilcilik Ofisi Açılışları

Banka Adı	Ülke-İşlem	Tarih / Sayı
Aktif Yatırım Bankası A.Ş.	Ruanda - Temsilcilik	06.05.2021 - 9559
Barclays Bank PLC	Temsilcilik	20.12.2021 - 9970
Ziraat Katılım Bankası A.Ş.	Somali - Şube	21.01.2021 - 9388

6.2. Değerlendirme ve Uygulama Faaliyetleri

Değerlendirme ve uygulama faaliyetleri kapsamında, kuruluşların mevzuata uyumlu biçimde faaliyet göstermelerini teminen;

- Yerinde denetim ve gözetim sonuçlarından elde edilen raporlar ile
- Banka ve banka dışı mali kuruluşlar ile bağımsız denetim şirketleri ve diğer kişi, kurum ve kuruluşlardan gelen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirilmektedir.

Değerlendirmeler sonucunda;

- Belirlenen tedbirler, ilgili kuruluşlara gerekli işlemlerin tesisi için iletilmekte; denetim ve gözetim faaliyetlerinde de dikkate alınmakta,
- Bankacılık Kanunu kapsamına giren kuruluşlar ve konular hakkında Kuruma ulaşan ihbar ve şikayetlere ilişkin ilgili mevzuat çerçevesinde gerekli idari işlemler tesis edilmektedir.

2021 yılında, yerinde denetim ve gözetim sonuçları ile ihbar ve şikayetlerin değerlendirilmesi sonucunda, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde izinsiz faaliyette bulunulması nedeniyle 20 adet, gerçeğe aykırı beyanda bulunmak ile ilgili olarak 1 adet, itibarın zedelenmesi ile ilgili olarak 36 adet, zimmet/sırların açıklanması ile ilgili olarak 67 adet, usulsüz muhasebeleştirme nedeniyle ilgili olarak 2 adet suç duyurusunda bulunulmuştur. 59 adet geçici imza yetkisi kaldırma işlemi yapılmıştır. 6 adet imza yetkisi de iade edilmiştir.

Ayrıca, 2021 yılı içinde bankalar hakkında 47, faktoring şirketleri hakkında 14, finansman şirketleri hakkında 2, finansal kiralama şirketleri hakkında 6, varlık yönetim şirketleri hakkında 11, değerlendirme kuruluşları hakkında 8 ve bağımsız denetim kuruluşları hakkında ise 7 adet idari para cezası uygulanmıştır.

7. FİNANSAL TÜKETİCİNİN KORUNMASI

Finansal istikrarın önemli bir parçası olarak kabul edilen finansal tüketicinin haklarının korunması ve bilinçlendirilmesi amacıyla 2021 yılında da Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığı tarafından muhtelif çalışmalarda bulunulmuş bunun yanı sıra şikayet ve başvuru takip süreci özenle yürütülmüştür.

Bireysel Bankacılık ürün ve hizmetlerinin gelişmesi ve yaygınlaşması, dijitalleşme ile birlikte erişimin kolaylaşmasına paralel olarak bankacılık sektörünün odağı gün geçtikçe bireysel kitle bankacılığına doğru kaymaktadır. Bu doğrultuda Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığınca hazırlanmış olan ve 17.06.2021 tarih ve 16686 sayılı Kurul Kararı ile kabul edilen Bireysel Bankacılık Analiz ve Derecelendirme Modeli (BAM) aracılığıyla, bankaların bireysel bankacılık ürün ve hizmetlerinin farklı parametreler ve Kurumun mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenmesi, trendin takip edilmesi ve derecelendirilmesi amaçlanmaktadır. Sektörde bireysel bankacılık alanında faaliyet gösteren bankaların bir denetim planına bağlı olarak denetim ekiplerince yerinde denetime tabi tutulmasının, bireysel bankacılık faaliyetlerinin müşteri haklarına uygun ve sektördeki adil rekabete hizmet edecek şekilde gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespit edilmesinin Kurumun sektördeki konumunu ve işlevselliğini artıracığı öngörülmektedir. Bu doğrultuda, Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığı meslek personelinden oluşan denetim ekipleri 2021 yılı içerisinde 2 bankada etki analizi çalışmalarını tamamlamış ve 01.09.2021 tarihi itibarıyla 5 bankada yerinde denetim faaliyetlerine başlamıştır. İlk somut çıktıların 2022 yılının ikinci çeyreğinde ortaya çıkması beklenmektedir.

Bilindiği gibi, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu başta olmak üzere, Kurumun mevzuat hükümlerini oluşturan diğer kanunlar ve ilgili alt düzenlemeler bankaların uymakla yükümlü olduğu kuralları oluşturmaktadır. Yine Kurum tarafından kuruluş birlikleri vasıtası ile bankalara iletilen talimatlar ve kurul kararları da yine bankaların iş ve işlemlerini düzenleyen temel yapı taşlarını oluşturmaktadır.

BAM ile Kurum mevzuat hükümlerine bankaların uyum durumları şikayet bazlı değil; tüm işlemler üzerinden değerlendirilecek olup, bu sayede aykırılıkların kaynağında önlenmesi planlanmaktadır. Toplu veriler üzerinden yapılacak tespitler sonucu hazırlanacak olan aykırılık raporları Kurumun caydırıcılık gücünü artıracak olup yapılacak analizler ile mevzuat aykırılıklarının kök nedenlerine ulaşılacaktır. Bankalara konu ile alakalı geri dönüşler yapılarak mevzuata uyum süreci hızlandırılacaktır.

Bireysel bankacılık verilerinin şikayet/ gelir gider yaratım mekanizmaları/ müşteri profili gibi alanlarda daha detaylı analiz edilmesi amacıyla uygun olarak ilave formlar tasarlanmış; bu sayede daha önce yapılmamış olan analizler, karşılaştırmalar/ değerlendirmeler yapılabilmesi ve sektörün trendi daha yakından ve anlık olarak takip edilebilmesi mümkün kılınmıştır. Bankalar Gözetim Sistemi Form Paketi'ne ilave olarak BVTS üzerinden alınacak veriler vasıtası ile bireysel bankacılık alanında faaliyet gösteren bankaların karlılık durumları, müşteri profilleri ve iş kolları analiz edilebilecek ve Kurumun bilgi birikimine katkı sağlanabilecektir.

Ayrıca, pandemi döneminde tüketicilerin finansal işlemlerini yoğunlukla bankaların Çağrı Merkezi kanalından gerçekleştirmiş olmaları sonucunda bankaların çağrı merkezlerinde yaşanan yoğunluktan dolayı tüketicilerin hak ve menfaatlerin gözetilmesi, bankaların çağrı merkezlerinin hizmet seviyesinin ölçülmesi ve hizmet kalitesinin belirlenmesi amacıyla 20.05.2020 tarihinde yürürlüğe giren "Banka Çağrı Merkezlerinin Hizmet Seviyesinin ve Kalitesinin Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik" kapsamında gerçekleştirilen yerinde denetim faaliyetlerine 2021 yılında da devam edilmiştir.

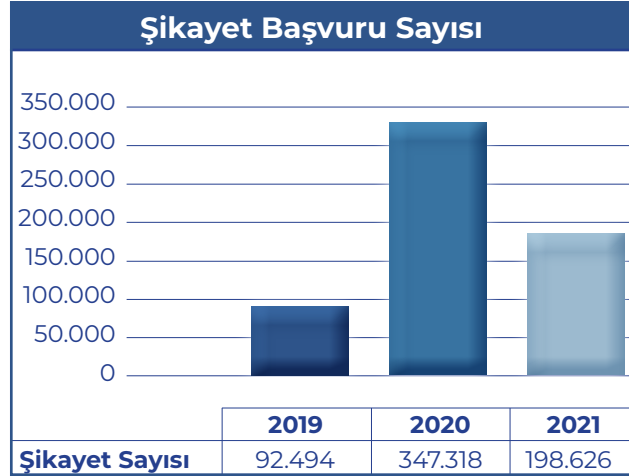
Bununla birlikte, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 80 inci maddesinin (j) bendi uyarınca TBB ve TKBB üyesi bankalar ile bireysel müşteriler arasındaki ihtilafların değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasını temin etmek üzere oluşturulan

Müşteri Şikayetleri Hakem Heyetlerine 2021 yılı içerisinde gerekli katılım ve katkılar sağlanmıştır.

Aynı zamanda, çeşitli kanallardan Kuruma ulaşan başvuru ve şikayetlerin tamamı öncelikle Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığına intikal etmekte olup, daire bünyesindeki Ön İnceleme Birimi tarafından ön değerlendirmeye tabi tutularak, diğer kurumları ya da kurumun diğer birimlerini ilgilendiren başvurular ilgili kurum, kuruluşlara ve Kurumun ilgili birimlerine yönlendirilmektedir.

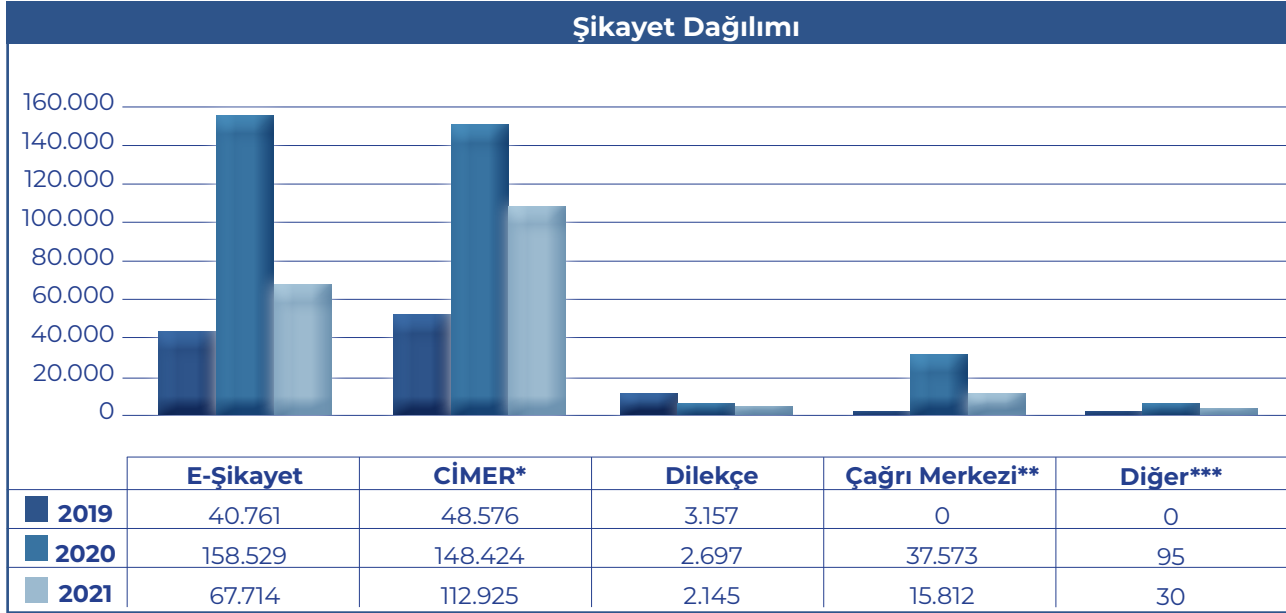
Başvuru yapılabilen kanallar üzerinden 2021 yılında ve daha önceki yıllarda Kuruma intikal etmiş olan toplam başvuru sayılarına aşağıdaki grafikte yer verilmiştir.

Grafik 1: Kuruma Ulaşan Başvuruların Yıl Bazında Görünümü

“Kuruma Ulaşan Başvuruların Yıl Bazında Görünümü” grafiği incelendiğinde, 2020 yılında ortaya çıkan Covid-19 salgınıyla birlikte Kuruma intikal eden başvuru sayılarında ciddi bir artış gerçekleşmiş ve özellikle Kamu Bankalarının ekonomiye destek vermek amacıyla sundukları 10.000 TL limitli destek kredilerine vatandaşlarımız tarafından yoğun bir talep gösterilmiş olması nedeniyle “10.000 TL Limitli Destek Kredisi” konulu başvuruların etkisiyle Kuruma yapılan başvurular 2020 yılında bir önceki yıla göre %275 oranında artarak 347.318 adede ulaşmış; 2021 yılında ise söz konusu kampanyanın süresinin bitmesi ile birlikte şikayet sayılarında %42,8 oranında düşüş gerçekleşmiş ve 2021 yılında toplamda 198.626 adet şikayet başvurusu yapılmıştır.

2021 yılında Kuruma intikal eden başvuru sayılarının başvuru yapılan kanala göre dağılımı aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

Grafik 2: Kuruma Ulaşan Başvuruların Kanal Bazında Dağılımı

*Bilgi Edinme ve BİMER kanalları kapatıldığı için bu veriler devam eden sistem olan CİMER verilerine eklenmiştir.

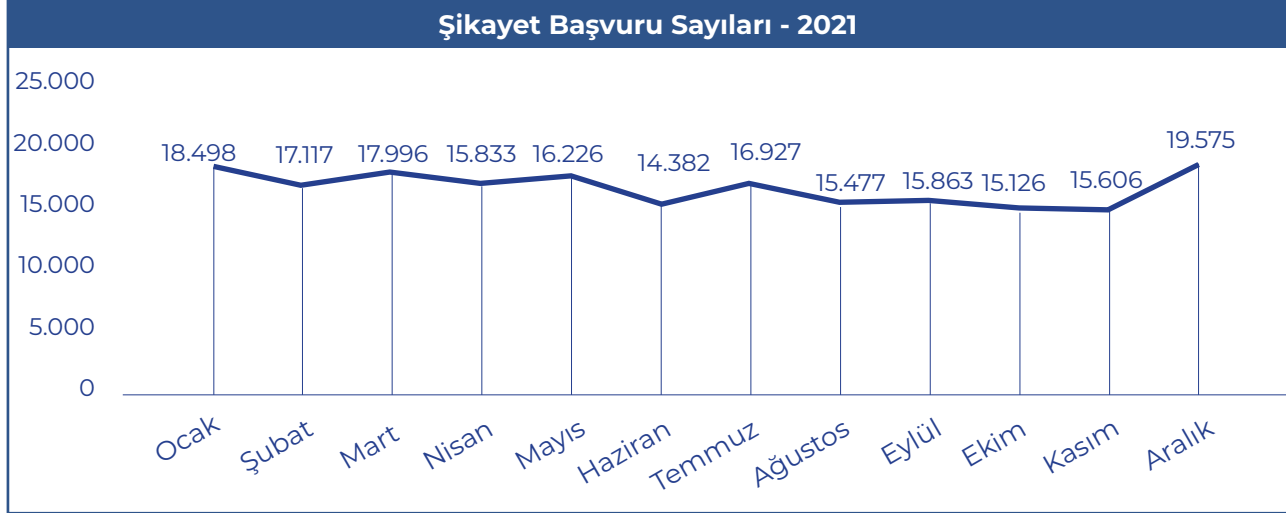
**2020 Nisan ayına kadar Çağrı Merkezi kanalından şikayet başvurusu kabul edilmediği için bu tarihten önceki dönemi kapsayan değerler çıkartılmıştır.

***Diğer kanalından yapılan başvurular E-şikayet sistemine Kurum personeli tarafından manuel girilen başvurulardan oluşmaktadır.

Kurumumuzun doğrudan iletişim kanalları olan e-şikayet, Dilekçe ve Çağrı Merkezi kanallarına 2021 yılında toplamda 85.671 adet başvuru ulaşmış olup ağırlıklı olarak E-şikayet ve Çağrı Merkezi kanallarının kullanıldığı gözlenmektedir. E-şikayet kanalından Kuruma ulaşan şikayet başvuruları 2020 yılına kıyasla %57,3 oranında düşüş göstererek 2021 yılında 67.714 adede gerilemiştir. 2020 yılı Nisan ayında şikayet başvurusu kabul etmeye başlayan Çağrı Merkezi kanalı üzerinden ise 2021 yılında Kuruma 15.812 adet şikayet başvurusu iletilmiştir.

2020 yılında en fazla şikayet başvurusu alınan kanal e-şikayet kanalı iken 2021 yılında en fazla şikayet başvurusu CİMER kanalından alınmış olup 2021 yılında toplamda 112.925 adet şikayet başvurusu CİMER kanalı üzerinden Kuruma iletilmiştir.

2021 yılında tüm kanallardan Kuruma intikal eden başvuru sayılarının 2021 yılı için ay bazında gösterimi aşağıdaki grafikte yer almaktadır.

Grafik 3: Kuruma Ulaşan Başvuruların 2021 Yılındaki Ay Bazlı Başvuru Sayıları

“Kuruma Ulaşan Başvuruların 2021 Yılındaki Ay Bazlı Başvuru Sayıları” grafiği incelendiğinde, şikayet sayılarında yıl içerisinde genel anlamda istikrarlı bir görüntü olduğu görülmekte olup 2021 yılında Kuruma ulaşan başvurularda Aralık ayı, gelen 19.575 adet başvuru ile en yüksek başvuru alınan ay olarak dikkat çekmektedir.

Şikayet konularının yıl bazında değişimi ise yandaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 14: Kuruma Ulaşan Başvuru Konularının 2020 Yılı Verileri İle Karşılaştırılması*

Konu	2020	2021
Banka ve Kredi Kartları	40.043	37.316
Bireysel Krediler	85.513	58.042
Mevduat/Katılım Fonu İşlemleri	25.112	28.089
Başka Kurumun/ Kuruluşun Görev Alanına Giren Başvurular	18.064	19.269
Ticari Kredi/Ürün	34.158	16.682
Alternatif Dağıtım Kanalları	7.624	13.595
İcraya İlişkin Sorunlar	3.495	5.091
Kredili Mevduat Hesabı İşlemleri	2.220	2.487
Kurumdan Bilgi/ Belge Talepleri	1.718	1.227
Kurumdan Tavsiye, Mütalaa Talepleri	975	1.203
Somut Talep İçermeyen Başvurular	3.935	1.907
Müşteri Sırrının İfşası	589	982
Banka Dışı Kuruluşlar	2.375	11.853
*Diğer Konular	121.497	883
Toplam	347.318	198.626

*2020 yılında Diğer Konular başlığı altında yer alan şikayet başvurularının büyük bir kısmı 10.000 TL Limitli Destek Kredisi konu başlıklı şikayetlerden oluşmaktadır.

"Kuruma Ulaşan Başvuru Konularının 2020 Yılı Verileri İle Karşılaştırılması" tablosu incelendiğinde, 2021 yılında Kuruma intikal eden toplam 198.626 adet şikayet başvurusunun %29,2'sinin Bireysel Krediler, %18,8'inin Banka ve Kredi Kartları ve %14,1'inin Mevduat/Katılım Fonu İşlemleri konu başlıklarında gelmiş olduğu görülmektedir. Toplam şikayet sayılarında bir önceki yıla göre düşüş olduğu gözlemlenmiş olsa da özellikle Banka Dışı Kuruluşlar, Alternatif Dağıtım Kanalları ve Müşteri Sırrının İfşası konulu şikayetlerin 2020 yılına göre ciddi ölçüde artış gösterdiği görülmektedir.

Bununla birlikte, Kurum Çağrı Merkezi'ne gelen arama sayıları ise önceki yıla göre %42,6 oranında azalmış ve 2021 yılında Kurum Çağrı Merkezi'ne toplamda 139.475 adet arama gelmiştir.

2021 yılında Kurum Çağrı Merkezi kanalı üzerinden ulaşan başvuruların 2020 yılına göre kıyaslandığı ay bazında dağılım aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 15: Kurum Çağrı Merkezi'ne Gelen Arama Sayılarının Ay Bazında Dağılımı

Tarih	Gelen Çağrı Sayısı	Cevaplanan Çağrı Sayısı	Sesli Yanıt Sisteminde Sonlandırılan Çağrı Sayısı	Cevaplanamayan Çağrı	Ortalama Görüşme Süresi (sn)	Ulaşılabilirlik Seviyesi	Karşılama Oranı (AR)	Hizmet Seviyesi SL (30 sn)
Ocak	7.336	3.253	4.076	7	252	100%	100%	99%
Şubat	8.924	3.198	5.716	10	252	100%	100%	99%
Mart	8.593	3.982	4.607	4	269	100%	100%	99%
Nisan	7.404	3.145	4.255	4	254	100%	100%	99%
Mayıs	5.233	3.032	2.197	4	260	100%	100%	99%
Haziran	6.771	4.233	2.524	14	246	100%	99%	98%
Temmuz	42.012	16.419	25.341	252	192	99%	99%	90%
Ağustos	17.791	6.703	11.056	32	207	100%	100%	98%
Eylül	13.045	5.643	7.365	37	222	100%	99%	96%
Ekim	6.922	4.627	2.273	22	245	100%	100%	96%
Kasım	6.884	4.672	2.194	18	242	100%	100%	98%
Aralık	8.560	6.081	2.439	40	238	100%	99%	92%
TOPLAM	139.475	64.988	74.043	444	240	100%	98%	95%

"Kurum Çağrı Merkezi'ne Gelen Arama Sayılarının Ay Bazında Dağılımı" tablosu incelendiğinde, 2021 yılında Kurum Çağrı Merkezi'ne toplamda 139.475 çağrı iletiliği; 64.988 çağrının cevaplandığı ve 444 çağrının ise cevaplanamamış olduğu görülmektedir. 2020 yılına göre gelen çağrı sayısı %34,4, cevaplanan çağrı sayısı ise %42,6 azalmıştır. 2021 yılı Temmuz ayı başında 21 Tasarruf Finansman Şirketi hakkında tasfiye kararı yayınlanması sonrasında Temmuz ayı ve sonraki aylarda Çağrı Merkezi'ne gelen arama sayılarında yoğun bir artış olduğu görülmektedir.

2021 yılında bireysel nitelikte ürün ve hizmetlerle ilgili; ihbar, şikayet, başvurular ile adli makamlarca Kuruma ulaştırılan inceleme talepleri Finansal Tüketici İlişkileri Daire Başkanlığı tarafından denetime konu edilmiştir. Denetim faaliyetleri kapsamında 2021 yılında 247 adet rapor hazırlanmış, 200 adet müzekkere Kurul gündemine alınmış ve yapılan denetimler neticesinde 200 adet Kurul Kararı alınmıştır. Bahse konu Kurul Kararları ile 6 kişinin imza yetkisi kaldırılmış ve toplamda bankalara 61.126.869 TL idari para cezası uygulanmıştır.

8. YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ

Yönetim bilgi sistemleri faaliyetleri, Kurum faaliyetlerine yönelik bilginin sistematik bir şekilde elde edilmesi, değerlendirilmesi, analiz edilmesi ve ihtiyaç duyan kullanıcıya zamanında, doğru, güncel ve anlaşılabilir nitelikte aktarılmasını içermektedir.

8.1. Veri ve Sistem Yönetimi

Veri ve sistem yönetimi faaliyetleri kapsamında Kurum fonksiyonlarını destekleyen uygulama ve araçların etkinliği ve çeşitliliği artırılmıştır.

Veri alım süreci kapsamında, bankalar, finansal kiralama, faktoring, finansman, varlık yönetim şirketleri ve yabancı bankaların Türkiye’de kurulu temsilciliklerinden günlük, haftalık, aylık, 3 aylık, 6 aylık ve yıllık dönemlerde toplam 234 çeşit form alınmaktadır.

Ekonomi üst yönetiminin talebi doğrultusunda hızlı veri alımına yönelik çalışmalar yoğunluk kazanmış ve ilgili güne ait seçilmiş veri setlerinden oluşan raporlamaların gün sonunda alınmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışmalar neticesinde 2020 başından itibaren alımına başlanan bu nitelikteki veri setlerinin alımına devam edilmektedir.

Veri kalitesinin artırılması amacıyla, Bankacılık Veri Transfer Sistemi (BVTs) aracılığıyla alınan formların/ verilerin meta verisinin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

İlgili mevzuat güncellemeleri uyarınca raporlama setinin tamamı gözden geçirilmiş 4 adet yeni gözetim formu oluşturulmuş ve 36 adet gözetim formunun şablon ve açıklamalarında değişiklik yapılmıştır.

Raporlanan formlardaki bilgi tutarlılığının sağlanması amacıyla kontrol kalemleri oluşturulmakta ve gerek form güncellemeleri gerekse kalite süreci kapsamında çapraz kontrol seti gözden geçirilmektedir. Kontrollerden geçen dönemsel raporlarda yapılan değişiklikler, veri kalitesinin artırılması amacıyla Kurum bilgisi dahilinde gerçekleştirilmektedir. Bu amaçla oluşturulan ve kilit uygulaması olarak adlandırılan uygulama kanalıyla ilgili tarafların bilgi güncelleme işlemlerinin yapılması sağlanmaktadır. 2021 yılı içerisinde faaliyete başlayan

kuruluşların BVTs’ye tanımlamaları yapılarak periyodik raporlamaları Kuruma göndermeleri sağlanmıştır.

Bültenler (Bankacılık Sektörü Verileri): Resmi istatistiklerin üretimine ve yayımına ilişkin temel ilkeler ile standartları belirlemek, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan alanlarda güncel, güvenilir, zamanlı, şeffaf ve tarafsız veri üretilmesini sağlamak amacıyla TÜİK koordinasyonunda 5’er yıllık dönemler için hazırlanmakta olan Resmi İstatistik Programı’nın 2022-2026 yıllarını kapsayacak IV. Dönem hazırlık çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

Kullanıcı ihtiyaçlarının daha iyi karşılanması ve kullanım kolaylığı sağlamak amacıyla bültenlere ilişkin sık sorulan sorular hazırlanarak web sitesine eklenmiştir.

Kamuoyunun aydınlatılmasına yönelik olarak, bankacılık sektörüne ait günlük dönemde başlıca bilanço kalemleri, haftalık bazda kredi mevduat ve bilanço dışı yükümlülüklerle ilişkin detaylı bilgiler, aylık bazda ise bankacılık sektörünün temel mali tablolarına, kredi portföyüne, mevduat dağılım ve türlerine, bilanço dışı yükümlülüklerle likidite, sermaye yeterliliği ve yabancı para pozisyonuna ilişkin bilgiler kamuoyunun paylaşımına sunulmaktadır. 3 aylık dönemde “İllere Göre Seçilmiş Bankacılık Sektörü Verileri (FinTürk)”, yayımlanan verilerin grafik ve tablo bazlı anlaşılabilirlik ve okunabilirliğinin sağlanması amacıyla “Temel Bankacılık Göstergeleri” ve aylık dönemde finansal kiralama, faktoring ve finansman şirketleri temel mali tabloları ile alacaklarına ilişkin bilgileri içeren finansal kiralama, faktoring ve finansal şirket bülteni yayımlanmaktadır. Ayrıca 2021 yılı itibarı ile, 3 aylık dönemde varlık yönetim şirketi bülteni yayımlanmaya başlamıştır.

Faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketlerine ilişkin 3’er aylık dönemlerde yayımlanmak üzere “Faktoring, finansal kiralama ve finansman şirketleri Temel Göstergeler Raporu”na ilişkin hazırlık süreci devam etmekte olup, yayımlanmakta olan “Temel Bankacılık Göstergeleri” raporunun ilave görseller ile güncelleme çalışmaları devam etmektedir.

Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamındaki istatistiklerin kalite ilkelerine uygun olarak üretilmesini sağlamak, ulusal kalite ilkeleri ve göstergelerine ilişkin farkındalık yaratmak ve

istatistiklerde iyileştirme alanlarını tespit etmek amacıyla "Resmi İstatistiklerde Ulusal Kalite İlke ve Standartları" doğrultusunda TÜİK tarafından resmi istatistiklerin kalite değerlendirmesinin yapılarak Kalite Logosu ile etiketlenmesi çalışması kapsamında; Aylık Bankacılık Sektörü Verilerinin, Haftalık Bankacılık Sektörü Verilerinin, İllere Göre Seçilmiş Bankacılık Sektörü Verileri ile Faktoring Finansal Kiralama ve Finansman Şirketleri Sektörlerinin Verilerinin kalite değerlendirmelerine ilişkin süreç tamamlanmış olup, Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) Resmi İstatistik Kalite Belgesi alınmıştır.

Resmi İstatistik Programı'nda yer alan ve Kurumun sorumluluğunda üretilen istatistiklerin yıl içerisinde hangi tarihlerde ve ne şekilde yayımlanacağını gösteren "Ulusal Veri Yayımlama Takvimi" 2022 yılı verileri ile güncellenmiş ve Kurum internet sitesinde yayımlanmıştır.

Diğer Kurum ve Kuruluşlarla Karşılıklı Bilgi Paylaşımına Yönelik Çalışmalar: Diğer kurum ve kuruluşlar ile mevzuat ve ikili anlaşmalar çerçevesinde gerçekleştirilen veri paylaşımına yönelik yeni taleplerin karşılanması, ilgili sistemlerin bakımı ve idamesine ilişkin faaliyetlere 2021 yılı içerisinde de devam edilmiş olup veri paylaşımlarının süreklilik içerisinde devam etmesine ilişkin geliştirmeler yapılmıştır.

Yurt içi ve yurt dışı kurumlar ve kamuoyu ile bilgi paylaşımı, ISO 27001 kapsamında verinin gizlilik, bütünlük ve erişilebilirlik ilkeleri çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda kurumlar arasında eşgüdüm ve iş birliğinin sağlanması amacıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı ile mevcut protokoller çerçevesinde kurumlar arası düzenli bilgi paylaşımı sağlanmaktadır.

Ticaret Bakanlığı, TÜİK ve Gelir İdaresi Başkanlığı ile veri paylaşımına ilişkin iş birliğinin güçlendirilmesini, karşılıklı bilgi ihtiyacının tespit edilerek istatistik üretim süreçlerinde idari kayıtların daha etkin kullanılabilmesini ve veri aktarımının güvenli ortamda yapılmasını sağlamaya yönelik olarak bilgi paylaşımı ile ilgili esasların belirlenmesi amacıyla imzalanan protokol kapsamında veri alışverişi yapılmaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumunun (TÜİK) kamuoyu ile paylaştığı istatistikleri içeren Merkezi Dağıtım Sistemi (MEDAS) vasıtasıyla alınan verilerin Kurum içi kullanıma açılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüştür. Ayrıca, BDDK ile TÜİK arasında bilgi paylaşımı düzenli olarak yapılmaktadır.

2020 yılı içerisinde Ticaret Bakanlığı ile imzalanan bilgi paylaşım protokolü kapsamında, Kurumlar arası iş birliğinin güçlendirilerek Kurumun istatistik üretim süreçlerinde idari kayıtların daha etkin kullanılabilmesi amacıyla Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'nde yer alan bilgilere erişim sağlanmaya devam edilmiştir.

2020 yılı içerisinde Merkezi Kayıt Kuruluşu ile "e-VEDO Elektronik Veri Deposu Projesi" kapsamında imzalanan protokol uyarınca e-VEDO Platformu aracılığıyla raporlanan verilerin güvenli bir şekilde yol ve yöntem belirlenerek paylaşımına ilişkin sistemsel çalışmalar devam etmektedir.

2021 yılı içerisinde, Vatandaşların, mirasçısı oldukları kişilere ait hangi bankalarda tasarruf mevduatı niteliğinde mevduat ve katılım fonu hesabı bulunduğu bilgisini sorgulayabilmelerine yönelik e-Devlet Kapısı'na özel olarak "Murise Ait Mevduat / Katılım Fonu Hesabı Bulunan Banka Sorgulama" isimli hizmetin geliştirilmesi ve bu amaçla Türksat Uydu Haberleşme Kablo TV ve İşletme A.Ş. ile protokol imzalanmasına ilişkin çalışmalar yürütülerek 2021 yılı sonu itibarıyla hizmet kullanıma hazır hale getirilmiştir. Ayrıca, vatandaşlara kendilerinin veya mirasçısı oldukları kişilerin hangi bankalarda kiralık kasalarının olduğu bilgisini e-Devlet Kapısı üzerinden sunulabilmesine yönelik çalışmalar yürütülmüştür.

5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'nun muhtelif maddelerinde yer alan hükümler uyarınca; görev alanıyla ilgili olarak faaliyet gösteren ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde periyodik bilgi paylaşımı kapsamında 2020 yılında Kurum ile T.C. Cumhurbaşkanlığı Finans Ofisi Başkanlığı arasında imzalanan veri paylaşım protokolü kapsamında düzenli veri paylaşımı sürdürülmüştür.

Gerek veri kalitesinin artırılması gerek veri paylaşım süreçlerinin hızlandırılması ve elektronik ortamda veri alışverişinin gerçekleştirilmesini teminen yeni protokoller yapılmakta ve ihtiyaca göre mevcut protokoller güncellenmektedir. Bu kapsamda, 2021 yılında MASAK ile Kurum arasında daha önceden imzalanmış olan bilgi paylaşımına dair protokol

güncellenerek eskisi sonlandırılmış ve Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı ile Kurum arasında veri aktarımına dair yeni protokol imzalanmıştır.

Kurum sorumluluğunda e-Devlet Kapısından sunulmakta olan mevduat veya katılım fonu hesabı bulunan banka bilgisinin, T.C. Adalet Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki adli işlemler ve yargılama faaliyetlerine yönelik iş ve işlemlerde kullanılmasını sağlamak üzere, T.C. Adalet Bakanlığı ile bilgi paylaşımı protokolü imzalanarak bilgi paylaşımına başlanmıştır.

Kurum, 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'nun muhtelif maddelerinde yer alan hükümler uyarınca; görev alanıyla ilgili olarak faaliyet gösteren ilgili kurum ve kuruluşlarla iş birliği içinde periyodik bilgi paylaşımının yanı sıra kuruluşlardan gelen diğer bilgi taleplerini de karşılamıştır. Bu kapsamda, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının İlçelerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması Araştırması (İlçe SEGE) çalışmasına ilçe bazında veri sağlamak suretiyle katkı sağlanmıştır. Diğer taraftan, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Kurum arasında gerçekleştirilmesi planlanan protokole ilişkin çalışmalar devam etmektedir.

2021 yılı içerisinde, Finansal Sektör Değerlendirme Programı (FSAP) kapsamında IMF-WB Heyetince hazırlanan bilgi isteme dokümanlarına ilişkin istenilen veri ve bilgi setinin hazırlanması çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

T.C. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığınca; kamu, kurum ve kuruluşlarının bilgi sistemlerindeki entegrasyon zorlukları, mükerrer ve çelişen verilerin olması, bilişim sistemlerinde dil birliğinin sağlanamaması ve veri sahipliğinin belli olmaması gibi birçok sorunu çözmek amacıyla Ulusal Veri Sözlüğü çalışmaları başlatılmış ve Kurumca söz konusu çalışmalar kapsamındaki çalışmalara iştirak edilmektedir.

İçişleri Bakanlığı ile bankaların yurt içi şube bilgilerinin paylaşımına devam edilmiştir.

BDDK İş Zekası (BİZ): BDDK İş Zekası Uygulamasının yeni sürümüne geçilerek kurum çalışanlarının hizmetine açılması sonrasında, kullanıcılara ileri analitik, ileri veri görselleştirme, gösterge tabloları, sorgu, anlık raporlama, analiz ve formatlı raporlama ile birlikte daha birçok konuda destek vermesi sağlanmıştır.

Bankalar ile diğer kuruluşlarca Kurum veri tabanına aktarılmakta olan periyodik nitelikteki verilerin anlamlı ve kullanılabilir bilgiye çevrilerek istenilen bilgiye hızlı ulaşımı sağlayarak analiz yapmaya yardımcı yazılım aracını ve bileşenlerini ifade eden BDDK İş Zekasının (BİZ) kullanılmasına ilişkin Kurum içi eğitimler gerçekleştirilmiştir.

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS): Kurum personelinden gelen talepler doğrultusunda EBYS'de gerçekleştirilen iyileştirme/geliştirme çalışmalarına 2021 yılında da devam edilmiştir. Sistem altyapısı geliştirilmiş, uygulama ara yüzünde kullanıcılara kullanım kolaylığı sağlayan iyileştirmeler yapılmıştır. EYP 2.0 geçişi tamamlanmıştır. 2021 yılı başından itibaren uygulanmaya konan Resmi Yazışma Usul ve Esasları Yönetmeliği kapsamında Elektronik Mühür ve Kurumsal Şifreleme sertifikaları temin edilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır. İhtiyaç görülen alanlarda iyileştirmeler yapılmaya devam edilecektir.

Kurum İnternet Sitesi: Mevcut altyapıya uygun olacak şekilde, Kurum web sitesi ve buna ait olan içerik yönetim sisteminin geliştirilmesi tamamlanarak kullanıma alınmıştır. Bu kapsamda gerek Kurum içi ihtiyaçlar gerekse gelişen teknolojiye uyumlu, gelişmeye ve genişlemeye açık modern tasarım prensiplerine uygun olacak şekilde iyileştirme çalışmalarına devam edilmektedir.

Kurum İnternet Sitesi: Kurum ihtiyaçları doğrultusunda yenileme çalışmalarına devam edilmiştir. Esnek altyapısı sayesinde değişikliklerin kolay bir şekilde entegre edilebildiği intranet sitesinde Kurum çalışanlarına en iyi şekilde hizmet verebilmek için ara yüzlerde ve fonksiyonellikte gerekli görülen iyileştirmeler yapılmıştır. Kurum internet sitesi ve bilgi güvenliği uygulamaları ile entegrasyonu sağlanmıştır. Kurum içi diğer uygulamaların intranet sitesi ile uyumlu çalışmaları için dönüşümlere devam edilmiştir. Intranet sitesi ve buradan erişilen uygulamalara ilişkin erişim bilgilerinin raporlanabilmesi için gerekli alt yapı oluşturulmuştur.

E-Şikayet Uygulaması: Kurum tarafından gerekli görülen iyileştirmeler ve ilgili kuruluşlarca talep edilen ek geliştirmeler gerçekleştirilmiştir. Sistem ile ilgili geliştirme ve iyileştirme çalışmalarına gelişen teknolojiyle uyumlu olarak devam edilmiştir. E-Devlet entegrasyonu sürecine ilişkin kullanım kolaylığı ve fonksiyonelliği artırıcı nitelikte geliştirmeler tamamlanmış olup, testlerin tamamlanması

sonrasında 2022 yılı içerisinde uygulamaya alınması planlanmaktadır.

Bağımsız Denetim Takip Sistemi (BADES): Kurum içi ve kurum dışı kullanıcıların ihtiyaçları doğrultusunda bakım ve iyileştirme çalışmaları yapılmıştır. Değişen teknolojiye uygun yeni ve gelişmiş ihtiyaçları karşılayan mevcut BADES üzerinde gerekli güncellemeler gerçekleştirilmiştir.

Bilişim Altyapı Uygulamaları: Kurum içi ve Kurum dışı kullanımdaki uygulama alt yapılarını geliştirerek daha etkili, verimli ve güncel teknoloji ile uyumlu olmasını sağlayacak alt yapı iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

İnsan Kaynakları Sınav Uygulaması: E-devlet platformunda sunulan kariyer kapısı hizmetine entegre olunmuştur.

Destek Hizmetleri Uygulamaları: Kurum intranet altyapısı üzerinden çalışan ve ilgili birimlerce kullanılan uygulamaya, 2021 yılı içerisinde gelen talepler kapsamında yeni modüller eklenmiş gerekli iyileştirme çalışmaları yapılmıştır.

BDDK Raporlama Sistemi (BRS) Teknik Destek: BRS destek e-posta adresine gelen veya kuruluşların doğrudan telefon ile iletmekte olduğu sorunlara ilişkin gerek teknik destek gerekse iş tarafı ile ilgili hususların takibi sağlanmaktadır. Bu dönemde BVTS üzerinden raporlama yapan kuruluşların karşılaştığı sorunlara ilişkin yaklaşık 7.000 adet e-posta bildirimi alınmış; anlık takip edilen bu gönderilere ilişkin çözümler gerçekleştirilmiştir.

Raporlama Setleri Uygulaması: Kurum denetim ve gözetimine tabi kuruluşlardan BDDK Veri Transfer Sistemi (BVTS) aracılığıyla periyodik olarak alınan formların açıklama ve şablonları ile formlar hakkında genel bilgilerin sunulması amacıyla geliştirilmiştir. İlgili birimlerin görüşleri ve talepleri doğrultusunda, uygulama üzerinde gerekli görülen iyileştirmelere 2021 yılında devam edilmiş BDDK İş Zekası ile geliştirilen "Konu Bazlı Raporlar" eklenmiştir.

BVTS kapsamında temin edilen formların kuruluş türü, gönderim sıklığı, içerik ve diğer boyutları ile tasnifini sağlamak ve bu çalışmadan elde edilen bilgileri bir uygulama üzerinden ilgili personele sunmak amacıyla geliştirilmiştir. İlgili birimlerin görüşleri ve talepleri doğrultusunda, uygulama

üzerinde gerekli görülen iyileştirmelere 2021 yılında devam edilmiştir.

Diğer Kamu Kurumlarından Alınan Servislerin Tek Çatı Altında Toplanması Çalışması: Kurumun erişimine açılan diğer kamu kurumları tarafından verilen ve taraflar arasında imzalanan protokoller çerçevesinde erişilen servislerin, Kurum içerisinde geliştirilen uygulamalara entegrasyonu, erişim güvenliğinin sağlanması, erişimlerin izlenmesi ve kimlik doğrulama yöntemlerinin sağlıklı yapılabilmesi için, Kurum dışındaki bütün servislere erişecek ara bir web servis ve bununla ilişkili izleme ve yönetim uygulamaları geliştirilmesine başlanmıştır.

Sunucu Topolojisinde İyileştirme Çalışmaları: Gizlilik, bütünlük, erişilebilirlik prensipleri doğrultusunda sunucu topolojisinde yenileme ve iyileştirme çalışmaları yapılmaktadır. Kurumun artan ihtiyaçları nedeniyle, mevcut kaynaklardan maksimum fayda sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda sistem kaynaklarının optimum kullanımı için gerekli çalışmalar yürütülmüştür.

BVTS Yenileme Çalışması: Bankacılık Veri Transfer Sisteminin sunduğu hizmetleri yeni teknolojiler kullanılarak sunacak ve mevcut sistemin destekleyemediği özellikleri ekleyerek bankalar ve diğer kuruluşlardan alınan raporlama setlerinin gönderim, hata düzeltme, güncelleme vb. süreçlerinin azami ölçüde otomatik sistemler aracılığı ile yapılması için yeniden geliştirme çalışmalarına başlanmıştır.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü ve Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi ile Koordinasyon: Bilinen ve yeni ortaya çıkan siber saldırılara karşı alınması gereken güvenlik önlemleri kapsamında, Hazine ve Maliye Bakanlığı Bilgi Teknolojileri Genel Müdürlüğü ve Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi (USOM) ile uyum içerisinde Kurum bilgi sistemlerinde yer alan güvenlik cihazları üzerinde gerekli tanımlamalar yapılarak etkin koruma sağlanmıştır.

ISO 27001 Standardı BCYS'nin (Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi) İşletilmesi: 2021 yılı içerisinde Türk Standartları Enstitüsü tarafından gerçekleştirilen ISO 27001 kontrol denetimi başarılı bir şekilde tamamlanmış olup ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi sertifikasının kullanımı devam etmektedir.

Pandemi Kapsamında Kamu Çalışanlarına Yönelik

Alınan Tedbirler: Covid-19 kapsamında kamu çalışanlarına yönelik alınan tedbirler çerçevesinde, Kurum çalışanlarının uzaktan çalışabilmesi için tesis edilen teknolojik altyapının bakım ve idamesi sağlanmış olup personelin uzaktan erişim sertifikaları güncellenmiştir.

Kurum çalışanlarının uzaktan görüşmelerini gerçekleştirebileceği video konferans uygulaması ihtiyacını karşılamak amacıyla toplantı, eğitim ve webinar modüllerini içeren yazılımın kullanıcı kapasitesi artırılmıştır.

Bilişim Sistemlerde Yapılan İyileştirmeler: Kurum bünyesinde kullanılmakta olan anahtarlama cihazlarının ve toplantı odalarında konumlanan video konferans cihazlarının yıllık bakım destek anlaşmaları yapılmıştır. Böylelikle bu cihazların periyodik bakımları ve güvenlik güncellemeleri düzenli olarak gerçekleştirilmektedir.

Kurum bilgi sistemlerinin temel güvenlik bileşeni olan güvenlik duvarı ve bileşenlerinin lisans güncellemesi ve bakım destek işlemleri gerçekleştirilerek, Kurum bilişim sistemlerinin yedekleme süreçlerinde güncelleme ve iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Kullanıcı bilgisayarlarındaki işletim sistemi versiyonu yükseltilerek en güncel duruma getirilmiştir. USOM ve Hazine ve Maliye Bakanlığından gelen direktifler doğrultusunda sıfır gün saldırılarına yönelik önlemler alınarak gerekli sistemsel güncellemeler yapılmıştır. Bilişim sistemlerine ait periyodik donanım envanter çalışmaları yapılarak, donanımlardaki mevcut durum tespit edilmiş ve donanım yedekliliği için çalışmalar yapılmıştır. Sunucu bilgisayarlarda güvenlik riskine karşı donanımsal yazılım güncellemeleri yapılmıştır.

9. SÜRDÜRÜLEBİLİR BANKACILIK

Başta iklim değişikliği olmak üzere her geçen gün daha fazla hissedilmekte olan çevresel ve sosyal sorunlar bireyler ve organizasyonlar açısından zarar doğrucu etkiler yaratmaktadır. Finans sektörü de bir yandan söz konusu sorunlardan kaynaklanan önemli risk ve fırsatlarla karşı karşıya iken bir yandan da finansör sıfatıyla çevresel ve sosyal sorunların çözümüne yönelik yönlendirici ve teşvik edici bir rol oynamaktadır.

Finansal kuruluşların maruz kaldığı riskler fiziksel riskler ve geçiş riskleri olarak 2 şekilde ortaya çıkmaktadır. Fiziksel riskler aşırı iklim olaylarının finansal kuruluşların fiziksel varlıkları, hizmet akışları ve tedarik zincirleri üzerinde doğrudan etkileri şeklinde belirebildiği gibi müşteriler ve yatırımcılar üzerinde oluşan etkiler üzerinden dolaylı şekilde de sonuçlar yaratabilmektedir. Ayrıca, başta düşük karbon ekonomisine geçiş olmak üzere, bu fiziksel riskleri önlemek ya da azaltmak amacıyla hayata geçirilen düzenleme ve politikaların da finansal sektör üzerinde geçiş riskleri olarak adlandırılan önemli etkiler yaratma potansiyeli taşıdığı görülmektedir.

Diğer yandan, özellikle sürdürülebilir ve yeşil bir ekonomiye geçiş finans sektörü için aynı zamanda önemli fırsatları da beraberinde getirmektedir. Bunların başında sürdürülebilir bir ekonomiye geçiş için gerekli yatırımların ortaya çıkardığı büyük miktardaki ilave finansman ihtiyacı gelmektedir. Finansman talebindeki artışa paralel olarak, sürdürülebilirlik temalı uluslararası fonlar, başta karbon emisyon piyasası olmak üzere ortaya çıkmakta olan yeni pazar, ürün ve araçlar, çevresel ve sosyal duyarlılığa sahip kesimlere yönelik tasarlanacak özel ürünler sayesinde erişilebilecek ilave fon ve likidite imkanları, kamu tarafından sağlanabilecek olası teşvikler ve destekler de finansal sektörün bu süreçte dikkate alması ve değerlendirmesi gereken fırsatlar arasında yer almaktadır.

Bu süreçte, özellikle Türk bankacılık sektörünün, karşı karşıya bulunduğu risk ve fırsatları etkili şekilde değerlendirebilmek amacıyla ve sahip olduğu toplumsal sorumluluk bilincinin ve uluslararası entegrasyonun bir gereği olarak 2000'li yıllardan itibaren çevresel ve sosyal sürdürülebilirlik alanında farkındalık geliştirdiği, strateji ve politikalar belirlediği, kapasite oluşturduğu ve iyi uygulama örnekleri sergilediği gözlenmektedir. Bu çerçevede:

- 2014 yılında Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından "Bankacılık Sektörü İçin Sürdürülebilirlik Kılavuzu" yayımlanmıştır. Söz konusu Kılavuz 2021 yılı Mart ayında güncellenmiştir.
- 2014 yılında Borsa İstanbul (BIST) tarafından "BIST Sürdürülebilirlik Endeksi" oluşturulmuştur. Halihazırda Endeks kapsamında sektör payları toplamı %63'ü bulan 9 banka yer almaktadır.
- 2016 yılında Türkiye'de yerleşik bankalarca uluslararası standartlarda ilk yeşil tahvil ihracı gerçekleştirilmiş olup bugüne kadar gerçekleştirilmiş yeşil/sosyal/sürdürülebilir tahvil/sukuk ihraçlarının toplamı 4 milyar ABD dolarına ulaşmıştır.
- 2017 yılında UN Global Compact üyesi 8 banka tarafından "Global Compact Türkiye Sürdürülebilir Finansman Bildirgesi" imzalanmıştır.
- 2017 yılından bu yana 5 banka Finansal İstikrar Kurulu (FSB) İklimle Bağlantılı Finansal Açıklamalar Görev Gücü (TCFD) tavsiyelerinin destekleyicileri arasına katılmıştır.
- 2020 yılından bu yana 8 banka finansal ve sürdürülebilirliğe ilişkin bakış açılarını bir arada içeren entegre rapor yayınlamaktadır.
- 2021 yılında TCFD tavsiyeleri doğrultusunda ilk bağımsız "İklim Riskleri Raporu" yayınlanmıştır.
- 2021 yılında bankalarca ilk kez sürdürülebilir sermaye benzeri kira sertifikası ve ortaklığa dayalı yeşil kira sertifikası ihraçları gerçekleştirilmiştir.
- Sektör payı %62'yi bulan 15 banka tarafından proje ve müşteri özelinde risk değerlendirmesi yapmak üzere çevresel ve sosyal risk değerlendirme sistemleri oluşturulmuştur.
- Özellikle büyük ölçekli bankalar başta olmak üzere bazı bankalarca iklim risklerine yönelik olarak skorlama, ısı haritası, stres testi, senaryo analizi gibi portföy düzeyinde analizler yapılmakta ya da bu yönde kapasite oluşturulmaya çalışılmaktadır.
- Türk bankacılık sektörü tarafından iklim değişikliği ile mücadelede kritik öneme sahip olan yenilenebilir enerji konusunda hatırı sayılır ölçüde finansman sağlanmış olup 2021 yılı Eylül ayı itibarıyla yenilenebilir enerjiye sağlanan toplam nakdi finansman bakiyesi 200 milyar TL'ye (22,6 milyar ABD doları) ulaşmıştır.

Sektördeki bu çabaların yanı sıra BDDK tarafından da sürdürülebilirlik alanında farkındalığı, bilgi birikimini ve kurumsal kapasiteyi artırmaya yönelik yönlendirici ve teşvik edici bazı adımlar atılmıştır. Bu kapsamda:

- 2015 yılında IFC “Sürdürülebilir Bankacılık ve Finans Ağı”na (SBFN) üyelik tesis edilmiştir.
- 2018 yılında “Türk Bankacılık Sektörü Sürdürülebilirlik Araştırması” gerçekleştirilmiştir.
- 2019 yılında enerji performansı yüksek konut finansmanını artırmak amacıyla söz konusu krediler için kredi-değer oranı yükseltilmiştir.
- 2020 yılında Basel Bankacılık Denetim Komitesi “İklimle Bağlantılı Finansal Riskler Görev Gücü”ne (TCFR) üye olunmuştur.
- 2021 yılında “Kredi Tahsis ve İzleme Süreçleri Rehberi” ile iklim risklerine ve çevresel kredilere yönelik politikalar geliştirilmesi konusunda bankalardan beklentiler ortaya konulmuştur.
- 2021 yılında Kurum bünyesinde “Sürdürülebilir Bankacılık Çalışma Grubu” oluşturulmuştur.
- 2021 yılında “Finansal Sistemin Yeşillendirilmesi Ağı”na (NGFS) üye olunmuştur.

Sağlanan tüm bu gelişmelere rağmen, Türkiye’de sürdürülebilir finansın, sektörün gelişmişlik düzeyi, çeşitliliği ve ağırlığı ile paralel bir gelişme kaydedemediği görülmektedir. Gelişimin önündeki yapısal sorunların başında makroekonomik ortamdaki belirsizlikler, düşük ulusal tasarruf oranı ve bankacılık sektörünün kısa vadeli fonlama yapısı gelmektedir.

Kurumsal nitelikteki sorunlar arasında ise, ekonomik faaliyetlere yönelik bir yeşil sınıflandırmanın, reel sektörde sürdürülebilirlik konusunda standart bir raporlama uygulamasının, karbon emisyonunun fiyatlandığı bir karbon piyasasının ve sürdürülebilirlik verilerinin doğrulanmasına yönelik yaygın, güvenilir ve erişilebilir bir hizmet altyapısının olmaması başta gelmektedir. Ayrıca, risk yönetimi alanında küresel düzeyde de yeni gelişmekte ve şekillenmekte olan ileri düzey yaklaşım ve metodolojilerin takip edilmesi ve içselleştirilmesi konusundaki güçlükler de önemli sorunlardan birini oluşturmaktadır. Gerek bankalar gerekse otoriteler açısından söz konusu yaklaşım ve metodolojilerin gerektirdiği içsel kapasitenin oluşturulması önem taşımaktadır. Son olarak, sürdürülebilirlik konusunda bir düzenleme ve denetleme çerçevesinin olmaması uygulamalarda asgari bir standardın oluşumunu engellemekte, belirsizlikleri ve bilgi kirliliğini artırmaktadır.

Değinilen tüm bu sorunların yanı sıra:

- 2019 yılında yayımlanan “AB Yeşil Mutabakatı”nın öngördüğü ve 2026 yılından itibaren uygulamaya girecek olan sınırdaki karbon düzenlemesi mekanizmasının, ihracatının yarıya yakını AB ülkelerine gerçekleştirmekte olan ülkemiz ekonomisi açısından önemli risk oluşturması,
- Küresel yatırım stratejilerinde her geçen gün daha fazla dikkate alınmakta olan çevresel, sosyal ve yönetimsel (ÇSY) kriterlerin finansmana erişim konusunda giderek bir ön şart haline gelmeye başlaması ve bu alanda yeterli performansa sahip olmayan firmaların uluslararası piyasalarda finansmana erişimlerinin giderek güçleşmesi,
- Paris Anlaşması kapsamında ülkemizce verilen taahhütlerin ve ilan edilen plan ve politikaların etkili şekilde hayata geçirilebilmesinde iklimle bağlantılı risk ve fırsatları etkin şekilde yönetebilen ve sürdürülebilir yatırım ve projeler için gerekli finansmanı uygun koşullarda sağlayabilen bir finans sektörünün kritik önemi,
- Yenilenebilir enerji yatırımlarına ve enerji verimliliğine yönelik yatırımların ülkemizin enerji güvenliği ve ekonomik ve finansal istikrarı açısından taşıdığı önem

dikkate alındığında ülkemizde sürdürülebilir finansın geliştirilmesi konusu özel bir önem ve aciliyet kazanmıştır.

Nitekim 16.07.2021 tarihli ve 31543 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2021/15 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe konulan “Yeşil Mutabakat Eylem Planı” kapsamında ülkemizde yeşil finansmanın gelişimini sağlayacak ekosistemin geliştirilmesi hedefi (Hedef No: 3.2.) doğrultusunda Kurumca sürdürülebilir bankacılığın geliştirilebilmesine yönelik bir yol haritasının belirlenmesi (Eylem 3.2.5) öngörülmüştür. Bu çerçevede, ilgili tüm tarafların görüş ve önerileri dikkate alınarak hazırlanan “Sürdürülebilir Bankacılık Stratejik Planı (2022-2025)” 2021 yılı Aralık ayında Kamuoyu ile paylaşılmıştır. Stratejik Plan AB Yeşil Mutabakatı ve “55’e Uyum Paketi” uyarınca sınırdaki karbon düzenlemesi mekanizmasının mali yükümlülükler doğurmaya başlayacağı ve ülkemiz ekonomik ve finansal sistemi için önemli bir geçiş tarihi olan 2026 yılından önce bankacılık sektörümüzün gerekli adaptasyonu sağlamasını teminen 2022-2025 dönemini kapsayacak şekilde hazırlanmıştır.

Sürdürülebilir finans vizyonunu “iklim değişikliği başta olmak üzere karşı karşıya olduğu çevresel ve sosyal risk ve fırsatları etkin bir şekilde yöneten ve düşük karbon ekonomisine geçiş için ihtiyaç duyulan finansmanı uygun koşullarda sağlayan bir bankacılık sektörü” olarak tanımlayan Plan 3 temel stratejik amaç içermektedir: (1) iklimle ilgili risklerin etkin şekilde yönetilmesi ve denetlenmesi, (2) sürdürülebilir bir ekonomiye geçiş için ihtiyaç duyulan finansmanın geliştirilmesi ve (3) ilgili taraflar arasındaki işbirliğinin geliştirilmesi.

Planda söz konusu stratejik amaçlara yönelik olarak; iklim değişikliğine dayalı finansal risklerin analizi için gerekli nitelik ve kapsamda veri altyapısı oluşturulmasına, bankaların iklim riski yönetim kapasitesinin artırılmasına, bankaların iklim risklerini etkin bir şekilde yönetmelerini sağlamak amacıyla denetim ve gözetim çerçevesi güçlendirilmesine, sürdürülebilir kredilerin teşvik edilmesine, bankaların sürdürülebilirlik amaçlı uluslararası fonlara daha kolay erişimi için uygun ortam oluşturulmasına ve ilgili tarafların sürdürülebilirlik alanına ilişkin ortak çalışmalar yapmasına yönelik 21 adet eyleme yer verilmiştir.

10. DİĞER KURULUŞLAR VE KAMUOYU İLE İLİŞKİLER

10.1. BDDK Kurumsal İletişim Politikası

Kurum üstelendiği vizyon ve misyon çerçevesinde, çalışmalarının gelişiminin ve belirlenmiş hedeflere ulaşma seviyesinin sürekli şekilde izlenmesi ve sonuçlarının açıklık, şeffaflık ve hesap verilebilirlik ilkelerine uygun olarak ilgili paydaşlar ile yalın, etkin ve çift yönlü bir iletişim çerçevesinde paylaşılması, Kurum iletişim politikasının temel amacını oluşturmaktadır.

Kurumu tanıtmak, başta finansal sektör olmak üzere toplum refahının artmasına katkıda bulunacak politikalar geliştirip uygulamak, finansal farkındalığın tesis edilmesi suretiyle kamuoyunun bilinçlenmesi konusunda destekte bulunmak, kamusal otorite olma bilinci ile kurulacak sağlıklı iletişim kanalları ile Kuruma duyulan güveni, kurumsal imajı ve itibarı artırmak, Kurumun bağımsız, şeffaf, liyakata dayalı, teknik, ulusal ve uluslararası alanda sosyo-ekonomik konularda öncü bir Kurum olduğu algısını desteklemek Kurumun iletişim stratejisinin bütüncül hedefleri arasında yer almaktadır.

Bu minvalde, Kurumun iletişim kapsamının, paylaşım içeriğinin, dayandığı ilkelerin, muhatap kitleye uygun iletişim kanallarının açıkça belirlenmesine yönelik olarak 2020 yılında "Kurumsal İletişim Politikası" hazırlanmıştır. Söz konusu politika çerçevesinde Kurum internet sitesi ve sosyal medya hesapları, Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Dairesi tarafından yönetilmektedir.

10.2. Yurt İçi Kuruluşlar

10.2.1. Kamu Kurum ve Kuruluşları

Bankacılık Kanunu'nun 98 inci maddesine istinaden para, kredi ve bankacılık politikalarının yürütülmesi ile ilgili konularda kurumlar arasında eşgüdüm ve işbirliğinin sağlanması amacıyla Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı, SPK, MASAK, TMSF ve TCMB ile karşılıklı görüş alışverişi ve bilgi paylaşımına 2021 yılında

da devam edilmiştir. Ayrıca, bu kurumların yanı sıra başta Dışişleri Bakanlığı ve Ticaret Bakanlığı olmak üzere diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla da bankacılık sektörünü ilgilendiren konularda görüş alışverişinde bulunulmuştur.

Eşgüdüm Komitesi: Bankacılık Kanunu'nun 100 üncü maddesi uyarınca, Kurum Başkanı ve başkan yardımcıları ile TMSF Başkanı ve başkan yardımcılarının müteşekkil Eşgüdüm Komitesi; bankacılık sisteminin genel durumu, kredi kuruluşlarının denetimleri sonucu alınacak önlemler, risk esaslı sigorta primlerinin hesaplanmasında kullanılmak üzere kredi kuruluşlarının mali bünyelerini gösteren analiz sonuçları, mevduat ve katılım fonu hesap adetleri, sigortalı mevduat ve katılım fonları ile toplam mevduat ve katılım fonu tutarları hakkında gerekli bilgilerin paylaşılmasını, TMSF'nin görev alanına giren konularda ve işlem tesis edilmesinin gerekli olduğu hallerde Kurum ile TMSF'nin azami düzeyde iş birliği yapmasını sağlamakla görevlidir. Komitenin 2021 yılı içerisinde 3 aylık dönemler itibarıyla yaptığı toplantılarda, bankacılık sisteminin genel durumu, kredi kuruluşlarının denetimleri sonucunda alınacak önlemler, risk esaslı sigorta primlerinin hesaplanması ve TMSF tarafından işlem tesisi gereken durumlarla ilgili bilgi paylaşımında bulunulmuştur.

10.2.2. Adli ve İdari Yargı Mercileri

16.03.2014 tarih ve 28493 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesinin üçüncü fıkrasının (çç) bendindeki "Tahsil edilemeyen katılma paylarının 21.07.1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun çerçevesinde takip ve tahsilinin gerçekleştirilmesini Hukuk İşleri Daire Başkanlığından talep etmek" şeklindeki düzenleme kapsamında, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde Kurum alacaklarının tahsili görevi Hukuk İşleri Daire Başkanlığına verilmiş olup, Kurum alacaklarının tahsiline ilişkin söz konusu işlemler Hukuk İşleri Daire Başkanlığınca yürütülmektedir.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği'nin 20 nci maddesinde Hukuk İşleri Daire Başkanlığının görevleri belirlenmiş bulunmaktadır. Bu bağlamda, 2021 yılında Kurumun taraf olduğu işlemlerin veya Kuruma ilişkin her türlü uyuşmazlığın adli ve idari merciler ile icra dairelerinde takibi, savunulması ve çözümlenmesi amacıyla Kurumun temsili ve hukuki konularda görüş bildirilmesine devam edilmiştir.

Bu kapsamda, Kurumun taraf olduğu davalara ilişkin bilgiler, söz konusu davaların niteliklerine göre sınıflandırılmak suretiyle aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 16: Taraf Olunan Davalar

Dava Türleri	2020		2021	
	Adet	%	Adet	%
İdari Davalar	1528	87,9	1,577	86,8
Ceza Davaları	150	8,6	172	9,5
Hukuk Davaları	61	3,5	67	3,7
Toplam	1.739	100,0	1.816	100,0

Tabloda görüleceği üzere, 2021 yılında Kurumun taraf olduğu davaların yüzde 86,8'lik kısmını idari davalar oluşturmakta olup; bu tür davalar Demirbank T.A.Ş. küçük hissedarlarının açmış olduğu yargılamanın yenilenmesi talepli davalar, Asya Katılım Bankası A.Ş.'ye ilişkin açılan idari davalar ve gerek bankacılık mevzuatı, gerekse de genel mevzuat uyarınca Kurul ve Kurum tarafından tesis edilen değişik türdeki idari işlemlere karşı açılmış iptal ve tam yargı davalarından oluşmaktadır.

Kurum tarafından yapılmış olan suç duyuruları neticesinde açılan ceza davaları ile bir kısım hukuk davaları da Hukuk İşleri Daire Başkanlığınca takip edilmektedir. Yine yönetim ve denetimi ile temettü hariç ortaklık hakları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalara ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi nezdinde yapılan başvurulara ilişkin hukuki süreçler ilgili mevzuat uyarınca Adalet Bakanlığı tarafından takip edilmekle birlikte, sürece ilişkin Adalet Bakanlığı tarafından Kurumdan talep edilen bilgi, belge ve değerlendirmelere ilişkin koordinasyon işlemleri Hukuk İşleri Daire Başkanlığınca yürütülmektedir.

Kurumun Uygulama Daireleri tarafından Kurul gündemine sunulan ve Kurul tarafından haklarında yazılı başvuruda bulunulması yönünde karar verilen konular bakımından, ilgili Cumhuriyet

Başsavcılıklarına yapılan yazılı başvuruda bulunma işlemi Hukuk İşleri Daire Başkanlığınca gerçekleştirilmektedir.

Bu çerçevede 2021 yılı içerisinde toplam 69 adet yazılı başvuruda bulunulmuştur. Ayrıca, 21.07.2016 Tarihli ve 29777 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Olağanüstü Hal ilan edilmesi hakkında 2016/9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı sonrasında; ilgili Başsavcılıklardan ve diğer Kamu Kurum ve Kuruluşlarından gelen müzekkerelere Hukuk İşleri Daire Başkanlığınca cevap verilmiş ve verilmeye devam edilmektedir. Bununla birlikte, aynı dönemde çeşitli mahkemelerden; Cumhuriyet Savcılıklarından veya kamu kurum ve kuruluşlarından gelen yazışmalar da dahil olmak üzere, kurum içi 1.878, kurum dışı 1.721 yazışma yapılmıştır.

Öte yandan, Hukuk İşleri Daire Başkanlığınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliği'nin 20 nci maddesinin (d) bendindeki hukuki konularda görüş bildirmek görevi kapsamında, 2021 yılı içerisinde toplam 42 adet mütalaa verilmiştir. Bu görüşler bankacılık mevzuatının uygulanmasından düzenleme taslaklarına, Kurum ile yabancı ülkelerin gözetim ve denetim otoriteleri arasında imzalanan uluslararası mutabakat zabıtlarından, personel rejimine ilişkin uygulama sorunlarına kadar çeşitlilik göstermektedir.

10.3. Yurt Dışı Kuruluşlar

10.3.1. Yurt Dışı Muadil Otoriteler

Türk bankacılık sektörü uluslararası mali piyasalara sıkı ilişkilerle entegre olmuş bir yapıdadır. Bu kapsamda, bankalarımızın yurt dışı faaliyetlerinin denetim ve gözetimi, hem ana ülke olarak ülkemizin, hem de ev sahibi ülkenin mali sistemlerinin istikrarını ve güvenilirliğini yakından ilgilendirmektedir.

Türk bankaları, rekabet gücünü ve pazar payını artırmak üzere, yurt dışı şubeleri, temsilcilikleri ve mali iştirakleri aracılığıyla uluslararası piyasalarda faaliyetlerini sürdürmektedir. Diğer taraftan, küreselleşen dünya ekonomileri ve artan rekabet koşullarının yanı sıra Türk mali piyasalarının yatırımcı açısından çekiciliği, birçok yabancı bankanın; ülkemizde iştirak, şube ve temsilcilik yapılanmalarıyla faaliyette bulunmasında etkili olmaktadır.

Ülkemizde bu çeşit yapılanmalarla faaliyette bulunan yabancı bankaların denetim otoriteleri ile 2021 yılında toplantılar yapılarak karşılıklı bilgi alışverişinde bulunulmuş, bankacılık sektörü ve makro değişkenlerin sektöre olan etkileri hakkında ilgili otoritelere bilgi verilmiştir.

Bankalarımızın yurt dışı iştirakleri, şube ve temsilcilikleri yoluyla yurt dışında yürüttükleri faaliyetlerini ve ana ortaklık ile bağlantılarını değerlendirmek için gerekli bilgilere ulaşabilmek; bu faaliyetlere ilişkin etkili düzenleme ve denetim

faaliyetlerinde bulunabilmek için yabancı ülkeler ile iş birliğini kolaylaştırmak üzere, uluslararası hukuki çerçevenin oluşturulmasına Kurumca devam edilmektedir.

Bankacılık Kanunu'nun 98 inci maddesinde öngörüldüğü üzere, Kurum yabancı denetim otoriteleri ile düzenlediği ikili mutabakat zabıtları çerçevesinde, bu kuruluşlarla politikaların ve düzenlemelerin uyumlaştırılmasına yönelik iş birliği ve bilgi alışverişinde bulunmaktadır.

Mutabakat zabıtları finansal istikrarın geliştirilmesi ve sürdürülebilir büyümenin sağlanmasına yönelik olarak, anlaşmaya taraf olan denetleyici ve düzenleyici otoriteler arasında iş birliğini geliştirmeyi hedeflemektedir. Yurt dışı muadil denetim otoriteleri ile Kurum arasında imzalanan zabıtlara istinaden taraflar, finansal istikrarın sürekliliğini sağlayacak yasal, düzenleyici ve kurumsal yapının güçlendirilmesi, uluslararası en iyi uygulamaların belirlenmesi ve yaygınlaştırılması konularında ortak çalışmak suretiyle finans sektörünün geliştirilmesine katkı sağlayacak eğitim programlarının düzenlenmesi ve tecrübelerin karşılıklı paylaşılması hususlarında işbirliğine önem vermektedir.

2021 yıl sonu itibarıyla 36 ülkeden 40 otorite ile mutabakat zaptı sonuçlandırılmış olup, mevcut mutabakat zabıtlarına ilişkin bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir. 2021 yılı içerisinde Kurum ile Moldova ve Avusturya denetim otoriteleri arasında mutabakat zaptı imzalanmasına yönelik müzakerelere devam edilmiş ve söz konusu süreçlerde önemli aşama kaydedilmiştir.

Tablo 17: Yurt Dışı Muadil Otoriteler ile İmzalanan Mutabakat Zabıtları

Ülke	Kurum	İmza Tarihi
KKTC	KKTC Merkez Bankası	17.09.2001
Arnavutluk	Arnavutluk Merkez Bankası	19.10.2001
Romanya	Romanya Merkez Bankası	19.02.2002
Bahreyn	Bahreyn Merkez Bankası	30.07.2002
Endonezya	Endonezya Merkez Bankası	11.12.2002
Pakistan	Pakistan Ulusal Bankası	20.01.2004
Malta	Malta Finansal Hizmetler Otoritesi	10.12.2004
Yunanistan	Yunanistan Merkez Bankası	28.01.2005
Kırgızistan	Kırgızistan Merkez Bankası	17.05.2005
Azerbaycan	Azerbaycan Merkez Bankası	14.06.2005
	Azerbaycan Cumhuriyeti Mali Piyasalar Denetim Otoritesi	28.12.2018
Bulgaristan	Bulgaristan Merkez Bankası	13.09.2005
Çin	Çin Bankacılık Düzenleme Komisyonu	11.07.2006
Gürcistan	Gürcistan Merkez Bankası	02.11.2007
Kosova	Kosova Merkez Bankası	12.05.2008
Lüksemburg	Lüksemburg Finans Sektörü Gözetim Komitesi	13.03.2009
Lübnan	Lübnan Bankacılık Kontrol Komisyonu	10.06.2009
Bosna-Hersek	Bosna-Hersek Federasyonu Bankacılık Kurumu	12.06.2009
Kazakistan	Kazakistan Cumhuriyeti Merkez Bankası Bankacılık Komitesi	28.08.2009
	Kazakistan Finansal Piyasa Denetim Otoritesi	12.02.2019
Ukrayna	Ukrayna Merkez Bankası	19.02.2010
Makedonya	Makedonya Merkez Bankası	30.08.2010
Rusya Federasyonu	Rusya Federasyonu Merkez Bankası	30.09.2010
Suriye	Suriye Merkez Bankası Para ve Kredi Komitesi	21.12.2010
Katar	Katar Finans Merkezi Düzenleme Otoritesi	25.07.2011
Almanya	Federal Finansal Denetleme Otoritesi (BaFin)	05.08.2011
Hırvatistan	Hırvatistan Merkez Bankası	29.08.2011
Ürdün	Ürdün Merkez Bankası	06.09.2011
Belçika	Belçika Merkez Bankası	18.11.2011
Güney Kore	Güney Kore Mali Hizmetler Denetim Kurumu	25.11.2011
Irak	Irak Merkez Bankası	20.12.2011
İspanya	İspanya Merkez Bankası	25.11.2013
Hollanda	Hollanda Merkez Bankası	24.01.2015
Sırbistan	Sırbistan Merkez Bankası	09.06.2015
Birleşik Arap Emirlikleri	Dubai Finansal Hizmetler Otoritesi	23.08.2007
	BAE Merkez Bankası	17.02.2009
	Abu Dabi Küresel Pazarı Finansal Hizmetler Denetim Otoritesi	17.06.2016
Hindistan	Hindistan Merkez Bankası	23.11.2016
İngiltere	İngiltere Merkez Bankası	22.05.2017
Özbekistan	Özbekistan Cumhuriyeti Merkez Bankası	16.05.2019

10.3.2. Uluslararası Kuruluşlarla İlişkiler

Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Dünya Bankası (WB): IMF tarafından 2021 yılında hazırlanan raporlar, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordineli bir biçimde değerlendirilerek Kurum görüşleri paylaşılmıştır.

Kurum ile Dünya Bankası arasında 2013 yılında imzalanan İkili Teknik İşbirliği Anlaşması çerçevesinde, Dünya Bankası ile ilişkilerimiz olumlu bir şekilde devam etmektedir. Bu kapsamda, Hazine ve Maliye Bakanlığı koordinasyonunda yürütülen toplantı ve ortak çalışmalarda Kurum görev alanına giren bölümlere katkı sağlanmıştır.

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD): OECD bünyesinde yürütülen çalışmalar çerçevesinde; Kurumun ilgisinin bulunduğu toplantılara katılım sağlanmış ve OECD tarafından hazırlanan raporlara Kurum görev alanı itibarıyla görüş verilerek anket çalışmalarına katılım sağlanmıştır.

Çok Taraflı Ticaret Sistemi - Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ): Hükümetlerin iç ticaret yasalarını ve düzenlemelerini nasıl yapacakları hususunda yasal bir çerçeve ortaya koyan ve toplu görüşmeler ve müzakereler yoluyla ülkeler arasında ticari ilişkilerin geliştirildiği bir platform olan DTÖ düzenlemelerinin günümüzün gereksinimlerini karşılayamaması ve çok taraflı ticaret düzeninin yeni pazar açılımları konusunda yetersiz kalması, ülkeleri ikili ve bölgesel ticaret anlaşmaları yapmaya yöneltmiştir. Ülkeler arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerde yaygınlaşan ve müzakereleri Ticaret Bakanlığı koordinasyonunda sürdürülen STA'lara dair çalışmalarda Kurum görev alanına giren hususlarda katkı verilerek, toplantılara katılım sağlanmıştır. Söz konusu ülkelerin gerek bankacılık sektörü, gerekse banka dışı mali kuruluşlarını ilgilendiren taahhütlerine ilişkin değerlendirmelerimiz Ticaret Bakanlığı ile paylaşılmıştır.

Avrupa Birliği (AB): Kurumun görev alanına giren konularda, 31.12.2008 tarihli ve 27097 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan AB Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programında yer alan "Üyelik Yükümlülüklerini Üstlenebilme Yeteneği" başlığı altındaki taahhütlerin tamamlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmüş ve çalışmalara ilişkin olarak Dışişleri Bakanlığı Avrupa Birliği Başkanlığına bilgi verilmiştir. AB Komisyonunca hazırlanan "İlerleme Raporu"na katkı sağlamak amacıyla Kurum görev alanına giren fasıllarda ve bankacılık sektörü ile ilgili konularda

kaydedilen gelişmelere ilişkin anılan kurum tarafından sürdürülen çalışmalara katkı sağlanmıştır. "4 No'lu Ekonomik ve Parasal Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik Alt Komitesi"nin çalışmaları yürütülmüştür.

İslami Finansal Hizmetler Kurulu (IFSB): IFSB, İslami finansal ürün ile finansal hizmetleri tercih eden yatırımcılara yönelik uluslararası düzenlemeleri takip eden, düzenleyici kuruluşlar ve sektör katılımcılarına yönelik standart ve rehberler hazırlayan, güncel gelişmeler ile yeni uygulamalar konusunda üyeleri bilgilendirici toplantılar organize eden uluslararası bir kuruluştur. Kurum, IFSB'ye tam üyelik unvanı ile Kurulun gerçekleştirdiği çalışmalara katkı sağlamış, gerçekleştirilen toplantılara katılım sağlanmıştır.

İslami Finans Kuruluşları için Muhasebe ve Denetim Organizasyonu (AAOIFI): AAOIFI, faizsiz finans kuruluşlarının ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak muhasebe ve faizsiz finans uygulamalarıyla ilgili sistemsel altyapı ve süreçleri geliştiren, muhasebe, denetim, kurumsal yönetim, etik ilkeler ve faizsiz finans standartlarının oluşturulmasında rol alan uluslararası bir kuruluştur. Düzenleyici otorite olarak üye olunan AAOIFI'nin genel kurul ve organizasyonlarına aktif bir şekilde katılarak destek verilmiştir.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ): Üye ülkelerin potansiyellerinden, coğrafi yakınlıklarından, ekonomilerinin birbirlerini tamamlayıcı özelliklerinden yararlanarak aralarındaki ikili ve çok taraflı ekonomik, teknolojik ve sosyal ilişkilerini çeşitlendirmeleri ve daha da geliştirmeleri, böylelikle Karadeniz havzasının bir barış, istikrar ve refah bölgesi olması amacıyla 1992 yılında kurulan KEİ örgütünün Banka ve Finans Çalışma Grubu'nun faaliyetlerine katkıda bulunularak toplantılarına katılım sağlanmıştır.

İkili Ekonomik İlişkiler: Ekonomik İşbirliğine Dair Hükümetler Arası Komisyonlar ve Karma Ekonomik Komisyonlar kapsamında toplantılara katılmış, Protokol ve Eylem Planlarının hazırlanması çalışmalarına katılım sağlanarak bilgi notları hazırlanmıştır.

Ayrıca başta kredi derecelendirme kuruluşları olmak üzere uluslararası kuruluşlar ile yabancı banka temsilcileri ve yatırımcılardan gelen talepler doğrultusunda, yıl boyunca toplantılar yapılmış, katılımcılara genel bankacılık sektörü ve ekonomik görünüm ile ilgili bilgi verilmiştir.

10.4. Basın ve Halkla İlişkiler

Kurum, 5411 Sayılı Bankacılık Kanunu'nda yer alan şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesi gereğince; faaliyetlerine, sektöre ilişkin yaptığı düzenlemelere ve sektördeki gelişmelere, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla yaptığı anlaşmalara, yürüttüğü araştırma çalışmalarının sonuçlarına ilişkin olarak kamuoyunu, ilgili kurum ve kuruluşları sürekli olarak bilgilendirmekte ve bunlardan gelen bilgi taleplerini de karşılamaktadır.

Bu kapsamda, kamuoyunu ve sektörü bilgilendirmek amacıyla, iletişim faaliyetlerine 2021 yılında da devam edilmiştir. Basın açıklamaları ve tanıtımlar yapılarak, sektöre ilişkin bilgiler kamuoyu ile paylaşılmıştır. 2021 yılı içerisinde kamuoyunu bilgilendirmeye yönelik olarak toplam 19 adet basın açıklaması yapılmıştır.

Tablo 18: Konuları İtibarıyla Basın Açıklamaları

Konu	2020		2021	
	Adet	% Pay	Adet	% Pay
Bankalara Yönelik Uygulamalar	19	55,9	6	31,5
Yayınlar	1	2,9	2	10,5
Kurumsal Faaliyetler	1	2,9	1	5,3
Diğer	13	38,3	10	52,7
Toplam	34	100,0	19	100,0

Kurumun düzenleme ve denetleme faaliyetlerine ve sektöre ilişkin olarak medyadan yöneltilen bilgi talepleri yanıtlanmış; Kurum ile ilgili haberlerde kullanılmak üzere talep edilen doküman ve materyaller medya kuruluşlarına iletilmiştir. Ulusal ve uluslararası platformda yayımlanan gazete, dergi ve finans bültenlerinden derlenerek hazırlanan, bankacılık sektörüne ve finansal piyasalara ilişkin haber, yorum ve değerlendirmeleri içeren günlük Basın Bülteni e-posta yoluyla personelin bilgisine sunulmaktadır.

Bankacılık Mevzuatının İngilizce Kullanıma Sunulması: Türk bankacılık sektörünün uluslararası mali piyasalarla entegrasyonun artması, bankalarımızın yurt dışı faaliyetleri nedeniyle başta yurt dışı muadil otoriteler olmak üzere Kurumun uluslararası kurum ve kuruluşlarla yürüttüğü ilişkilerin etkinliğinin artırılmasına katkı sağlanması amacı çerçevesinde; Bankacılık Kanunu, Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu ve söz konusu kanunların uygulamasına ilişkin olarak Kurum tarafından çıkarılan yönetmelik, tebliğ ve rehberlerin İngilizce çevirileri Kurum İngilizce internet sayfasında yurt içi ve yurt dışı paydaşların kullanımına sunulmuştur.

11. KURUM KAYNAKLARI

11.1. İnsan Kaynakları

Bankacılık Kanunu'nun 92'nci maddesi gereğince; Kuruma verilen görevlerin gerektirdiği sürekli görev ve hizmetler bankalar yeminli murakıpları ve yardımcıları, bankacılık uzman ve yardımcıları, hukuk uzman ve yardımcıları, bilişim uzman ve yardımcıları ile BDDK uzman ve yardımcılarında oluşan meslek personeli, idari personel ve sürekli işçiler eliyle yürütülmektedir. Başkan yardımcıları, daire başkanları, müdürler, başkanlık müşavirleri, meslek personeli ile kurum uzmanları ve avukatlar kadro karşılığı sözleşmeli statüde istihdam edilmektedir. Kadro karşılığı sözleşmeli statüdeki personel ücret, mali ve sosyal haklar dışında, idari personel ise her türlü hak ve yükümlülükleri yönünden 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi bulunmakta olup sürekli işçi statüsünde çalışan personel 4857 sayılı İş Kanunu'na tabidir.

Kurumun toplam kadro sayısı, Bankacılık Kanunu'na ekli (I) sayılı cetvelde 867 olarak belirlenmiş ve Kurumda yönetici, müşavir ve meslek personeli unvanlarını haiz olmayan personelin oranı toplam kadro sayısının %30'u ile sınırlandırılmıştır.

11.1.1. İnsan Kaynağı Profili

2021 yıl sonu itibarıyla Kurumda yönetici, müşavir, meslek personeli, idari personel ve sürekli işçi olmak üzere toplam 570 personel istihdam edilmektedir. Personelin %61'ini meslek personeli oluşturmaktadır.

Tablo 19: Kurum Personel Sayısının Dağılımı

Grubu	2020	% Pay	2021	% Pay
Yönetici	24	4,1	25	4,4
Müşavir	14	2,4	14	2,5
Meslek Personeli	369	62,5	348	61,0
İdari Personel	72	12,2	72	12,6
Sürekli İşçi	111	18,8	111	19,5
Toplam	590	100,0	570	100,0

İnsan kaynağı ihtiyacının tespiti ve karşılanmasında, Kurumun misyonu ve vizyonu göz önünde bulundurularak, yürütülecek faaliyetlerin yeterli sayıda ve nitelikli personelle gerçekleştirilmesi prensibiyle hareket edilmektedir.

Meslek personelinin 2021 yıl sonu itibarıyla kıdeme göre dağılımına bakıldığında; personelin %37'lik pay ile 1-3 yıl arası kıdeme sahip olduğu, bunu %24'lük pay ile 10-19 yıl arası kıdem dilimindeki personel grubunun izlediği görülmektedir.

Tablo 20: Meslek Personelinin Kıdeme Göre Dağılımı

Unvan Grubu	2020	% Pay	2021	% Pay
Bankalar Yeminli Murakıpları	106	100,0	102	100,0
20 yıl üzeri	10	9,4	14	13,7
10-19 yıl	24	22,6	21	20,6
4-9 yıl	22	20,8	26	25,5
1-3 yıl	50	47,2	41	40,2
Bankacılık Uzmanları	251	100,0	235	100,0
20 yıl üzeri	26	10,4	48	20,6
10-19 yıl	89	35,5	63	26,6
4-9 yıl	38	15,1	38	18,0
1-3 yıl	98	39,0	81	34,8
BDDK Uzmanları	12	100,0	11	100,0
4-9 yıl	4	33,3	5	45,5
1-3 yıl	8	66,7	6	54,5
Meslek Personeli Toplamı	369	100,0	348	100,0
20 yıl üzeri	36	9,8	62	17,9
10-19 yıl	113	30,6	84	24,1
4-9 yıl	64	17,3	74	21,2
1-3 yıl	156	42,3	128	36,8

Yaş itibarıyla dağılım incelendiğinde, 2021 yıl sonu itibarıyla personelin %67'sinin 40 yaş ve altında olduğu; yaş grupları arasında en fazla payın ise %36 ile 31-40 yaş grubuna ait olduğu görülmektedir.

Tablo 21: Personelin Yaş Dağılımı

Yaş Grubu	2020		2021	
	Sayı	% Pay	Sayı	% Pay
30 yaşına kadar	183	31,0	177	31,1
31-40 Yaş Arası	211	35,8	205	36,0
41-50 Yaş Arası	140	23,7	136	23,9
51 Yaş ve üzeri	56	9,5	52	9,1
Toplam	590	100,0	570	100,0

2021 yıl sonu itibarı ile 570 Kurum personelinin %82'si lisans ve üzeri düzeyde eğitim almış olup, yüksek lisans ve doktora sahibi personelin toplam personele oranı ise %27'dir.

Tablo 22: Öğrenim Durumlarına Göre Personel Sayısı

Grubu	Doktora		Yüksek Lisans		Lisans		Diğer	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Yönetici	1	2	14	16	9	7	-	-
Müşavir	3	3	4	6	7	5	-	-
Meslek Personeli	12	10	103	107	254	231	-	-
İdari personel	-	-	7	8	41	43	24	21
Sürekli İşçi	-	-	-	1	29	30	82	80
Toplam	16	15	128	138	340	316	106	101
% Pay	3	3	22	24	57	55	18	18

Ayrıca lisans derecesine sahip personelin eğitim alanları itibarıyla dağılımına bakıldığında, ağırlıklı olarak iktisadi ve idari bilimler alanında eğitim aldıkları görülmektedir.

Tablo 23: Personelin Lisans Alanları İtibarıyla Dağılımı

Lisans Alanı	2020	2021
	Personel Sayısı	Personel Sayısı
İktisadi ve İdari Bilimler	320	316
Hukuk	41	37
Mühendislik-Mimarlık	63	61
Matematik-İstatistik	35	36
Diğer	131	120
Toplam	590	570

11.1.2. İnsan Kaynağının Geliştirilmesi

Mevcut insan kaynağının geliştirilmesi amacıyla; meslek personeli ve diğer personelin, görevleriyle ilgili bilgi ve becerilerini artırmalarına, meslekteki gelişmeleri izlemelerine ve kendilerini yenilemelerine yönelik hizmet içi eğitim, yurt içi ve yurt dışı kurs, seminer ve benzeri eğitim faaliyetlerine katılımları sağlanmaktadır.

2021 yılı yurt içi ve yurt dışı eğitim faaliyetleri bir önceki yıla göre katılımcı sayısı %265,05 artmış ve eğitim gün sayısı %19.09 oranında azalmıştır.

Tablo 24: Yurt İçi ve Yurt Dışı Eğitim Faaliyetleri

Önceki Yıla Göre Değişim (%)				
	2020	2021	2020	2021
Katılımcı Sayısı	289	1.055	-79,4	265,1
Gün Sayısı	2.807	2.271	3,7	-19,1
Katılımcı Başına Gün Sayısı	9,7	2,1	403,1	-78,4

Bu dönemde 1.046 katılımcı tarafından, yurt içi 2.213 gün eğitime katılım sağlanmış olup, katılımcı başına düşen eğitim gün sayısı ise 2,11 gün olarak gerçekleşmiştir. Eğitim faaliyetlerinin konulara göre dağılımına bakıldığında; eğitim gün sayısı itibarıyla bankacılık, bilişim ve finans konularında düzenlenen eğitimlerin ilk 3 sırada yer aldığı görülmektedir. Bu dönemde bankacılık alanında 266 katılımcı 867 gün, finans alanında 133 katılımcı 239 gün ve kişisel gelişim alanında 113 katılımcı 155 gün eğitim almıştır.

Tablo 25: Konularına Göre Eğitim Faaliyetleri

Konular	Katılımcı Sayısı		Gün Sayısı	
	2020	2021	2020	2021
Bankacılık	54	266	54	867
Finans	4	133	36	239
Kişisel Gelişim	53	113	53	155
Temel Eğitim	78	0	2340	0
Bilişim	39	309	93	596
Muhasebe	31	39	155	54
Hukuk	7	39	8	110
Risk	0	30	0	42
Etik	0	37	0	37
Denetim	0	6	0	21
Diğer	23	74	68	92
Toplam	289	1.046	2.807	2.213

Uluslararası kuruluşlar ve diğer ülkelerin bankacılık otoriteleri tarafından yurt dışında düzenlenen genel bankacılık, ekonomi, hukuk, muhasebe, risk yönetimi, bilişim ve benzeri mesleki konularla ilgili seminer ve toplantılara da Kurum personeli tarafından katılım sağlanmaktadır. 2021 yılında iştirak edilen IMF etkinlikleri ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 26: Yurt Dışı Etkinlik Faaliyetlerinin Düzenleyen Kurumlara Göre Dağılımı

Konular	Gün Sayısı		% Pay	
	2020	2021	2020	2021
BCBS	2	0	2,4	0
IFSB	0	4	0	6,9
IMF-JVI	70	54	84,3	93,1
Diğer	11	0	13,3	0
Toplam	83	58	100,0	100,0

2021 yılında yurt dışında lisansüstü eğitime personel gönderilmemiştir. Bununla birlikte, Kurum personelinin yabancı dil bilgi düzeylerinin geliştirilmesi amacıyla 7 meslek personeline yurt içinde yabancı dil eğitimi desteği sağlanmıştır.

Tablo 27: Yurt Dışı Yüksek Lisans Eğitimine Gönderilen Personel Sayısı

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personel Sayısı	19	14	9	8	1	5	2	0	0	0

2021 yılında, yurt dışı öğrenim giderleri bir önceki yıla göre değişim göstermemiş olup, yurt dışı öğrenim giderleri için herhangi bir harcama yapılmamıştır. Yurt içi ve yurt dışı kurs giderleri bir önceki yıla göre %37,3 artış göstererek 217.000 TL'ye yükselmiştir. 2021 yılında toplam eğitim giderleri bir önceki yıla göre %37,3 artarak 217.000 TL'ye yükselirken, eğitim giderlerinin toplam giderler içindeki payı bir önceki yıla göre değişiklik göstermemiş olup, 0,1 oranında sabit kalmıştır.

Tablo 28: Eğitim Giderleri

(Bin TL)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Yurt Dışı Öğrenim Giderleri (*)	4.476	4.254	2.137	1.677	1.654	528	0	0
Yurt İçi ve Yurt Dışı Kurs Giderleri	303	201	66	216	186	247	158	217
Eğitim Giderleri Toplamı	4.779	4.455	2.203	1.893	1.840	775	158	217
Toplam Giderler İçindeki Pay (%)	4,7	4,2	2,0	2,0	1,5	0,7	0,1	0,1

(*) Yurt dışı öğrenimde bulunan personele yapılan aylık ödemeleri dâhildir.

11.2. Bilgi Kaynakları

Elektronik Bilgi Kaynakları

Kurum kütüphanesi, finans sektörüne ilişkin basılı ve elektronik ortamdaki yerli ve yabancı bilgi kaynaklarını sağlamak, bunları çağdaş kütüphanecilik anlayışına uygun olarak düzenlemek ve kullanıcılara sunmak amacıyla kurulmuş bir ihtisas kütüphanesidir.

Günümüzde bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi ve değişimi ile birlikte güncel bilgiye hızlı ve kolay erişimin önem kazanmasına paralel olarak, Kurumun kütüphanecilik hizmetleri 2016 yılı itibarıyla sadece elektronik bilgi kaynakları aracılığıyla dijital ortamda verilmektedir. Bu çerçevede; 2021 yılında ekonomi, bankacılık, hukuk, istatistik ve haber konulu 10 adet yerli ve yabancı veri tabanı aboneliği gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, dijital araştırma kaynakları ile literatür taramasına yönelik bir çevrimiçi eğitim düzenlenmiş ve yıl boyunca çeşitli yeni veri tabanları deneme kullanımı için Kurum personelinin erişimine açılmıştır.

BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi

Kurum, finansal sektör ile ilgili Türkçe veya İngilizce yazılmış, literatüre katkıda bulunacak özgün makalelerin yer aldığı yılda 2 kez yayımlanan hakemli bir dergi olan BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi'nin yayımlanması ile Türk finansal sektörünün gelişmesine katkıda bulunacak bilimsel çalışmaları desteklemeyi ve bu alanda yürütülen çalışmalara ivme kazandırmayı hedeflemektedir. Derginin yayımlanmasıyla, akademisyenler, profesyoneller, araştırmacılar ve politika yapımcılar arasındaki iletişimin ve bilgi paylaşımının artırılarak, finansal sektörün etkin çalışmasına katkı sağlanması amaçlanmaktadır. BDDK Bankacılık ve Finansal Piyasalar Dergisi'nin 2021 yılı içerisinde 2 yeni sayısı kapsamında toplam 11 adet özgün makale internet sitesinden kullanıcılarla paylaşılmıştır.

11.3. Mali Kaynaklar

11.3.1. Bütçe Uygulama Sonuçları

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 17 nci maddesinde düzenleyici ve denetleyici kurumların bütçelerini 3 yıllık bütçeleme anlayışı, stratejik planları ve performans hedefleri ile kurumsal, işlevsel ve ekonomik sınıflandırma sistemine göre hazırlamaları hükme bağlanmıştır. Anılan Kanun hükümleri çerçevesinde hazırlanan ve 24.09.2020 tarihli ve 9167 sayılı Kurul Kararıyla kabul edilen 2021 yılı Kurum bütçesi, TBMM tarafından da kabul edilerek 31.12.2020 tarihli ve 31351 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7258 sayılı "2021 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu" ile yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu bütçe kapsamında 924 milyon TL tutarında gerçekleşmesi öngörülen toplam bütçe geliri, 923 milyon TL seviyesinde gerçekleşmiştir. Gerçekleşen gelirin %99'luk bölümü, bankalar ile denetim kapsamındaki diğer kuruluşlardan tahsil edilen katılma payı gelirlerinden oluşmaktadır.

Tablo 29: Gelir Bütçesi ve Gerçekleşmeleri

Bin TL	Bütçe		Gerçekleşme		Fark (Gerç.-Bütçe)	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Katılma Payı Gelirleri	800.996	923.249	800.958	922.150	-38	-1.099
Diğer Gelirler	504	751	2.377	837	1.873	86
-Faiz Gelirleri	110	111	4	1	-106	-110
-Diğer Çeşitli Gelirler	394	640	2.373	836	1.979	196
Toplam	801.500	924.000	803.335	922.987	1.835	-1.013

Öte yandan, 923 milyon TL'lik 2021 yılı bütçe gerçekleşen gelirin, yıl sonu itibarıyla 300 milyon TL'lik bölümü giderleşmiştir. Toplam gider tutarı içerisinde 143 milyon TL ile cari transferler, 103 milyon TL ile personel giderleri en yüksek paya sahip gider kalemleridir. Bu çerçevede, toplam gider tutarının;

- % 48'ini cari transferler
- % 34'ünü personel giderleri,
- %14'ünü mal ve hizmet alımları,
- % 3'ünü Kurum çalışanları için Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen primler,
- % 1'ini sermaye giderleri, oluşturmaktadır.

Tablo 30: Ödenek ve Gider Gerçekleşmeleri

Bin TL	Başlangıç Ödeneği		Giderler		Kalan	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Personel Giderleri	274.386	301.680	89.553	103.474	184.833	198.206
SGK Prim Giderleri	43.440	50.350	8.348	9.718	35.092	40.632
Mal ve Hizmet Alımları	52.704	72.080	35.944	41.109	16.760	30.971
Cari Transferler	84.230	130.520	197.339	142.723	-113.109	-12.203
Sermaye Giderleri	346.740	369.370	5.888	3.122	340.852	366.248
Toplam	801.500	924.000	337.072	300.146	464.428	623.854

11.3.2. Mali Tablolar

Kurumun bilanço toplamı 2021 yıl sonu itibarı ile bir önceki yıla göre yaklaşık %31,1 oranında büyüyerek 2.054 milyon TL'ye ulaşmıştır. Aktifler içinde en yüksek pay 1.875 milyon TL ile yaklaşık tamamı Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamındaki Kurum Alacaklarına ait iken; bu kalemi 175 milyon TL ile duran varlıklar izlemektedir. Pasif tarafında ise en büyük kalemi, 1.257 milyon TL ile kısa vadeli yabancı kaynaklar oluşturmaktadır.

Tablo 31: Özet Bilanço

Bin TL	2020	2021
Aktif		
1 Dönen Varlıklar	1.392.251	1.879.448
10 Hazır Değerler	25	3
12 Faaliyet Alacakları	352	352
13 Kurum Alacakları	1.385.827	1.874.587
14 Diğer Alacaklar	732	597
15 Stoklar	519	452
16 Ön Ödemeler	4.795	3.458
18 Gelecek Aylara İlişkin Giderler ve Gelir Tahakkuku	1	0
2 Duran Varlıklar	174.232	174.579
Aktif Toplamı	1.566.483	2.054.027
Pasif		
3 Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	926.220	1.257.135
33 Emanet Yabancı Kaynaklar	315	1.277
36 Ödenecek Diğer Yükümlülükler	3.755	4.425
38 Gelecek Aylara Ait Gelirler ve Gider Tahakkukları	922.150	1.251.434
4 Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar	2.581	3.365
47 Borç ve Gider Karşılıkları	2.581	3.365
5 Özkaynaklar	637.682	793.527
50 Net Değer	171.319	171.409
59 Dönem Faaliyet Sonuçları	466.363	622.118
Pasif Toplamı	1.566.483	2.054.027

Bankacılık Kanunu'nun 101 inci maddesi gereğince, Kurumun yıl sonunda oluşan gelir fazlası izleyen yılın mart ayı içinde genel bütçeye gelir olarak aktarılmaktadır. 2021 yılı gelir fazlası olarak genel bütçeye 622,1 milyon TL aktarılmıştır.

Tablo 32: Genel Bütçeye Yapılan Aktarmalar

	2019	2020	2021	Toplam (2003-2021)
Milyon TL (Cari fiyatlarla)	411,1	466,3	622,1	3.254,6
Milyon TL (2022 yılı Ocak ayı fiyatlarıyla)*	702,8	693,3	622,1	7.757,4
Milyon Dolar (**)	64,6	61,9	46,2	862,7

* Aktarım tutarlarının Tüketici Fiyat Endeksinden (2003=100) yararlanılarak hesaplanan 2022 yılı Ocak ayı fiyatları cinsinden seviyesini yansıtmaktadır.

** Aktarımların gerçekleştirildiği Ocak ayı ortası itibarıyla TCMB döviz alış kuru esas alınarak hesaplanmıştır.

11.3.3. Kurumun Mali Denetimi

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 101 inci maddesinde Kurumun dış denetimine ilişkin olarak 5018 sayılı Kanunun uygulanması öngörülmüştür. Bu çerçevede, Kurumun harcama sonrası dış denetimi Sayıştay tarafından gerçekleştirilmektedir.

EKLER

EK 1: KURUMUN YETKİ ALANINDA YER ALAN KURULUŞLAR*

SIRA	KURULUŞ TÜRÜ / ADI
BANKALAR	
1	ADABANK A.Ş.
2	AKBANK T. A.Ş.
3	AKTİF YATIRIM BANKASI A.Ş.
4	ALBARAKA TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
5	ALTERNATİF BANK A.Ş.
6	ANADOLUBANK A.Ş.
7	ARAP TÜRK BANKASI A.Ş.
8	BANK MELLAT
9	BANK OF AMERICA YATIRIM BANK A.Ş.
10	BANK OF CHINA TURKEY A.Ş.
11	BANKPOZİTİF KREDİ VE KALKINMA BANKASI A.Ş.
12	BİRLEŞİK FON BANKASI A.Ş.
13	BURGAN BANK A.Ş.
14	CITIBANK A.Ş.
15	D YATIRIM BANKASI A.Ş.
16	DENİZBANK A.Ş.
17	DEUTSCHE BANK A.Ş.
18	DESTEK YATIRIM BANKASI A.Ş.
19	DİLER YATIRIM BANKASI A.Ş.
20	FİBABANKA A.Ş.
21	GOLDEN GLOBAL YATIRIM BANKASI A.Ş.
22	GSD YATIRIM BANKASI A.Ş.
23	HABİB BANK LİMİTED
24	HSBC BANK A.Ş.
25	ICBC TURKEY BANK A.Ş.
26	ING BANK A.Ş.
27	INTESA SANPAOLO S.P.A.
28	İLLER BANKASI A.Ş.
29	İSTANBUL TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.
30	JP MORGAN CHASE BANK NATIONAL ASSOCIATION
31	KUVEYT TÜRK KATILIM BANKASI A.Ş.
32	MUFG BANK TURKEY A.Ş.

33	NUROL YATIRIM BANKASI A.Ş.
34	ODEA BANK A.Ş.
35	PASHA YATIRIM BANKASI A.Ş.
36	QNB FİNANSBANK A.Ş.
37	RABOBANK A.Ş.
38	SOCIETE GENERALE S.A.
39	STANDARD CHARTERED YATIRIM BANKASI TÜRK A.Ş.
40	ŞEKERBANK T. A.Ş.
41	T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş.
42	TURKISH BANK A.Ş.
43	TURKLAND BANK A.Ş.
44	TÜRK EKONOMİ BANKASI A.Ş.
45	TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI A.Ş.
46	TÜRKİYE FİNANS KATILIM BANKASI A.Ş.
47	TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.
48	TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.
49	TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI A.Ş.
50	TÜRKİYE İŞ BANKASI A.Ş.
51	TÜRKİYE KALKINMA VE YATIRIM BANKASI A.Ş.
52	TÜRKİYE SİNAİ KALKINMA BANKASI A.Ş.
53	TÜRKİYE VAKIFLAR BANKASI T.A.O.
54	VAKIF KATILIM BANKASI A.Ş.
55	YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.
56	ZİRAAT KATILIM BANKASI A.Ş.

FİNANSAL KİRALAMA ŞİRKETLERİ

1	A&T FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
2	AK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
3	ALTERNATİF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
4	ANADOLU FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
5	ARI FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
6	BNP PARIBAS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
7	BURGAN FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
8	DE LAGE LANDEN FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.

9	DENİZ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
10	GARANTİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
11	HALK FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
12	ING FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
13	İŞ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
14	MERCEDES-BENZ FİNANSAL KİRALAMA TÜRK A.Ş.
15	PERVİN FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
16	QNB FİNANS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
17	SIEMENS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
18	ŞEKER FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
19	VAKIF FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
20	VFS FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
21	YAPI KREDİ FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.
22	YATIRIM FİNANSAL KİRALAMA A.Ş.

FAKTORİNG ŞİRKETLERİ

1	ABC FAKTORİNG A.Ş.
2	ACAR FACTORİNG A.Ş.
3	AK FAKTORİNG A.Ş.
4	AKDENİZ FAKTORİNG A.Ş.
5	AKIN FAKTORİNG A.Ş.
6	ANADOLU FAKTORİNG A.Ş.
7	ARENA FAKTORİNG A.Ş.
8	ATILIM FAKTORİNG A.Ş.
9	BAŞER FAKTORİNG A.Ş.
10	BAYRAMOĞLU FAKTORİNG A.Ş.
11	BIEN FAKTORİNG A.Ş.
12	CREDITWEST FAKTORİNG A.Ş.
13	ÇAĞDAŞ FAKTORİNG A.Ş.
14	ÇÖZÜM FAKTORİNG A.Ş.
15	DENİZ FAKTORİNG A.Ş.
16	DESTEK FİNANS FAKTORİNG A.Ş.
17	DEVİR FAKTORİNG A.Ş.
18	DOĞA FAKTORİNG A.Ş.

19	DORUK FAKTORİNG A.Ş.
20	EKO FAKTORİNG A.Ş.
21	EKSPO FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
22	FİBA FAKTORİNG A.Ş.
23	GARANTİ FAKTORİNG A.Ş.
24	GSD FAKTORİNG A.Ş.
25	HALK FAKTORİNG A.Ş.
26	HUZUR FAKTORİNG A.Ş.
27	İSTANBUL FAKTORİNG A.Ş.
28	İŞ FAKTORİNG FİNANSMAN A.Ş.
29	KAPİTAL FAKTORİNG A.Ş.
30	KENT FAKTORİNG A.Ş.
31	KREDİ FİNANS FAKTORİNG A.Ş.
32	LİDER FAKTORİNG A.Ş.
33	MERT FİNANS FAKTORİNG HİZMETLERİ A.Ş.
34	MNG FAKTORİNG A.Ş.
35	OPTİMA FAKTORİNG A.Ş.
36	PARAFİNANS FAKTORİNG A.Ş.
37	QNB FİNANS FAKTORİNG A.Ş.
38	SARDES FAKTORİNG A.Ş.
39	SÜMER FAKTORİNG A.Ş.
40	ŞEKER FAKTORİNG A.Ş.
41	ŞİRİNOĞLU FAKTORİNG A.Ş.
42	TAM FİNANS FAKTORİNG A.Ş.
43	TEB FAKTORİNG A.Ş.
44	TRADEWİND FAKTORİNG A.Ş.
45	TUNA FAKTORİNG A.Ş.
46	ULUSAL FAKTORİNG A.Ş.
47	VAKIF FAKTORİNG A.Ş.
48	VDF FAKTORİNG A.Ş.
49	YAPI KREDİ FAKTORİNG A.Ş.
50	YAŞAR FAKTORİNG A.Ş.
51	YEDİTEPE FAKTORİNG A.Ş.

52 ZORLU FAKTORİNG A.Ş.

FİNANSMAN ŞİRKETLERİ

1 ALJ FİNANSMAN A.Ş.

2 DORUK FİNANSMAN A.Ş.

3 EVKUR FİNANSMAN A.Ş.

4 HEMENAL FİNANSMAN A.Ş.

5 KOÇ FİAT KREDİ FİNANSMANI A.Ş.

6 KOÇ FİNANSMAN A.Ş.

7 MERCEDES BENZ FİNANSMAN TÜRK A.Ş.

8 MERCEDES BENZ KAMYON FİNANSMAN TÜRK A.Ş.

9 ORFİN FİNANSMAN A.Ş.

10 ŞEKER FİNANSMAN A.Ş.

11 TEB FİNANSMAN A.Ş.

12 TIRSAN FİNANSMAN A.Ş.

13 TOM FİNANSMAN A.Ş.

14 TÜRK FİNANSMAN A.Ş.

15 TÜRKCELL FİNANSMAN A.Ş.

16 VFS FİNANSMAN A.Ş.

17 VODAFONE FİNANSMAN A.Ş.

18 VOLKSWAGEN DOĞUŞ FİNANSMAN A.Ş.

BAĞIMSIZ DENETİM KURULUŞLARI

1 A-1 YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

2 AKSİS BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

3 AKTAN BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

4 ANIL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

5 ARTI DEĞER ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

6 ATA ULUSLARARASI BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.

7 AVRASYA BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.

8 BDO DENET BAĞIMSIZ DENETİM YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

9 BİRLEŞİK UZMANLAR YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.

10 CONSULTA BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

11 DENGİ BAĞIMSIZ DENETİM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

12 DRT BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

13	ECOVIS DEĞER BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
14	ELİT BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
15	GÜNEY BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
16	GÜRELİ YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK VE BAĞIMSIZ DENETİM HİZMETLERİ A.Ş.
17	IHY BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
18	İRFAN BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
19	KPMG BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
20	KARDEN PARTNERS BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.
21	MBK BAĞIMSIZ DENETİM VE SMMM A.Ş.
22	MERCEK BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
23	MGI BAĞIMSIZ DENETİM SMMM A.Ş.
24	PWC BAĞIMSIZ DENETİM VE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
25	REHBER BAĞIMSIZ DENETİM VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
26	SER&BERKER BAĞIMSIZ DENETİM A.Ş.
27	ULUSAL BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.
28	YKY BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş.

YABANCI BANKA TEMSİLCİLİKLERİ

1	AAREAL BANK
2	ABC INTERNATIONAL BANK PLC
3	ALUBAF ARAB INTERNATIONAL BANK BSC
4	BANCA MONTE DEI PASCHI DI SIENA S.P.A.
5	BANCO SABADELL S.A.
6	BANK AL HABIB LIMITED
7	BANK J. SAFRA SARASIN AG
8	BANK JULIUS BAER&CO
9	BANK OF BAHRAIN AND KUWAIT
10	BANQUE SYZ SA
11	CAIXABANK S.A.
12	COMMERZBANK A.G.
13	CREDIT EUROPE BANK NV
14	CREDIT INDUSTRIEL ET COMMERCIAL
15	DEG-DEUTSCHE INVESTITIONS-UND ENTWICKLUNGSGESELLSCHAFT MBH
16	DEMIR-HALK BANK (NEDERLAND) N.V.

17	DOHA BANK
18	DUBAI ISLAMIC BANK
19	DZ BANK A.G.
20	GARANTIBANK INTERNATIONAL
21	HUNGARIAN EXPORT-IMPORT BANK PLC
22	ING BANK N.V.
23	JSC BANK OF GEORGIA
24	KEB HANA BANK
25	KENTBANK D.D.
26	KFW IPEX-BANK GMBH
27	LANDESBANK BADEN-WÜRTTEMBERG
28	MIZUHO CORPORATE BANK LTD
29	NEAR EAST BANK LIMITED
30	NOMURA BANK INTERNATIONAL PLC
31	OJSC ORIENTBANK
32	OYAK ANKER BANK GMBH
33	QINVEST LLC
34	RABOBANK INTERNATIONAL
35	SUMITOMO MITSUI BANKING CORPORATION
36	THE BANK OF NEW YORK MELLON
37	THE EXPORT IMPORT BANK OF KOREA
38	UBS A.G.
39	UNION BANCAIRE PRIVÉE, UBP SA
40	ZİRAAT BANK INTERNATIONAL AG

VARLIK YÖNETİM ŞİRKETLERİ

1	ADILVARLIK YÖNETİM A.Ş.
2	ARMADA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
3	ARSAN VARLIK YÖNETİM A.Ş.
4	BİRİKİM VARLIK YÖNETİM A.Ş.
5	BİRLEŞİM VARLIK YÖNETİM A.Ş.
6	BOĞAZİÇİ VARLIK YÖNETİM A.Ş.
7	DENGE VARLIK YÖNETİM A.Ş.
8	DOĞRU VARLIK YÖNETİM A.Ş.

9	DÜNYA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
10	DİRİKER VARLIK YÖNETİM A.Ş.
11	EFES VARLIK YÖNETİM A.Ş.
12	EMİR VARLIK YÖNETİM A.Ş.
13	GELECEK VARLIK YÖNETİM A.Ş.
14	HEDEF VARLIK YÖNETİM A.Ş.
15	İLKE VARLIK YÖNETİM A.Ş.
16	İSTANBUL VARLIK YÖNETİM A.Ş.
17	MEGA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
18	MET-AY VARLIK YÖNETİM A.Ş.
19	ORTAK VARLIK YÖNETİM A.Ş.
20	SÜMER VARLIK YÖNETİM A.Ş.
21	TUNA VARLIK YÖNETİM A.Ş.
22	YUNUS VARLIK YÖNETİM A.Ş.

DEĞERLEME KURULUŞLARI

1	1A GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
2	24 TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
3	4A DANIŞMANLIK VE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
4	A GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
5	ABAK GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE MÜŞAVİRLİK A.Ş.
6	ACAR TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
7	ACE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
8	AÇI KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
9	ADA TAŞINMAZ DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
10	ADEN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
11	ADIM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
12	ADİL TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
13	AGD ANADOLU GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
14	AKADEMİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
15	AKTİF GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
16	ALAN TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
17	ALESTA KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
18	ALFA ANADOLU TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.

19	ANAYAPI GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
20	ANKA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
21	ANREVA KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
22	ARCHİ DANIŞMANLIK VE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
23	AREA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
24	ARGE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
25	ARI GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
26	ARIKAN TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
27	ARMA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
28	ARTI GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
29	ARVES GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
30	ASAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
31	ATAK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
32	ATLANTİS TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
33	ATLAS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
34	AVRUPA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
35	BAŞKENT TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
36	BİLGE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
37	BİLGİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
38	CLS KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
39	ÇELEN KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
40	ÇINAR TAŞINMAZ DEĞERLEME VE MÜŞAVİRLİK A.Ş.
41	ÇİZGİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
42	D TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
43	DEGA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
44	DEĞER GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
45	DEMİR GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
46	DENGE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
47	DETAY TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
48	DİZAYN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
49	DONATI GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
50	DORA GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
51	DÖNÜŞÜM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.

52	DÜNYA GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
53	DÜZEY GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
54	EGE TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
55	EKİP TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
56	EKOL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
57	EKSEN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
58	EKSPER GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
59	EKSPERTUR GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
60	ELİT GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
61	ELMA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
62	EMEK TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
63	EMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
64	EPOS GAYRİMENKUL DANIŞMANLIK VE DEĞERLEME A.Ş.
65	ETİK GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
66	ETKİN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
67	EVA GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
68	FOCUS GLOBAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
69	FOREKS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
70	FORM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
71	GALATA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ A.Ş.
72	GEDAŞ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
73	GERÇEK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
74	GİRİŞİM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
75	GOLD GAYRİMENKUL DEĞERLEME EKSPERTİZ VE DANIŞMANLIK A.Ş.
76	GORDİON TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
77	HARMONİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
78	İDEAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
79	İLKE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
80	İTERNORM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
81	İNVEST GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
82	İSTANBUL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
83	İSTEM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
84	KALE TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.

85	KALME KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
86	KARAT TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
87	KARE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
88	KARŞIYAKA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
89	KENT KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
90	KFB GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
91	KOZA GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
92	KUZEY KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
93	LAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE MÜŞAVİRLİK A.Ş.
94	LİDER GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
95	LİMAN TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
96	LİMİT GAYRİMENKUL DEĞERLEME HİZMETLERİ A.Ş.
97	LODOS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
98	LOTUS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
99	MAKRO GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
100	MARKA KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
101	MAVİ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
102	MAY GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
103	METAS GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
104	METRİK GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
105	METROPOL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
106	MÜLK KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
107	NET KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
108	NOKTA TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
109	NOVA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
110	ODE GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
111	ÖZEN TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
112	ÖZTÜRK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
113	PİRAMİT GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
114	PLATFORM GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
115	PRİM E GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
116	RASYONEL GRUP TAŞINMAZ DEĞERLEME A.Ş.
117	REEL GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.

118	REFERANS GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
119	REHBER GAYRİMENKUL DEĞERLEME DANIŞMANLIK A.Ş.
120	RM RİTİM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
121	ROTA TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
122	SEAK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
123	SENTEZ GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
124	SMART KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ A.Ş.
125	SOM KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK HİZMETLERİ TİCARET A.Ş.
126	SÜMER GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
127	TADEM TAŞINMAZ DEĞERLEME MÜŞAVİRLİK A.Ş.
128	TAKSİM KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
129	TALYA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
130	TEKNİK GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
131	TEPE TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
132	TER RA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
133	TOTAL KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
134	TSKB GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
135	TUVEO KURUMSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
136	ULUSAL GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
137	UZMAN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
138	VAKIF GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
139	VARLIK TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
140	VERA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
141	VİZYON TAŞINMAZ DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
142	YATIRIM GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.
143	YEDİTEPE GRUP GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
144	YETKİN GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
145	ZEUGMA GAYRİMENKUL DEĞERLEME VE DANIŞMANLIK A.Ş.
146	ZİRVE GAYRİMENKUL DEĞERLEME A.Ş.

BİRLİKLER VE DİĞER KURULUŞLAR

1	FİNANSAL KURUMLAR BİRLİĞİ
2	TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ
3	TÜRKİYE KATILIM BANKALARI BİRLİĞİ

5464 SAYILI BANKA KARTLARI VE KREDİ KARTLARI KANUNU KAPSAMINDA FAALİYET İZNİ VERİLEN KURULUŞLAR

1	BANKALARARASI KART MERKEZİ A.Ş.
2	KKB KREDİ KAYIT BÜROSU A.Ş.
3	POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI A.Ş.
4	TÜRK ELEKTRONİK PARA A.Ş.

DERECELENDİRME KURULUŞLARI

1	JCR AVRASYA DERECELENDİRME HİZMETLERİ A.Ş.
---	--

**15.03.2022 tarihi itibarı ile Kuruluş listesi güncel olup faaliyet alanlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.*

